OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Opetushallituksen

TILINPÄÄTÖS 2019

Sisällys

1. Toimintakertomus 4
1.1. Johdon katsaus 4
1.2. Tuloksellisuus 6
1.3. Vaikuttavuus 7
1.3.1. Opetushallituksen toiminnan yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet 7
1.4. Toiminnallinen tehokkuus 29
1.4.1. Toiminnan tuottavuus 31
1.4.2. Toiminnan taloudellisuus 32
1.4.3. Maksullisen toiminnan ja yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat 36
1.5. Tuotokset ja laadunhallinta 59
1.5.1. Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet 59
1.5.2. Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu 60
1.5.3. Valtion oppilaitosten keskeiset tuotokset 61
1.5.4. Opetushallituksen erillisyksiköiden keskeiset tuotokset 69
1.6. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen 73
1.6.1. Henkilöstön määrä ja rakenne 74
1.6.2. Työtyytyväisyys 74
1.6.3. Toimitilat 76
1.7. Tilinpäätösanalyysi 77
1.7.1. Rahoituksen rakenne 77
1.7.2. Talousarvion toteutuminen 77
1.7.3. Tuotto- ja kululaskelma 78
1.7.4. Tase 80
1.8. Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma 80
1.9. Arviointien tulokset 81
1.10. Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä 81
1.10.1. Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot 81
1.10.2. Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot 82
2. Opetushallituksen talousarvion toteumalaskelma 83
3. Opetushallituksen tuotto- ja kululaskelma 95
4. Opetushallituksen tase 97
5. Liitetiedot 99
6. Allekirjoitukset 110

TILINPÄÄTÖSLASKELMINEN LIITTEET

Liite 1	Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja vertailtavuus
Liite 2	Nettoutetut tulot ja menot
Liite 3	Arviomäärärahojen ylitykset
Liite 4	Peruutetut siirretyt määrärahat
Liite 5	Henkilöstökulujen erittely
Liite 6	Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset
Liite 7	Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot
Liite 8	Rahoitustuotot ja -kulut
Liite 9	Talousarviotaloudesta annetut lainat
Liite 10	Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset
Liite 11	Taseen rahoituserät ja velat
Liite 12	Valtiontakaukset, -takuut sekä muut monivuotiset vastuut
Liite 13	Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat
Liite 14	Taseeseen sisältymättömät rahastoidut varat
Liite 15	Velan muutokset
Liite 16	Velan maturiteettijakauma ja duraatio
Liite 17	Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut tiedot

MUUT LIITTEET

Liite 18	Opetushallituksen (virasto, ml. erillisyksiköt) ja oppilaitosten henkilöstöä koskevat tunnusluvut

1. Toimintakertomus

1.1. Johdon katsaus

Vuosi 2019 oli nykyisen Opetushallituksen kolmas toimintavuosi. Vuoden aikana jatkoimme pitkäjänteistä uudistamistyötä toiminnan vaikuttavuuden vahvistamiseksi vaikuttavuustavoitteiden suuntaisesti. Vuoden 2019 alussa organisoiduimme uudelleen toiminnan vaikuttavuuteen tähtäävään kuuteen päätoimintoon (asiakkuudet, oppiminen- ja kansainvälistyminen, tieto, vaikuttavuus, mahdollistajapalvelut ja kokonaisjohtaminen) ja käynnistimme yhdeksän vaikutusohjelmaa. Yhteistyö Opetushallitukseen erillisyksiköinä vuonna 2018 liittyneiden Kansallisen koulutuksen kehittämiskeskuksen (Karvi) ja Ylioppilastutkintolautakunnan kanslian (YTL) kanssa jatkui hyvänä ja otti huomioon niiden autonomisen aseman. Uuden palkkausjärjestelmän ja työympäristöhankkeen (toimitilahankkeen) valmistelua jatkoimme yhteistyössä Karvin ja YTL:n kanssa. Koko kirjanpitoyksikön henkilöstömäärä, valtion oppilaitokset mukaan lukien, oli vuoden lopussa 1 362 henkilöä.

Vuosia 2018—2019 koskevassa tulossopimuksessa sovitut tehtävät hoidimme pääosin tavoitteiden mukaisesti. Uusina tehtävinä vuonna 2019 olivat toimiminen Euroopan unionin uuden, Euroopan solidaarisuusjoukot -ohjelman, kansallisena toimistona, Varhaiskasvatuksen tietovarannon (VARDA) ylläpitotehtävät, KOSKI-tietovarannon kehittäminen ja laajentuminen muuhun ammatilliseen koulutukseen, Opintopolun kehittäminen opintojen henkilökohtaistamisen suunnitelman toteuttamiseksi (eHoks-palvelu ja sen ylläpito) sekä Lukuliike.

Vuonna 2019 valmistelimme lukion opetussuunnitelman perusteiden uudistamista ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden oppilaan arviointia koskevan luvun täsmennyksiä, päättöarvioinnin kriteerejä useammalle eri arvosanalle sekä valmistauduimme uuteen EU-ohjelmakauteen. Vuosi 2019 oli vilkkaan koulutuskeskustelun aikaa. Peruskoulun opetussuunnitelman perusteiden toimeenpanon viimeinen vaihe käynnistyi syksyllä, ja erilaiset tulkinnat opetussuunnitelmasta synnyttivät huolta lasten oppimisesta, oppimisympäristöstä ja tavoitteiden toteutumisesta. Yhteisen suunnan löytyminen niin, että arjen koulutyö, koulutuksen järjestäjien päätökset ja kansallinen koulutuspolitiikka muodostavat toimivan kokonaisuuden, vaatii entistä enemmän eri toimijoiden väliseltä vuorovaikutukselta ja yhteiskehittämiseltä. Kokeilukeskus jatkoi kokeilujen ja muun innovatiivisuutta tukevan toimintakulttuurin edistämistä.

Kansainvälisyydessä tapahtunut nopea asennemuutos kansallisten rajojen korostamiseen ja vapaan liikkuvuuden rajoittamiseen heijastui myös Opetushallituksen tukemaan kansainväliseen liikkuvuuteen. Toimintaympäristön muuttuessa vahvistimme yhdessä yhteistyökumppaneidemme kanssa Suomen kuvaa korkeatasoisen koulutuksen maana, houkuttelevana paikkana opiskella ja tehdä työtä. Hallitusohjelman mukaisesti jatkoimme kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön vahvistamista koko oppimisjärjestelmässä sekä kotikansainvälistymisen ja globaalikasvatusnäkökulman edistämistä osana koulutuksen kehittämistä. Edistimme koulutusvientiä Education Finland -kasvuohjelman puitteissa tavoitteena vientiosaamisen ja koulutusviennin lisääminen.

Opetushallitus jakoi vuonna 2019 erilaisina kehittämistoimintaa tukevina valtionavustuksina ja apurahoina yhteensä 179 milj. euroa (vuonna 2018 177 milj. euroa ja vuonna 2017 117 milj. euroa). Kansainvälistymistä edistävissä ohjelmissa toteutettiin yhteensä 31 322 ulkomaan jaksoa (vuonna 2018: 30 367 ja vuonna 2017: 26 153). Luvun kasvuun vaikutti erityisesti Erasmus+ -ohjelman merkittävä kasvu.

Vuonna 2019 jatkoimme uuden palkkausjärjestelmän valmistelua ja siihen liittyviä neuvotteluja. Tulossopimuksen mukaisesti jatkoimme yhdessä Karvin ja YTL:n kanssa työympäristöhanketta. Hankkeessa on tarkoitus uudistaa työympäristö yhteistyössä Senaatin kanssa valtion toimitilastrategian mukaisesti monitilaympäristöksi. Tavoitteena on vuorovaikutuksen, yhteistyön ja tavoitellun toimintakulttuurin edistäminen sekä toimivan, terveellisen ja

viihtyisän uusia työnteon muotoja tukevan työympäristön varmistaminen opetushallituslaisille. Karvin Helsingin toimipiste ja YTL sijoittuvat yhteisiin tiloihin Hakaniemenranta 6:een.

Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (Karvi) toiminta kattoi vuonna 2019 yhteensä 36 varhaiskasvatusta ja koulutusta koskevaa arviointia. Arviointisuunnitelman toteutusta ohjasi tavoitteet arviointitiedon vaikuttavuudesta sekä kehittävän arvioinnin ja osallistavuuden periaatteet. Kansallisen arviointitiedon tuottamiseen osallistui yhteensä yli 3 000 toimijaa, jotka edustivat varhaiskasvatuksen/opetuksen järjestäjiä, oppilaitoksia ja korkeakouluja. Kansalliseen ja paikalliseen koulutuksen kehittämiseen suunnattu arviointitieto painottui vuonna 2019 ulkomaalaistaustaisten oppijoiden koulutusmahdollisuuksiin, varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteiden toteutumiseen, oppimistuloksiin perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa sekä varhaiskasvatus- ja koulutusjärjestelmän toimijoiden laadunhallintaan.

Ylioppilastutkintolautakunnan kanslian keskeiset tavoitteet vuodelle 2019 olivat ylioppilastutkinnon toimeenpano sekä siihen liittyvät kehittämistoimet. Kaikki vuoden 2019 ylioppilaskokeet järjestettiin suunnitellusti ja aikataulussa. Keväällä 2019 kaikki kokeet järjestettiin digitaalisesti ensimmäistä kertaa. Tutkinnon digitalisointiprojekti jatkuu vuoden 2020 puolelle. Uusi ylioppilastutkintoa koskevan lainsäädäntö tuli voimaan 1.8.2019. Muutokset toteutuvat vuosina 2019—2022. Keskeisinä muutoksina ovat tutkinnon rakenteen uudistaminen, uusintamahdollisuuksien lisääminen ja ilmoittautumisen joustavoittaminen.

Opetushallituksessa jatkoimme palvelujen kehittämistä asiakaslähtöisesti. Yhteiseksi palvelulupaukseksi määrittelimme *"Opetushallitus kehittää koulutusta, varhaiskasvatusta ja jatkuvaa oppimista sekä edistää kansainvälisyyttä. Opetushallitus parantaa palvelujaan yhdessä asiakkaidensa ja kumppaneidensa kanssa. Opetushallitus varmistaa asiakkailleen sujuvan asioinnin ja laadukkaat asiantuntijapalvelut."* Uusi verkkopalvelu otettiin käyttöön kesällä 2019. Olemme kehittäneet sähköistä asiakaspalvelua ottamalla vaiheittain käyttöön uusi asiakaspalveluratkaisu. Jatkoimme uudistamistyötä myös toiminnan tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden vahvistamiseksi. Henkilöstömme on osallistunut uudistusten suunnitteluun ja toimeenpanoon. Olemme järjestäneet henkilöstölle koulutusta ja valmennusta, joihin myös Karvin ja YTL:n henkilöstö on voinut osallistua. Vaikuttavuuden lisääminen edellyttää kykyä priorisoida tehtäviä niin, että henkilöstön työhyvinvointi voidaan varmistaa. Näemme, että Opetushallituksen roolissa kehittämisvirastona voi tulevaisuudessa painottua toimiminen ennakoivana ja pitkäjänteisenä suunnannäyttäjänä, osaamiskeskuksena ja oppimisjärjestelmän kansallisena toimeenpanon ja kehittämisen tukijana.

Lukuisat koulutuksen uudistushankkeet ja niiden toimeenpanon tuki, tulossopimuksissa osoitetut uudet tehtävät sekä laajasti yhteiskuntaa hyödyttävien digitaalisten palvelujen voimakas kehitys ovat kasvattaneet Opetushallituksen tehtäväkenttää vuosina 2017—2019 merkittävästi.

Opetushallituksen perustoiminnan rahoitukseen on uusien tehtävien ja niihin osoitetun alimitoitetun rahoituksen, aikaisempina vuosina tehtyjen tuottavuusleikkausten sekä uuden viraston aloittaessa siirtyneen siirtomäärärahakannan loppumisen myötä muodostunut rakenteellinen alijäämä. Lisäksi tarkastelujaksolla tulopohja on nopeasti heikentynyt. Nämä tekijät ovat johtaneet siihen, että vuodesta 2018 lähtien Opetushallituksen perustoiminnan menot ovat ylittäneet talousarviossa olevat määrärahat.

Opetushallituksen johto on toimeenpannut säästötoimenpiteitä ja rakenteellisen uudistamisen toimenpiteitä, joilla rahoitustilannetta on mahdollista saattaa kohti kestävää tasoa. Osallistava ja osaava Suomi –hallitusohjelmassa vahva panostus koulutukseen ja oppimiseen heijastuu hallituskauden aikana erittäin vahvasti Opetushallituksen

toimintaan. Pelkästään säästämällä Opetushallituksen vastuullinen rooli seuraavana, kehittävänä ja uudistavana koulutuksen, oppimisen ja kansainvälistymisen keskushallintovirastona on vaarassa.

Monet viime vuosina toteutetut koulutuksen uudistukset, esimerkkeinä perusopetuksen uudet opetussuunnitelman perusteet ja ammatillisen koulutuksen reformi, osoittavat, että on panostettava uudistuksen laadukkaaseen toimeenpanon tukeen. Muuten uudistuksen tavoitteet jäävät saavuttamatta. Opetushallituksella on keskeinen rooli nimenomaan uudistusten toimeenpanon tuessa.

1.2. Tuloksellisuus

Tulossopimuksen mukaiset tavoitteet toteutuivat niin sisällöllisesti kuin aikataulullisesti.

Opetushallituksen toimintaan liittyviä keskeisiä tulossopimukseen (2018—2019) kirjattuja tavoitteita ovat:

- Digitalisaation ja uuden pedagogiikan mahdollisuudet on hyödynnetty oppimisessa ja lasten ja nuorten hyvinvoinnin sekä osallisuuden tukemisessa. Oppimisympäristöjä on modernisoitu.
- Lasten ja nuorten osallisuutta on vahvistettu varhaiskasvatuksen ja koulutuksen keinoin ja yhä harvempi lapsi ja oppilas on kokenut tulleensa kiusatuksi.
- Syrjäytyneiden nuorten sekä koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevien nuorten määrä on vähentynyt ja koulutuksen keskeyttäneiden määrä on laskenut.
- Koulutuksen ja työelämän välinen vuorovaikutus on lisääntynyt ja osaamisen ja elinkeinoelämän tarpeiden kohtaanto parantunut.
- Digitalisaation, tekoälyn ja robotiikan hyödyntäminen on edistynyt.
- Kansainvälisyys on lisääntynyt.
- Yhteiskunnan avoimuus, yhteenkuuluvuus ja luottamus ovat vahvistuneet. Vihapuheeseen ja rasismiin on puututtu ennalta ehkäisevästi ja osaamista ja osallisuutta edistävin toimin.
- Maahanmuuttajien integroituminen yhteiskuntaan on vahvistunut. Maahanmuuttajien koulutuspolut ja työllistyminen on nopeutunut.
- Kansalaisten hyvinvointia ja terveyttä on edistetty sekä eriarvoisuus on vähentynyt.
- Palveluja on kehitetty asiakaslähtöiseksi ja niitä koskeva palvelulupaus on annettu.

Edellä kirjattujen tavoitteiden saavuttamiseksi toteutettuja toimenpiteitä kuvataan yksityiskohtaisemmin jäljempänä tässä kertomuksessa luvussa 1.3.1.2.

Opetushallituksen toiminta on tuloksellista, taloudellista ja tehokasta

Opetushallituksen perustoiminnan piiriin on tullut jatkuvasti uusia velvoitteita, joihin saatiin 3,7 milj. euron kertaluonteinen tasokorotus vuoden 2019 toisessa lisätalousarviossa. Lisäyksellä turvattiin viraston toiminnan ja tehtävien riittävä resurssointi toimintavuodelle. Määrärahojen aleneminen ja siirtomäärärahakannan pieneneminen oli merkittävä riski Opetushallituksen toiminnan rahoituksen riittävyydelle vuonna 2019. Tuottolähteiden kasvattaminen kilpailutilanteessa on haastavaa, mutta toimintavuoden aikana tehdyt linjaukset menotason leikkaamiseksi osaltaan myös edistivät talouden tasapainottamista.

Talouden sopeuttamistavoitteiden johdosta perustoiminnan menot yht. 26 milj. alittuivat 0,5 milj. eurolla perustoimintaan valtion talousarviossa 2019 osoitetut määrärahat (26,5 milj. euroa). Säästötoimenpiteillä siirtyvää perustoimintamenorahoitusta saatiin niin ikään kerrytettyä 1,9 milj. euroa.

1.3. Vaikuttavuus

1.3.1. Opetushallituksen toiminnan yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

Määrittelimme syksyllä 2018 neljä vaikuttavuustavoitetta, jotka kuvastavat Opetushallituksen suunnitelmia toiminnan pitkäkestoisiksi yhteiskunnallisiksi vaikutuksiksi. Opetushallituksen visiosta ja missiosta johdetut neljä vaikuttavuustavoitetta ovat: 1) Koulutuksen ja kansainvälistymisen tasa-arvoisuus kasvaa, 2) Oppijoiden hyvinvointi paranee, 3) Jatkuva oppiminen nostaa osaamistasoa ja 4) Avarakatseisuus kasvaa. Nämä tavoitteet ovat yhdenmukaiset Osallistava ja osaava Suomi –hallitusohjelman keskeisten tavoitteiden kanssa.

Opetushallituksen vaikuttavuustavoitteet ja neljän vuoden vaikutustavoitteet koulutuksen ja kansainvälisyyden kentällä on kirjattu opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen vuosia 2020—2023 koskevaan tulossopimukseen. Vaikutustavoitteet ovat 1) Yhteisöllinen kehittäminen ja johtaminen vahvistuvat, 2) Hyvinvointi paranee, 3) Kansainvälisyys lisääntyy, 4) Osaamistaso nousee ja 5) Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus lisääntyvät.

Vuoden 2019 vaikutusohjelmat edistivät vaikuttavuustavoitteita, ilmiölähtöistä sidosryhmäyhteistyötä sekä hallinnon uudistumista ennakointikykyisemmäksi ja ihmisläheisemmäksi. Vaikutusohjelmat olivat:

1) Koulutuksen kehittämisen vahvistaminen kansainvälisellä yhteistyöllä
2) Koulutusuudistusprosessien ja toimeenpanon tuen kehittäminen
3) Kehittämisrahoitusprosessin uudistaminen
4) Tuki ja ohjaus läpi jatkuvan yksilöllisen oppimisen polun
5) Kotoutumisen tukeminen
6) Liittyminen oppimisen digitaaliseen ekosysteemiin
7) Digitalisaatio oppimisen uudistamisen, tasa-arvon ja saavutettavuuden mahdollistajana
8) Yhteisökehittäminen ja johtamisen vahvistaminen
9) Ilmastovastuu koulutuksessa

Vaikutusohjelmatyössä, joka jatkuu 29.2.2020 asti, keskeisinä näkökulmina ovat olleet kunkin ohjelman substanssin kehittäminen, yksilöiden ja yhteisön oppiminen sekä tavoitellun toimintakulttuurin vahvistaminen. Ohjelmatyö on osaltaan edistänyt organisaation toimintakulttuurin muuttumista yhteisöllisempään suuntaan, mutta samalla toimintatapaa on kritisoitu irralliseksi ja osallistuminen työskentelyyn on ollut vaihtelevaa. Ohjelmatyö on edistänyt valittua yhdeksää teemaa ja näiden osalta kuvaukset ovat jäljempänä yhteiskunnallisen vaikuttavuuden otsikoiden alla.

Koulutusuudistusprosessien ja toimeenpanon tuen kehittäminen vaikutusohjelmassa on kehitetty ja mallinnettu varhaiskasvatuksen, opetussuunnitelmien ja ammatillisten tutkintojen perusteiden valmisteluprosesseja sekä näiden normien paikallisen toimeenpanon tukemista. Kehittämistyön tavoitteena on ollut tehostaa Opetushallituksen omaa toimintaa sekä palvelulla paremmin paikallista perustepohjaista kehittämistyötä, jonka tavoitteena on osaamistason nostaminen. Ohjelmatyö liittyy myös yhteisöllisen kehittämisen ja johtamisen vahvistamiseen sekä Opetushallituksen sisällä että eri asiakasryhmien kanssa.

Ilmastovastuu koulutuksessa vaikutusohjelmassa on koottu materiaalia uuteen verkkopalveluun ilmasto- ja ympäristökasvatuksen ja kiertotalouden opetuksen ja oppimisen sekä johtamisen tueksi. Ohjelmassa on osallistuttu ilmasto- ja ympäristökasvatuksen kumppanuuksiin ja koordinoitu yhteiskehittämistä ja valmisteltu ilmastovastuun oppimisen visio 2025, tavoitteet ja määritelty tarvittavia toimenpiteitä. Lisäksi on kehitetty ilmasto- ja ympäristövastuun sisältymistä kattavasti eri kouluasteiden perusteisiin oppimispolkuna, erityisesti kehittäminen on

kohdistunut ammatillisiin tutkintoihin. Lisäksi vaikutusohjelmassa on vahvistettu kokeilukulttuuria mm. kannustamalla virastoa ilmastovastuulliseen toimintaan.

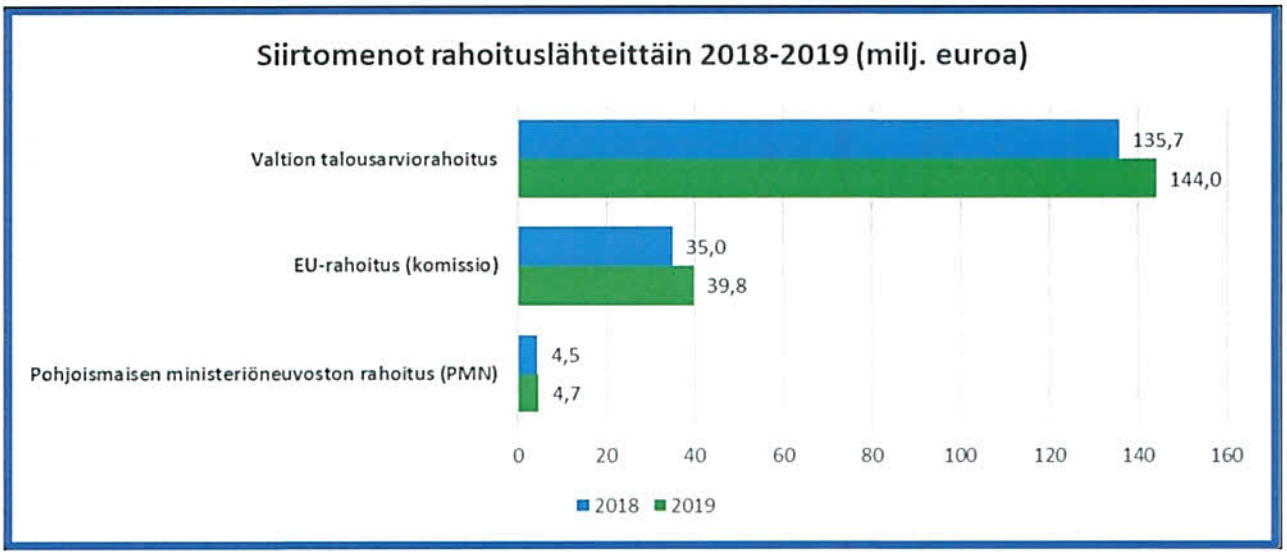
Vaikutuskeinona on lisäksi laajamittaisen hankerahoituksen käyttö niin kansallisista kuin kansainvälisistä rahoituslähteistä. Tähän toimintaan oli käytettävissä kuitenkin 14 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2018, koska kärkihankerahoitus päättyi.

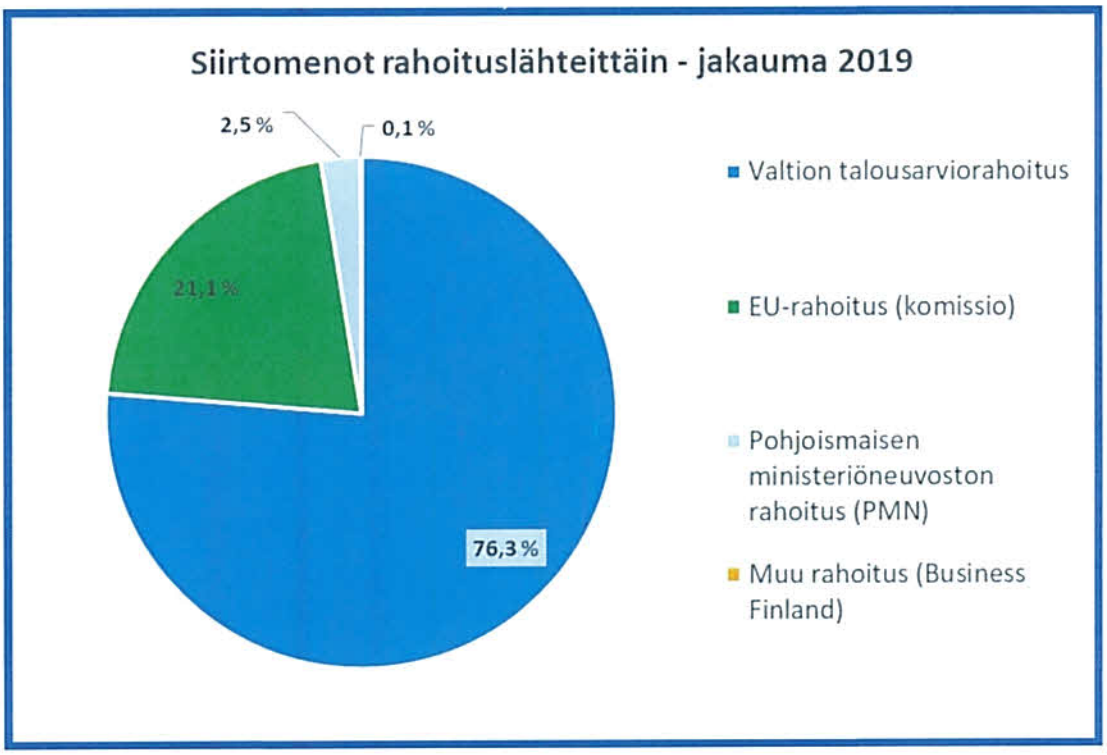
1.3.1.1 Siirtomenojen rahoituslähteet ja jakautuminen tuensaajittain

Valtion talousarvion ja EU:n kautta saatua rahoitusta oli vähemmän kuin vuonna 2018, mutta maksettujen siirtomenojen osuus jatkoi edelleen kasvuaan, joita Opetushallitus maksoi 13 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2018. Kasvu oli suurinta EU-rahoituksessa, absoluuttinen kasvu oli edellisvuoden kaltainen. Siirtomenoina maksettavien lisäys johtuu vuodelta 2018 siirtyneistä valtionavustusmäärärahoista, joita siirtyi poikkeuksellisen paljon vrt. edellisvuosiin.

Taulukko 1. Siirtomenot rahoituslähteittäin ja niiden muutos vv. 2018-2019 (maksut)

Rahoituslähde (siirtomenot)	Vuosi 2019	Vuosi 2018	Muutos	Muutos %
Valtion talousarviorahoitus	143 972 737	135 731 409	8 241 328	6,1 %
EU-rahoitus (komissio)	39 810 438	35 039 890	4 770 548	13,6 %
Pohjoismaisen ministerioneuvoston rahoitus (PMN)	4 698 520	4 476 126	222 394	5,0 %
Muu rahoitus (Business Finland)	129 300	129 219	81	0,1 %
Yhteensä	**188 610 995**	**175 376 644**	**13 234 351**	**7,5 %**

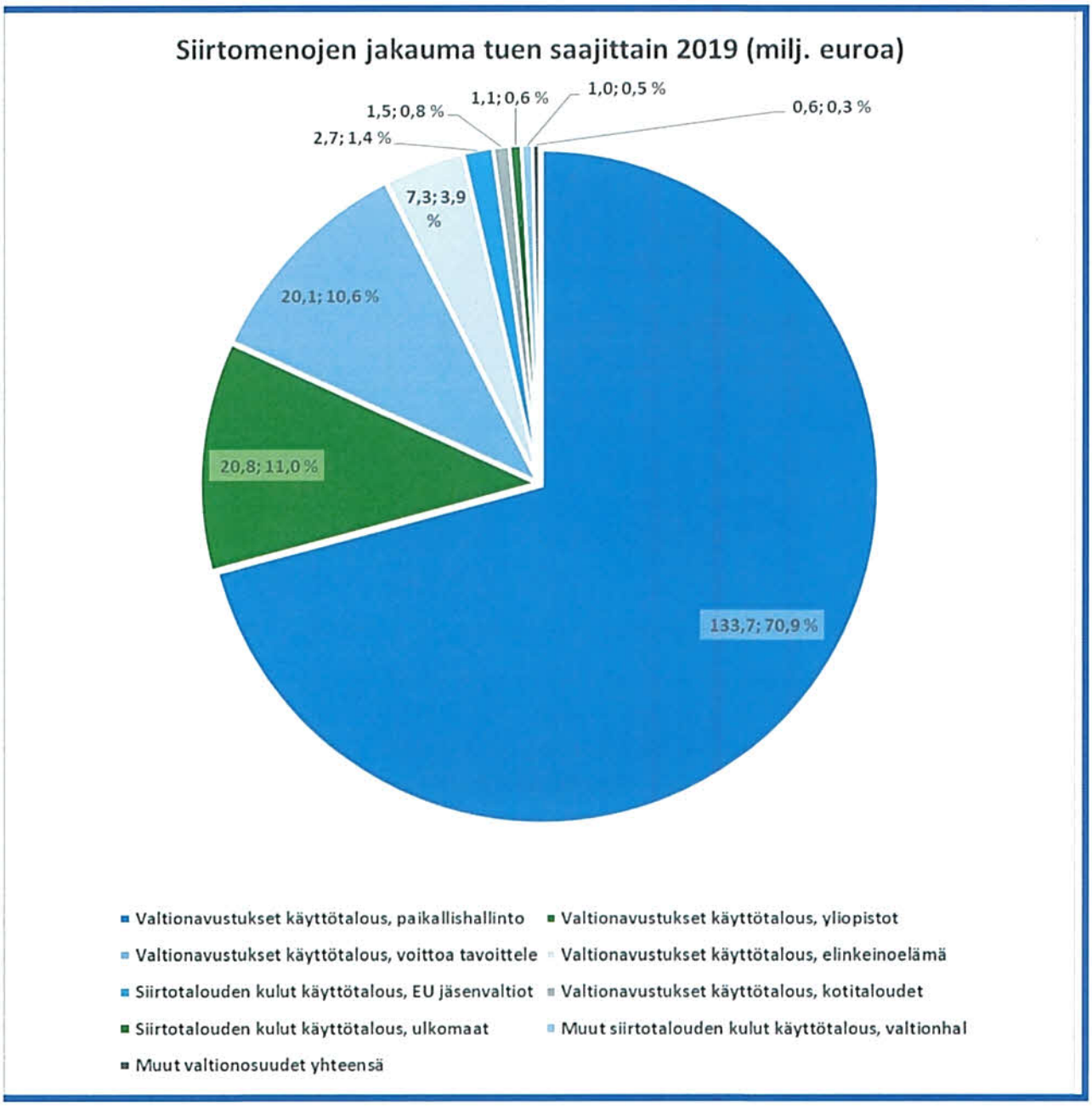

Siirtomenot (valtionavustukset ja apurahat) kohdistuivat tuotto- ja kululaskelman mukaisesti tuensaajittain oheisen taulukon 2 mukaisesti. 133,7 milj. euroa (71 prosenttia) valtionavuista ja apurahoista kohdistui paikallishallinnolle, joka sisältää kunnat, kuntayhtymät sekä pääosan ammattikorkeakouluista. Paikallishallinnolle kohdistunut rahoitus kasvoi 21,4 milj. eurolla edellisvuodesta. Seuraavaksi suurimmat tuensaajaryhmät olivat yliopistosektori (20,8 milj. euroa) ja yhdistykset ja muut voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (20,1 milj. euroa). Yksilötukina henkilöille maksettiin apurahoja 1,5 milj. euroa. Vertailua edelliseen vuoteen ei ole tarkoituksenmukaista esittää, koska vuoden 2019 aikana liikekirjanpidon tileihin tuli muutoksia siten, että sisäiset ja ulkoiset tapahtumat kirjataan eri tileille.

Taulukko 2. Siirtomenojen jakautuminen tuensaajittain v. 2019

Käyttötalouden kulujen jakautuminen (LKP)	2019
Valtionavustukset käyttötalous, paikallishallinto	133 694 013
Valtionavustukset käyttötalous, yliopistot	20 814 952
Valtionavustukset käyttötalous, voittoa tavoittele	20 055 467
Valtionavustukset käyttötalous, elinkeinoelämä	7 283 309
Siirtotalouden kulut käyttötalous, EU jäsenvaltiot	2 670 463
Valtionavustukset käyttötalous, kotitaloudet	1 470 889
Siirtotalouden kulut käyttötalous, ulkomaat	1 059 887
Muut siirtotalouden kulut käyttötalous, valtionhal	950 893
Muut valtionosuudet yhteensä	611 123
Yhteensä	188 610 995

Avustus- ja apurahapäätösten lukumäärä väheni n. 10 prosenttia edellisvuodesta, vaikka euromääräisesti jaettiin edellisvuotta enemmän. Päätöksiä tehtiin yhteensä 7 176 (v. 2017: 6 562; v. 2018: 7 966), joista myös kielteisten päätösten osuus väheni 34 prosenttiin (40 %/41 %). Maksettu avustus on keskimäärin 40 000 euroa.

1.3.1.2 Opetushallitukselle asetettujen tavoitteiden toteutuminen – toiminnan yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Ohessa tarkastellaan yhteiskunnallisten tavoitteiden toteutumista opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen vuosia 2018—2019 koskevan tulossopimuksen mukaisin tavoittein.

Vuonna 2019 jatkoimme toiminnan kehittämistä Opetushallitus 2.0 -ohjelmakokonaisuudessa määriteltyjen teemojen ja kohdassa 1.3.1 mainittujen vaikutusohjelmien avulla. Vuonna 2017 käynnistyneet Opetushallitus 2.0 -ohjelmat päättyivät vuoden 2018 lopussa. Ohjelmatyö sai vuonna 2019 Valtiokonttorin Uuden työn Kaiku-kunniamaininnan. Perusteena oli, että ohjelmakokonaisuudessa oli kokeilevalla, avoimella, epämuodollisella ja organisaatiorajat ylittävällä työskentelytavalla saatu aikaan uudistumista toimintatavoissa.

Opetushallitus 2.0-ohjelmatyöstä saimme arvokkaita kokemuksia ja näkökulmia, joita hyödynsimme uuden organisoitumisen muotoilussa sekä vaikuttavuustavoitteiden saavuttamista edistävien vuonna 2019 käynnistyneiden vaikutusohjelmien valmistelussa. Vaikutusohjelmissa, jotka päättyvät 29.2.2020 mennessä, on jatkettu uudella tavalla organisoituvaa työskentelyä sekä Opetushallituksen yksiköiden välillä että asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Vaikutusohjelmista saatujen kokemusten mukaan ohjelmatyö on kehittänyt perustehtävien toteuttamista ja edistänyt Opetushallituksen toiminnan tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta. Ohjelmissa on kehitetty kunkin ohjelman ytimessä olevaa substanssiasiaa, kasvatettu Opetushallituksen yksilöiden ja yhteisöjen osaamista sekä edistetty uusia toimintatapoja ohjelmien tulosten pohjalta.

Osaamista ja koulutusta koskevia tavoitteita on edistetty teemoihin (1-4) sijoitettujen seuraavien painopisteiden ja toimenpiteiden avulla.

1. **Oppimisen digitaalinen ekosysteemi**

Avointen digitaalisten oppimateriaalien kehittäminen ja saavutettavuuden edistäminen

Avointen oppimateriaalien palvelun (AOE.fi) ensimmäinen versio on tuotantokäytössä vuoden 2019 tavoitteen mukaisesti. Toisen asteen opiskelijoiden oppimateriaali- ja työvälinekustannusten alentamisen pilottihankkeiden välituloksista ja kehittämisehdotuksista on hanketoimijoiden ja Opetushallituksen yhteistyönä koottu muistio. Oppilaitokset ovat kehittäneet myös muita toimia kustannusten alentamiseksi. Oppivelvollisuuden laajentamista valmistelevia työryhmiä varten on teetetty laaja kysely ammatillisen koulutuksen opiskelijoille koituvista kustannuksista ja koulutuksen järjestäjien maksuosuuksista.

Uusien oppimisympäristöjen ja digitaalisten materiaalien kehittäminen

Valtionavustuksilla tuetut toisen asteen (lukio ja ammatillinen koulutus) oppimateriaalipilottihankkeet ovat suunnitellusti edenneet tuotos- ja levitysvaiheeseen. Osalle hankkeista on hakemuksen perusteella myönnetty jatkoaikaa oppimateriaalien testaukseen ja viimeistelyyn sekä syöttämiseen AOE.fi-palveluun. Opetushallitus on käynnistänyt kokeiluihin kannustavan ammatillisen koulutuksen uudet oppimisympäristöt ja -ratkaisut valtionavustushankekokonaisuuden, jossa kehitetään verkostomaisissa kehittämishankkeissa oppimisratkaisuja, jotka edistävät oppimisen digitaalisen ekosysteemin muodostumista ottaen huomioiden mm. datan, tekoälyn, yhteentoimivuuden sekä rajapinnat (esim. ePeruste-palvelu).

Opetushallitus on jatkanut digitaalisten oppimateriaalien kustantamista pienille kohderyhmille tavoitteenaan varmistaa tasa-arvoiset koulutusmahdollisuudet laadukkaiden oppimateriaalien avulla. Materiaaleja on julkaistu suomeksi ja ruotsiksi mm. kieliin ja katsomusaineisiin, pienille ammattialoille, erityisopetukseen ja maahanmuuttajien koulutukseen.

Datan hyödyntäminen oppimisen ohjauksessa, tuessa ja neuvonnassa sekä koulutuksen kehittämisessä ja johtamisessa

Opetushallitus on lisännyt datan hyödyntämistä sekä omassa työssään että lisännyt opetusalan toimijoiden tietoisuutta datan käytön merkityksestä opetuksen kehittämisessä. Opetushallituksen alueellisten tilaisuuksien yhteydessä tuotettiin alueille datapaketit paikallisen ohjauksen ja kehittämisen tueksi. Päättäjille suunnatuissa iltakouluissa esiteltiin alueen datan keskeiset havainnot ja poikkeavuudet. Opetushallitus on yhdessä yhteistyökumppanien kanssa tuottanut keskitetyn verkkosivuston tiedonkeruiden hallintaan sekä aineistojen tehokkaampaan hyödyntämiseen. Verkkosivusto löytyy osoitteesta https://www.oph.fi/fi/tiedonkeruut-ja-aineistot.

Peruskoulufoorumin laatimissa tasa-arvoisen peruskoulun tavoitteista ja toimista yhtenä tavoitteena on ollut lisätä tietoperustaisuutta perusopetuksen kehittämisen lähtökohtana. Tietoperustaisuus on ollut vahvasti kriteerinä myös peruskoulufoorumin suuntaamissa paraskoulu-valtionavustuksissa, joissa kehittämishankkeilta on edellytetty yhteistyötä tutkimuksen kanssa.

Ammatillisessa koulutuksessa valtakunnallisella opiskelijapalautejärjestelmällä kerätään laadullista tietoa toisen asteen ammatillisen koulutuksen järjestämisestä laadun seurantaa ja kehittämistä varten. Valtakunnalliset tulokset julkaistaan kaikille avoimesti anonyymissä tilastomuodossa opetushallinnon tilastopalvelussa Vipusessa. Vipusen kautta on mahdollista myös verrata tuloksia eri tavoin.

Opetushallitus käynnisti vuonna 2019 vastaavasti myös valtakunnallisen työelämäpalautteen valmistelun osana ammatillisen koulutuksen valtakunnallista palautejärjestelmää yhdessä opetus- ja kulttuuriministeriön, sidosryhmien ja työelämän ja koulutuksen järjestäjien edustajien kanssa. Järjestelmä otetaan käyttöön vuonna 2021 ja tulokset julkaistaan kaikille avoimesti anonyymissä tilastomuodossa Vipusessa lukuun ottamatta työnantajakohtaisia tuloksia. Opiskelija- ja työelämäpalautetta käytetään myös koulutuksen järjestäjien valtionosuuslaskennassa vaikuttavuusrahoituksen yhtenä perusteena.

Työelämätoimikunnat ovat aloittaneet ammatillisen koulutuksen opiskelijapalautteen ohella KOSKI-datan hyödyntämisen osana näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laadunvarmistustehtävää. Toimikunnat ovat hahmottaneet valtakunnallisen seuranta-, palaute- ja arviointitiedon pohjalta näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin tilannetta toimialoillaan, ja tältä perustalta toimikunnat muodostavat dataan perustuvan tilannekuvan toimialansa tilanteesta alkuvuonna 2020. Koulutuksen järjestäjät saavat tietopohjaisen arvion tilanteestaan suhteessa valtakunnalliseen tasoon, koulutuksen ja sen johtamisen tueksi.

Opetushallitus on osallistunut kansallisen tekoälyohjelma Aurora AI:n esiselvityshankkeen toteutukseen. Poikkihallinnollinen tekoälyohjelma auttaa luomaan ihmisten elämänhallintaa helpottavia saumattomia palvelupolkuja, jotka kasvattavat kokonaisvaltaista hyvinvointia ja ehkäisevät syrjäytymistä sekä tukevat jatkuvaa oppimista. Ohjelman toimenpidesuunnitelma vuosille 2019—2023 on valmistunut. Työ jatkuu vuoden 2020 alusta lähtien uudella kokoonpanolla eri ministeriöiden ohjauksessa.

2. Kokonaisoppimisen polku

Kieltenopetuksen varhentamista koskevan kärkihankkeen toimeenpano, seuranta ja arviointi

Kieltenopetuksen varhentamisen myötä jokaisen on mahdollista aloittaa kielen opiskelu samaan aikaan eli A1-kielen opetus alkaa jatkossa kaikilla jo 1. luokalla 1.1.2020 alkaen, mikä lisää koulutuksen tasa-arvoa. Samalla perusopetuksen minimituntimäärää on nostettu. Opetushallituksen hallinnoimassa kielenopetuksen varhentamiseen liittyvässä kärkihankkeessa on ollut mukana kolmasosa kunnista ja yli 45 000 lasta varhaiskasvatuksessa, esiopetuksessa ja perusopetuksessa. Hankkeen avulla on vahvistettu opettajien pedagogista osaamista sekä kehitetty vuosiluokkien 1–2 A1-kielen opetukseen soveltuvia opetusmenetelmiä. Kärkihankkeen tuloksia ja kokemuksia on hyödynnetty keväällä 2019 julkaistujen vuosiluokkien 1–2 A1-kielen opetussuunnitelman perusteiden valmistelutyössä. Hankkeiden loppuselvityslomakkeiden avulla on kerätty hyviä käytäntöjä uusien perusteiden toimeenpanon tueksi.

Kielivalintoihin liittyvää tietopohjaa ja siihen liittyvää tietoisuutta kunnissa on lisätty julkaisemalla Faktaa express -julkaisu perusopetuksen kielivalintojen kehittymisestä 1990-luvusta vuoteen 2017. Raportti kuvaa oppilaiden kieltenopiskelun ja kielivalintojen kaventumista, mikä on riskitekijä yhteiskunnan kieliosaamisen sekä kielitaitoisen työvoiman saatavuuden näkökulmasta tulevaisuudessa. Jatkoselvitys varhaisen kieltenopetuksen (A1-englanti ja A1-finska) vaikutuksista on käynnistetty sekä Eurooppalaisen kielisalkun päivittäminen tukemaan opettajia oppilaiden kielitaidon arvioinnissa ja kuvaamisessa. Lisäksi Opetushallitus julkaisee hankkeissa kehitettyjä varhaiseen kieltenopetukseen soveltuvia oppimateriaalia ja tukee opettajien kielipedagogista osaamista.

Kansallisen kielivarannon vahvistaminen yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa

Opetushallitus on tukenut kansalliskielten ja vähemmistökielten taitoa, lukutaitoa ja lukuintoa osana opetussuunnitelman perusteiden toimeenpanoa sekä erillisen Lukuliikkeen avulla. Tietoisuutta Suomen kielitilanteesta ja erityisesti vähemmistökielten opetuksen ja käytön tilanteesta ja haasteista on lisätty. Saamen kielen vahvistamiseksi Opetushallitus on tukenut etäopetushanketta sekä rahoittanut oktavuota.com-materiaalin kehittämistä. Opetushallitus on toteuttanut selvityksen romanilasten varhaiskasvatuksesta ja esiopetuksesta ja sitä koskeva raportti valmistuu vuonna 2020. Romanikielen elvyttämistä on tuettu mahdollistamalla muun muassa kielentaitajien ja romaninuorten yhteistyötä, koordinoimalla romaninuorten kieli- ja kulttuurikoulutusta ja jatkettu romanikielen oppimateriaalien tuottamista. Viittomakielisten osalta pääpaino on ollut varhaiskasvatuksen henkilöstön osaamisen kehittämisessä.

Lukuliikkeen toiminta alkoi tammikuussa 2019 Lukutaitofoorumin asettamien suuntaviivojen ja toimenpiteiden toteuttamiseksi. Lukuliikkeen keskeisiä tehtäviä ovat olleet eri toimijoiden yhteistyön lisääminen ja verkostoyhteistyö (kirjastot, yritykset, nuorisotoimi, koulutoimi, varhaiskasvatus, järjestöt, Majakka-verkosto), erilaisten lukutaitotoimintojen levittäminen ja tukeminen (kampanjat, Lukuklaani, Lukuloma), ammattilaisten osaamisen vahvistaminen sekä Lukuliike koulussa -kampanjan (Lukukeskus) kyselyn pohjalta aloitettu pilottikoulutoiminta (20 peruskoulua) sekä 20 varhaiskasvatusyksikköä. Vaikuttavuuden lisäämiseksi Lukuliike on kirjattu mukaan myös kuntien LAPE-ohjelmaan yhtenä kehittämisalueena sekä tuotettu materiaalia lukemisen edistämiseksi (esim. verkkosivulle lukuliike.fi) ja tuettu Kansallista audiovisuaalista instituuttia mediakasvatuksen strategian valmistelussa. Pilottikouluille tehdään Lukeva koulu -kyselytutkimus ja varhaiskasvatuksen pilottiyksiköille tehdään Lukeva varhaiskasvatus -tutkimus. Kirjastopalveluiden saatavuuskysely kunnille toteutetaan vuoden 2020 alussa yhdessä valtakunnallisen kehittämiskirjaston kanssa.

Uusi peruskoulu -ohjelman toimeenpano

Opetushallitus on osallistunut Uusi peruskoulu -ohjelman toimeenpanoon muun muassa hallinnoimalla peruskoulufoorumin työtä, kokeilukeskustoiminnalla sekä vastaamalla tutoropettajatoiminnasta ja Liikkuva koulu -toiminnasta.

Peruskoulufoorumi

Opetushallituksen hallinnoiman Peruskoulufoorumin seurantaryhmän tehtävänä on ollut tukea tasa-arvoisen peruskoulun linjausten ja priorisoitujen tavoitteiden toimeenpanon johtamista sekä lisätä keinoja johtamisen vahvistamiseksi sekä tukea erityisesti varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen valtionavustusten kokoamista yhteen ja vaikuttavuuden lisäämistä. Eri puolilla Suomea pidettyjen tilaisuuksien sarja käynnistyi keväällä 2018 ja päättyi keväällä 2019 pidettyyn tilaisuuteen. Kaiken kaikkiaan eri työpajoihin osallistui lähes 600 perusopetuksen kehittämisestä innostunutta toimijaa.

Peruskoulufoorumin työ kohdistui vuonna 2019 erityisesti seuraaviin priorisoituihin toimiin: koulutuksellisen tasa-arvon vahvistaminen, koulujen johtamisjärjestelmän tukeminen, yksilölliset oppimispolkujen mahdollistaminen, peruskoulun pitkäjänteinen kehittämistyön vahvistaminen sekä inkluusion toimivuuden ja siihen suunnattujen resurssien riittävyyden tarkastelu. Peruskoulufoorumi vahvisti yhteistyötään Opettajankoulutusfoorumin kanssa. Maailman suurin vanhempainilta järjestettiin 12.11.2019. Illan tavoitteena oli tuoda valtakunnallisesti vanhemmat yhteen kuulemaan ja käymään keskustelua viisaammasta viestinnästä kasvokkain ja sosiaalisessa mediassa.

Tasa-arvoisen peruskoulun tavoitteiden edistämiseksi on jaettu 2019 valtionavustusta yht. 7,3 milj. euroa 11 kehittämiskokonaisuudelle eri puolille Suomea. Valtionavustusta saaneille #Paraskoulu hankkeille on järjestetty puolen vuoden mittainen kokeilukeskuksen toteuttama Kiihdyttämö -ohjelmakokonaisuus, jonka tavoitteena on ollut tukea, ohjata ja sparrata hankkeita #paraskoulu tasa-arvoisen peruskoulun asettamien tavoitteiden toteutumiseksi. Peruskoulufoorumin lopputuotoksena aloitettiin tuottamaan seitsemän jakson podcast-sarja, teemoina tasa-arvoinen peruskoulu, johtaminen, luottamus ja pitkänteinen kehittäminen, oppimisen tuki, kodin ja koulun yhteistyö, kokeilut sekä yksi ruotsinkielinen jakso.

Tutoropettajatoiminta

Opetushallitus myönsi valtionavustukset alueellisen tutoropettajatoiminnan vakiinnuttamiseen 25 verkostolle keväällä 2019 ja syksyn haussa kahdelle uudelle alueverkostolle. Erityisavustukset tutoropettajien toimintaan ja osaamisen kehittämiseen myönnettiin syksyllä 231 opetuksen järjestäjälle. Näillä avustuksilla, yhteensä noin 10 milj. euroa, tuetaan tutoropettajatoiminnan kehittämistä ja vakiinnuttamista lukuvuoden 2020—2021 loppuun saakka. Opetushallituksen Jyväskylän yliopiston Koulutuksen tutkimuslaitokselta tilaama tutoropettajatoiminnan tutkimus käynnistettiin helmikuussa 2019. Tutkimuksen tavoitteena on selvittää tutoropettajatoiminnan nykytilaa ja antaa suosituksia kehittämisen tulevaisuuden painopisteistä. Tutkimuksella tavoitellaan myös tietoa tutoropettajatoiminnan ja siihen kohdennettujen kehittämishankkeiden vaikuttavuudesta.

Opetushallitus järjesti yhdessä Hämeenlinnan kaupungin ja eOppimiskeskuksen kanssa valtakunnallisen tutoropettajapäivän huhtikuussa. Päivään osallistui noin 600 tutoropettajaa ja tutoropettajatoiminnan kehittäjää eri puolilta maata.

Kokeilukeskus

Kokeilukeskus on etsinyt ja testannut työkaluja ja malleja systeemin eri tasoja yhdistävälle ihmiskeskeiselle kehittämiselle koulutuksen järjestäjien, koulujen kehittäjien ja opetushallinnon asiantuntijoiden kanssa. Yhteisen tekemisen alustoina ovat 2019 toimineet kokeilukeskuksen toteuttamat kaksi testiluontoista ohjelmaa, joissa perusopetuksen kehittämiseen valtionavustusta saaneita hankkeita sparrattiin suunnitelmallisten kokeilujen toteuttamisessa yhteiskehittämisen ja muotoilun menetelmien avulla. Vuoden pituisessa kokeiluohjelmassa oli mukana 12 tiimiä ja keväällä käynnistettyyn #paraskoulu -kiihdyttämöön osallistui kahdeksan hanketta ympäri Suomen. Paikallisista tarpeista lähtevät hankkeet ovat pureutuneet niin hyvinvoinnin, opetussuunnitelman monipuolisen pedagogiikan, oppilaiden ja perheiden osallisuuden kuin digitaalisuudenkin teemoihin. Lisäksi kokeilukeskus on rakentanut ohjelmissa syntyvien kokeilujen ja tutkijayhteistyön avulla moninäkökulmaista arviointimallia tukemaan paikallista kehittämistyötä sekä kokeiluista oppimista.

Koulujen ja kuntien työn tukemisen lisäksi tavoitteena on ollut selvittää, miten paikallisissa kokeiluissa syntyviä kokemuksia voisi hyödyntää myös valtakunnallisessa kehittämisessä. Testiluontoisten kokeiluohjelmien oppien pohjalta jatkojalostetaan Opetushallituksen kansallista kehittämisroolia ja vaikuttavuustavoitteita tukevia uusia ohjauksen ja tuen toimintamalleja.

Toisen asteen ammatillisen koulutuksen reformin toimeenpano sekä toimeenpanon tuki ja seuranta yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa

Ammatillisen koulutuksen palautejärjestelmät ovat rakentuneet suunnitellusti. Keväällä 2019 julkaistu opiskelijapalaute antaa positiivisen kuvan tyytyväisyydestä ammatilliseen koulutukseen. Palaute on tärkeä indikaattori reformin toteutumisesta.

Reformin tukiohjelman valtionavustushankkeissa, ns. Parasta-hankekokonaisuudessa, päästiin aikataulussa tuotosten ja toimintamallien levitysvaiheeseen. Hankkeita on ohjattu yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa. Koulutuksen järjestäjille on luotu laadukasta aineistoa mm. työelämäyhteistyön ja työpaikkaohjauksen käytäntöjen, digitalisaation ja johtamisen tueksi. Mallien levittämistä jatketaan edelleen vuonna 2020.

Yhdessä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa luotu ammatillisen koulutuksen viestintästrategia otettiin käyttöön vuonna 2019 ja lisäksi ammatillisen koulutuksen viestintä- ja vetovoimatoimia on tuettu myös kahdella valtionavustuserällä. Ennakoiva ja strateginen ote on otettu käyttöön kaikessa viestinnässä myös ammatillisen koulutuksen toimijoiden parissa.

Ammatillisen koulutuksen laatustrategia on valmistunut opetus- ja kulttuuriministeriön johdolla. Laatustrategia on ammatillisen koulutuksen toimijoiden yhteinen ymmärrys korkealaatuisesta ammatillisesta koulutuksesta ja sen laadunhallinnasta vuonna 2030 sekä ammatillisen koulutuksen visiosta ja strategisista linjauksista vuoteen 2030. Laatustrategian käyttöönottoa tuetaan valtionavustuksella strategiakauden alkuvuosiin ajoittuvien toimien osalta. Laatustrategia toteuttaa myös hallitusohjelman tavoitteita ammatillisen koulutuksen laadun parantamiseksi.

Osaamisen kuvaustapaa ammatillisten tutkintojen perusteissa on uudistettu ja uudistustyö jatkuu edelleen vuonna 2020. Perustutkintoihin on laadittu osaamisen arvioinnin geneeriset kriteerit, jolloin kriteeristö on sama kaikkien tutkintojen kaikissa tutkinnon osissa. Osaamisen kuvauksen pääpaino siirtyy ammattitaitovaatimusten määrittämiseen. Uudet kriteerit otetaan asteittain käyttöön kaikissa perusteissa vuoteen 2024 mennessä.

Tutkinnon perusteesta tulee käyttäjälle hallittavampi kokonaisuus, kun tekstimäärä vähentyy ja yhtenäinen arviointiskaala turvaa osaltaan opiskelijoiden yhdenvertaisuutta. Myös ammatti- ja erikoisammattitutkintojen ja yhteisten tutkinnon osien kuvaustapaa ja kriteeristöjä uudistetaan samoin periaattein.

Vuonna 2019 annettiin 23 kpl uudistettuja tai muutettuja tutkinnon perusteita (ammatillinen perustutkinto, ammattitutkinto, erikoisammattitutkinto). Reformin yhteydessä muodostettiin laaja-alaiset tutkinnot. Sähköinen ePeruste-palvelu tukee nykyistä laadintatapaa. Toimet henkilökohtaistamisen toteuttamisen tueksi jatkuvat. Koulutusta, neuvontaa ja ohjausta on järjestetty myös osaamisen arviointisuunnitelmien toteuttamisessa.

Lukiouudistuksen toimeenpano

Lukion opetussuunnitelman perusteet valmistuivat, ja perusteet julkistettiin Opetushallituksen järjestämillä Lukiopäivillä 7.11.2019. Meneillään on jatkuvaa toimeenpanon tukea ja viestintää. Tavoitteena oli innostava, osallistava ja lukiokoulutusta eheyttävä perusteprosessi, joka pitää sisällään perusteiden laatimisen, paikallisten opetussuunnitelmien laadinnan ja Opetushallituksen tuen paikalliselle opetussuunnitelmatyölle. Lukiokoulutusta eheyttäväksi osaksi tulevat erityisesti laaja-alaisen osaamisen osa-alueet, joita työstettiin lukiokenttää vahvasti osallistaen. Lukiouudistuksen toimeenpanon tukemiseksi jaettiin 10 milj. euron valtionavustukset koulutuksen järjestäjille.

Varhaiskasvatussuunnitelman, esi-, perus- ja lisäopetuksen, aikuisten perusopetuksen ja taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteiden toimeenpanon tuki ja seuranta

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet päivitettiin joulukuussa 2018. Opetushallitus on tukenut varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen järjestäjiä ja henkilöstöä muun muassa järjestämällä koulutusta, tuottamalla digitaalista tukimateriaalia sekä tukemalla yhteiskehittämistä verkostoissa (Loisto ja Reimari). Varhaiskasvatuslain uudistus ja kentältä esille nousseet teemat huomioitiin tukimateria valmisteltaessa. Varhaiskasvatuksen osallistumisaste on noussut vuonna 2019. Tukimateriaalia varhaiskasvatuksen henkilöstön käyttöön on valmistunut vuorohoidosta sekä perhepäivähoidosta. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma-materiaali on päivitetty varhaiskasvatuslain mukaiseksi sekä suomeksi että ruotsiksi. Esite väkivaltaisen radikalisoitumisen ennaltaehkäisyyn valmistui keväällä 2019 suomeksi, englanniksi ja ruotsiksi. Opetushallitus on johtanut 5-vuotiaiden maksuttoman varhaiskasvatuksen kokeiluverkostoa sekä selvittänyt kaksivuotisen esiopetuksen toteuttamista.

Perusopetuksen ja esiopetuksen opetussuunnitelmaseuranta valmistui ja siitä tiedotettiin Educa-messuilla tammikuussa 2019. Vuonna 2018 aloitettu perusopetuksen päättöarvioinnin kriteerityö ja opetussuunnitelman perusteiden luvun 6 päivittäminen jatkui vuoden 2019 ja se julkaistiin helmikuun alussa 2020.

Aikuisten perusopetuksen uusien opetussuunnitelman perusteiden toimeenpanoa on tuettu informaatio-ohjauksella sekä erilaisissa koulutustilaisuuksissa että oppilaitosten kanssa. Opetushallitus on antanut lausuntoja opetus- ja kulttuuriministeriölle aikuisten perusopetuksen järjestäjien järjestämislupien muutoshakemuksista (opetussuunnitelmat) paikkamäärien lisäämiseksi. Opetustoimen henkilöstökoulutukseen tarkoitetusta valtionavustuksesta on rahoitettu aikuisten perusopetuksen opettajille suunnattua täydennyskoulutusta uusien opetussuunnitelmien keskeisistä aihealueista. Aikuisten perusopetuksen arvioinnin linjaukset uudistetaan vastaamaan uudistuvia oppivelvollisten perusopetuksen linjauksia helmikuun lopussa 2020.

Perusopetuksen opetussuunnitelman tukeen liittyvät VIP-verkostot ovat jatkaneet työtään yhteistyössä Valterikoulun kanssa. Opiskeluhuollon valtakunnalliseen ohjaukseen ja kehittämiseen liittyvää työtä on jatkettu yhteistyössä THL:n kanssa, osana LAPE-muutosohjelmaa. Tukimateriaalia (oppaita, ohjeistusta) on tuotettu perusopetuksen opiskeluhuoltoryhmille, oppilaitoksille ja opiskeluhuollon palvelujen ammattilaisille. Kiusaamisen vastaisen oppaan valmistelu perusopetukseen ja toiselle asteelle on aloitettu. Monialaisen yhteistyön tiedon vaihtoon valmistellaan opas ja koulutuskokonaisuus. Opetushallitus myönsi vuonna 2019 0,5 milj. euroa koulutuksille, joilla vahvistetaan opettajien ja opiskeluhuollossa työskentelevien valmiuksia tunnistaa ja ehkäistä lapsiin ja nuoriin kohdistuvia seksuaalirikoksia. Tukea sai neljä usean toimijan yhteishanketta.

Taiteen perusopetuksen tilaa koskevan selvityksen laatiminen

Taiteen perusopetuksen tilaa koskevan selvityksen laatiminen on aloitettu syksyllä 2019. Data saatiin kerättyä syksyn aikana. Selvitys julkaistaan keväällä 2020.

Työelämään siirtymisen nopeuttaminen erityisesti opiskelijavalintajärjestelmiä kehittämällä

Osana Opintopolku-palvelun kehittämistä EU-rahoitteisessa CompLeap-hankkeessa tehtiin osaamisen kartoittamisen palvelun (työkalun) prototyyppi. Hanke päättyi 30.11.2019. Vuoden 2020 alkupuolella käynnistetään jatkoselvitystyö osaamisen kartoittamisen työkaluista osana opetus- ja kulttuuriministeriön sekä työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalojen *Jatkuvan oppimisen digitaalisten palveluiden koordinointia*. Tavoitteena on tuottaa työkalu, joka vastaa jatkuvan oppimisen asiakastarpeeseen.

Maahanmuuttajien koulutuksen kehittäminen ja koulutuspolkujen nopeuttaminen sekä kulttuurisen monimuotoisuuden edistäminen

Kotoutumisen edistämiseen aloitettujen hankekokonaisuuksien toiminta jatkui vuoden 2019 ajan ja niitä tuettiin muun muassa hanketoimijoille järjestetyllä seminaarilla, ohjauksella sekä hankkeiden keskinäisen verkostoitumisen ja hyvien käytäntöjen levittämisen ohjauksella. Hankkeet päättyvät vuonna 2020. Vieraskielisten opetukseen yleissivistävässä opetuksessa Opetushallitus myönsi valtionavustusta keväällä 2019 yhteensä 176 hakijalle. Suomi toisen kielenä -opetukseen ja muun opetuksen tukeen avustusta myönnettiin noin 12,7 milj. euroa (lisäys n. 11 %) ja oman äidinkielen opetukseen noin 3,3 milj. euroa (lisäys n. 7 %). Opetushallituksen antaman informaatio-ohjauksen lisäksi verkostotoiminnalla ja koulutustilaisuuksilla on tuettu erityisesti koulujen ja oppilaitosten toimintakulttuurin kehittämistä kielitietoiseksi. Koulutusten ja tapahtumien teemoina ovat olleet mm. maahanmuuttajien opetuksen sekä kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden kehittäminen, kielitietoisen opetuksen ja lukutaidon oppimisen kehittäminen, maahanmuuttajien koulutuspolkujen sekä suomi toisena kielenä -opetuksen ja kotoutumiskoulutusten kehittäminen.

Opetushallitus tuki kotouttamisen edistämisen valtionavustuksilla korkeasti koulutettujen maahanmuuttajien koulutuspolkuja. Hankkeiden ja maahanmuuton vastuukorkeakoulujen toimintaa tuettiin verkottamalla korkeakoulusektorin toimijoita. Korkeasti koulutettujen maahanmuuttajien (tutkijat, opiskelijat) koulutuspolkuja ja integroitumista edistettiin EU:n tutkimuksen puiteohjelman Science4refugees –hauista rahoitetuilla kansainvälisillä hankkeilla (GREET+ ja CARE), joissa Opetushallitus on hankekumppanina.

Sekä kansallisissa että eurooppalaisissa hankkeissa kehitetyt hyvät käytännöt on levitetty korkeakoulusektorille ja korkeakoulutuksen sidosryhmille kansallisesti hyödynnettäväksi korkeakoulusektorin kehittämistyössä. Toimien

vaikutuksena korkeakoulusektorin toimijoiden ymmärrys pakolais- ja turvapaikanhakijataustaisten tutkijoiden työllistymismahdollisuuksista ja haasteista on lisääntynyt.

Tutkintojen tunnustamisessa on pyritty nopeuttamaan ulkomailla tutkintonsa suorittaneiden siirtymistä työelämään tai jatko-/täydentäviin opintoihin. Tässä tarkoituksessa on laadittu uusia osioita verkkosivuille, koulutettu ja osallistettu sidosryhmät pohtimaan asiaa sekä kehitetty tutkintojen tunnustamisen sähköistä haku- ja päätösjärjestelmää. Tarkoitus on, että ulkomaisista tutkinnoista tietoa tarvitsevat voisivat useammin ratkaista itse ulkomaisiin koulutuksiin liittyviä kysymyksiä ja ohjata asiakkaita oikeille poluille.

Tutkintojen tunnustamisesta on tiedotettu mm. korkeakouluissa, maahanmuuttajien alueellisissa osaamiskeskuksissa, TE-hallinnossa, kotoutumispalveluissa ja järjestökentällä. Opetushallitus on julkaissut uusia koulutusjärjestelmäkaavioita, joita on nyt 13 maasta. Tutkintojärjestelmien kuvauksia julkaistaan ensisijaisesti maista, joista on paljon maahanmuuttajia ja/tai joista on muuten vaikea saada tietoa. Lyhyt asiakkaille ja ohjauksen ammattilaisille suunnattu yleisesite tutkintojen tunnustamisesta on julkaistu 11 kielellä. Opetushallituksen verkkosivuilla julkaistu sähköinen palveluopas neuvoo asiakasta joko opintoihin, suoraan työelämään tai hakemaan viranomaiselta tutkinnon tunnustamista. Tutkintojen tunnustamisen sähköisen haun ja päätöksenteon ennakoitu käyttöönotto on vuonna 2020. Sähköisen prosessin myötä odotuksena on hakemusten käsittelyaikojen lyheneminen.

Opetushallituksessa osana Erasmus+ -ohjelmaa toimiva Euroguidance-keskus kouluttaa ja-viestii monikanavaisesti ja aktiivisesti maahanmuuttajien ohjaustyötä koskevista uusista menetelmistä, tutkimustiedosta ja täydennyskoulutusmahdollisuuksista. Palautteen perusteella koulutukselle monikulttuurisuuden tai kulttuuritietoisuuden teemoista on suurta tarvetta.

Kotoutumisen tukeminen -vaikutusohjelma on nostanut esiin kotoutumisen tukemisen haasteita rasismin ja syrjinnän näkökulmasta. Erityisesti on korostettu yhteiskunnan vastaanottavuuden kehittämistä ja siihen liittyen tuotu keskusteluun uusia ilmiöitä ja näkökulmia. Opetushallituksen roolia moninaisen yhteiskunnan rakentamisessa on päivitetty ja erityisesti on lisätty tietoisuutta muun muassa maahanmuuttaneiden jatko-opintoihin hakeutumisessa ja työllistymisessä asiantuntijatehtäviin.

3. Vaikuttavat ohjaustyökalut

Vaativan erityisen tuen kehittämistyöryhmän esitysten toimeenpanon tuki

Perusopetuksen vaativan erityisen tuen VIP-ohjaus- ja palveluverkostot ovat jatkaneet toimintaansa viidellä yhteistoiminta-alueella mm. maakunnallisilla tapaamisilla. Eri toimenpitein on edistetty ohjausryhmän asettamia tavoitteita monialaisen yhteistyön kehittämiseksi, toimintakulttuurin muutoksiksi, osaamisen vahvistamiseksi sekä yhteistyön vahvistamiseksi opettajankoulutuksen ja tutkimuksen kanssa. Koulupoissaoloihin puuttumisen malleja etsivä temaattinen työryhmä järjesti seminaarin, joka myös striimattiin. Monialaisten toimintamallien pilotointia ollaan aloittamassa eri alueilla. Kahden uuden temaattisen työryhmän käynnistymistä on valmisteltu (Sijoitetut lapset ja nuoret sekä toiminta-alueittainen opetus). Perusopetuksen vaativan erityisen tuen VIP-toiminnasta on tiedotettu laajasti ja myös sivustolla: https://vip-verkosto.fi/.

Ammatillisen koulutuksen vaativan erityisen tuen kehittämistyöryhmä antoi ehdotuksensa 5/2019, jonka pohjalta ehdotuksia on tarkoitus edistää yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa. Ammatilliset opinnot

mahdollistuvat nykyistä joustavammin vaativaa erityistä tukea tarvitseville. Mahdollisuudet jatkuvaan oppimiseen paranevat.

Kiusaamisen ehkäisyä ja koulurauhaa koskevan työryhmän esitysten toimeenpano yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa

Kiusaamisen ehkäisyn työryhmän ehdotuksista on tehty alustava suunnitelma Opetushallituksen vastuulla olevista tehtävistä. Tuettu ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden hyvinvointi- ja tukipalveluihin liittyvien opiskeluhuollon ja kurinpidon määräysten toimeenpanoa. Kiusaamisen ennaltaehkäisyyn, puuttumiseen ja tilanteen seurantaan on työn alla ohjeistus yhdessä THL:n kanssa, työ loppusuoralla.

Työrauhan ja kohtaamisen merkitystä on lisätty opettajien täydennyskoulutukseen. Samoin tunne- ja vuorovaikutustaitojen opetusta sekä tasa-arvo- ja ihmisoikeuskasvatusta on lisätty opettajien perus- ja täydennyskoulutukseen. TEA-viisari -tiedonkeruu toteutettiin (vuonna 2018) siten, että kiusaamisen, syrjinnän ja seksuaalisen häirinnän ehkäisyn toimeenpanosta toisen asteen oppilaitoksissa on saatu entistä kattavammin tietoa.

Oppimisympäristöjen turvallisuuden edistäminen

Opetustoimen ja varhaiskasvatuksen turvallisuus –sivusto on päivitetty Opetushallituksen kotisivuille, ks. https://www.oph.fi/fi/opetustoimen-ja-varhaiskasvatuksen-turvallisuus. Opetustoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstökoulutuksen vuonna 2019 rahoitettuja hankkeita on kohdistettu turvallisuuskulttuuria edistävään toimintaan. Opetushallitus on mukana turvallisuuskumppanuushankkeessa, jossa tarkoituksena on lisätä oppilaitosten ja yritysten sekä muiden paikallisten toimijoiden yhteistyötä turvallisuuden kehittämisessä mm. hyvien turvallisuuskäytäntöjen jakamiseksi oppilaitosten ja yritysten välillä. Lisäksi Opetushallitus on lanseerannut itsearviointityökalun, jonka avulla oppilaitokset voivat arvioida turvallisuustilannettaan. Hanketta ollaan laajentamassa kemianteollisuudesta myös muille aloille.

LAPE-ohjelmaan osallistuminen

Opetushallitus on osallistunut LAPE muutosohjelmaan mm. monien työryhmien, koulutusten, oppaiden, LAPE -hankekoordinaattorin sekä kunta-agenttitoiminnan ja LAPE -akatemioiden kautta. Opetushallituksen LAPE-rahoitus (STM) päättyy 31.3.2020. Kunta-agenttien tehtävänä oli vahvistaa sivistystoimen näkökulmia LAPE-muutosohjelmassa mm. sivistystoimen keskinäistä verkostoitumista ja osallistumalla LAPE-akatemian toteuttamiseen. Kunta-agentti -toiminnan tuotoksina agentit perustivat uusia sivistystoimen johdon verkostoja (12) ja toimivat aktiivisesti erilaisissa monialaisissa verkostoissa tuoden sivistystoimen näkökulmaa esille. Sivistystoimen ammattilaisten määrä on lisääntynyt alueellisissa LAPE-työryhmissä ja sitä kautta on saatu arvokasta tietoa muutosohjelman edistymisestä eri alueilla sivistystoimen näkökulmasta.

Maakunta- ja SOTE-uudistuksen kaatuminen sekä hallitusohjelman toimeenpanosuunnitelman odottelu ovat aiheuttaneet epävakautta kentällä LAPE-työn suhteen.

Opettajien ja varhaiskasvatuksen henkilöstön perehdyttämis- ja täydennyskoulutuksen ja uran aikaisen osaamisen kehittäminen. Vaikuttavuutta parannetaan kokoamalla täydennyskoulutus laajoiksi kokonaisuuksiksi, jotka perustuvat kehittymissuunnitelmiin ja koulutustarvekartoituksiin.

Opetustoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstön täydennyskoulutusta on tuettu vuonna 2019 noin 15,7 milj. eurolla. Rahoitusta on jaettu 175 hankkeelle 9,6 milj. euroa täydennyskoulutushaussa, 0,9 milj. euroa aluehallintovirastoille, 0,5 milj. euroa 5 hankkeelle turvallisuusosaamiseen ja 4,7 milj. euroa 10 hankkeelle matematiikkaan, johtamiseen ja luku- ja kirjoitustaitohankkeiden lisähaun kautta. Hankkeet on suunnattu kaikkien koulutusasteiden opetushenkilöstölle pois lukien korkea-aste. Haun painopisteet on määritelty opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen välisen tulossopimuksen liitteessä 1.

Kyseisen valtionavustuksen jokaisen vuoden määrärahasta siirtyy osa eli suurempien avustusten 2. erät maksettavaksi aina seuraavana vuonna, koska valtionavustuslaki velvoittaa maksamaan vähäistä suuremmat avustukset useammassa erässä, josta syystä valtionavustukset maksetaan saajalle kustannusten ajoittumisen perusteella. (Vuoden 2019 määrärahasta nämä 2. erät olivat yhteensä n. 2,5 milj. euroa, jotka ovat siis jo avustuksina myönnetty, mutta maksetaan käytännössä vuonna 2020.)

Alan toimijoiden johtamisosaamisen kehittäminen

Kevään 2019 aikana yhteisökehittäminen ja johtamisosaamisen tukeminen-vaikutusohjelmassa on tuettu koulutusuudistusprosessien johtamista, kasvatus- ja koulutusalan johtajien osaamisen kehittämisen rakenteita, kyvykkyyksiä ja kompetensseja. Työpajat ovat antaneet vastauksia siitä, mitä kyvykkyyksiä, uudistumista ja osaamisen rakenteita tarvitaan jatkossa tukemaan johtamisosaamista.

Taiteen ja kulttuurin saavutettavuuden edistäminen erityisesti taiteen perusopetuksen kehittämisessä

Valtionavustusten lisäksi taiteen ja kulttuurin saavutettavuutta taiteen perusopetuksessa on edistetty opetussuunnitelmauudistuksen toimeenpanon tuessa, koulutustilaisuuksissa ja yhteistyössä taiteen perusopetuksen toimijoiden kanssa mm.
1) asettamalla ihmisoikeudet, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kulttuurien moninaisuuden perusteiden ja opetuksen lähtökohdaksi,
3) nostamalla esiin oppilaiden yksilöllisten tarpeiden ja valmiuksien sekä taiteenalan tradition ja kulttuuriperinnön opetuksen merkitys sekä
4) linjaamalla opetussuunnitelman perusteissa oppimäärän yksilöllistämistä.

Osaamis- ja koulutustarpeiden ennakointi

Keväällä 2019 saatiin päätökseen laaja ennakoinnin perusprosessi, joka tuotti alakohtaista ennakointitietoa osaamis- ja koulutustarpeista. Tulosten mukaan mm. asiakaslähtöinen palveluiden kehittämisosaaminen, kestävän kehityksen periaatteiden tuntemus ja digiosaamiset ovat tärkeitä osaamisia tulevaisuudessa. Vuoden 2020 aikana tuotetaan lisää raportteja, infograafeja ja muuta viestintämateriaalia ja vahvistetaan näin vaikuttavuutta. Lisäksi on toteutettu lähes kokonaan Media- ja viestintäalan VOSE-hanke sekä aloitettu Vesi- ja Liikunta-alan VOSE-hankkeet sekä ilmastonmuutosta koskeva -teemahanke.

Ennakointitietoa on hyödynnetty tutkintojen määrällisessä mitoituksessa sekä tutkintojen perustetyössä, mutta tähän liittyviä käytäntöjä on syytä kehittää. OEF-verkosto on tärkeä ennakointitiedon käyttäjä ja levittäjä. Arviointitulosten perusteella noin kaksi kolmasosaa OEF-jäsenistöstä on tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä OEF-

ennakointimateriaalin hyödyllisyyteen ja käytettävyyteen. Lisäksi muun muassa opinto-ohjaajia ja oppijoita varten on tuotettu ns. osaamiskortit, jotka ovat helposti lähestyttäviä infograafeja tulevaisuuden osaamistarpeista. Näiden hyödyntämisestä ei ole tarkkaa tietoa. Kaiken kaikkiaan voidaan arvioida, että ennakointitiedolla on vaikuttavuutta, mutta sitä voidaan vielä parantaa.

Osaamisen ennakointifoorumia ja siihen kuuluvaa ennakoinnin perusprosessia on myös arvioitu. Arvioinnin välitulokset julkaistiin keväällä 2019. Tulosten mukaan suurin osa kokee ennakointiprosessin työtavat mielekkäiksi, vaikka prosessin toteutus jakaa myös mielipiteitä. Prosessi nähdään pitkälti systemaattiseksi ja ohjaavan Osaamisen ennakointifoorumin toimintaa. Arviot ovat myös parantuneet prosessin kestäessä.

Ennakointitulokset ovat saaneet runsaasti näkyvyyttä varsinkin sosiaalisessa mediassa, mikä edistää vaikuttavuutta. Mittarina tässä voidaan käyttää OEF-twitter-tilin käyttäjämäärää, joka on noin 1 200. Kyseessä on valtion toimijaksi varsin suuri luku.

Oppilaitosten tasa-arvosuunnittelun tukeminen

Opetushallitus julkaisi toisen asteen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusoppaan (9.10.2019). Lukion opetussuunnitelman perustetyössä vahvistettiin ihmisoikeusperustaisuutta laatimalla perusteisiin tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta koskevat osuudet. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelun tilannetta kartoitettiin opetuksen järjestäjille suunnatulla kyselyllä. Lisäksi kartoitettiin perusopetuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön ja -suunnitelmien tilannetta. Opetushallitus on ollut mukana kansainvälisessä IGLYOn mentorointihankkeessa, jossa kehitetään seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen aseman parantamiseen tähtääviä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön muotoja yhdessä opetuksen järjestäjien kanssa. Opetushallitus tukee YLEn marraskuussa julkistettavaa Yksittäistapaus vaikuttavuuskampanjaa, jossa 11 lyhytelokuvalla ja niihin liittyvillä tehtävillä paneudutaan seksuaalisen häirinnän vähentämiseen. Elokuvat ja materiaali ovat vapaasti käytettävissä sivuilla https://www.yksittaistapaus.fi/. Opetushallituksen uusille verkkosivuille on laadittu koulujen ja oppilaitosten tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyötä tukevat osiot.

Valtionavustusten kokoaminen laajemmiksi kokonaisuuksiksi

Opetushallitus 2.0 -ohjelmatyössä aloitettua kehittämisrahoitusprosessin uudistamista jatkettiin vaikutusohjelmassa vuonna 2019. Vaikutusohjelmatyön tavoitteeksi asetettiin kehittämisrahoitusprosessin uudistaminen siten, että prosessi on aiempaa ennakoitavampi, läpinäkyvämpi, tehokkaampi ja vaikuttavampi asiakkaan näkökulmasta. Prosessia muotoiltiin uudelleen muun muassa talon sisäisin työpajoin, asiakasnäkökulmaan keskittyvän Design Sprintin avulla sekä laatimalla suunnitelma valtionavustustoiminnan kehittämisestä yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa tulossopimuskaudelle 2020—2023. Vaadittavat uudistukset Opetushallituksen omassa toiminnassa voidaan toteuttaa tulossopimuskauden 2020—2023 aikana vaikutusohjelmassa määritellyn perusteella.

EU-ohjelmien ja -sopimusten toimeenpano ja ohjelmien hyödyntäminen sekä osallistuminen uuden ohjelmakauden valmisteluun

Opetushallituksen jakamien Erasmus+ -apurahojen määrä kasvoi 20 % vuonna 2019 ja oli 47,1 milj. euroa. Lisääntyneet määrärahat käytettiin täysimääräisesti. Solidaarisuusjoukot –ohjelmassa ensimmäinen täysi toimintavuosi sujui hyvin. Yhteensä näissä ohjelmissa rahoitettiin 2019 jo yli 25 000 suomalaisen ulkomaanjaksoa kaikilla eri koulutusasteilla sekä nuorisosektorilla. Tämän lisäksi rahoitettiin erilaisia kehittämis- ja yhteistyöhankkeita.

2019 suomalaiset menestyivät hyvin myös Erasmus+ -ohjelman komission järjestämissä hauissa. Esimerkiksi Eurooppalaiset korkeakoulut -toiminnon ensimmäisellä hakukierroksella neljä suomalaista yliopistoa (Aalto yliopisto, Itä-Suomen yliopisto, Jyväskylän yliopisto, Tampereen yliopisto) on mukana 17 hyväksytyssä korkeakouluverkostossa ja lisäksi Helsingin yliopisto liittyi jälkikäteen yhteen hyväksytyistä verkostoista.

Erasmus+ ja Euroopan solidaarisuusjoukot -ohjelmien lisäksi toimeenpanimme Luova Eurooppa –ohjelman Kulttuuri-osiota, Kansalaisten Eurooppa-ohjelmaa sekä erilaisia EU:n yhteistyö- ja verkostotoimia: Eurodesk, ECVET Experts, eTwinning, EPALE, Euroguidance, Europassi, EQF, Eurydice, CEDEFOP/Refernet, EQAVET, Erasmus+ urheilutoiminnot, Euroopan urheiluviikon yhteyspiste (ks. https://www.oph.fi/fi/kehittaminen-ja-kansainvalisyys).

Opetushallituksen asiantuntijat ovat olleet hyvin edustettuina 2021 alkavaa uutta ohjelmakautta valmistelevissa työryhmissä ja ovat pystyneet vaikuttamaan uuden ohjelman muotoutumiseen. Sidosryhmiä ja edunsaajia on kuultu valmisteluprosessin kuluessa.

Osallistuminen Euroopan neuvoston ja EU:n puheenjohtajakauden valmisteluun ja toteutukseen

Opetushallitus osallistui yli kymmenen EU:n puheenjohtajakauden tapahtuman järjestämiseen loppuvuodesta, ja mm. julkaisi elinikäistä ohjausta käsittelevän artikkelisarjan. Opetushallitus antoi asiantuntija-apua ministeriölle EU-ohjelmien 2021—2027 asetuksia koskevissa EU-tason neuvotteluissa.

Koulutusviennin vauhdittaminen

Koulutusvientiä vauhdittava Education Finland ohjelma on toiminut Opetushallituksen yhteydessä kesäkuusta 2017 alkaen. Ohjelman vuoden 2019 toiminta keskittyi ohjelmapalveluiden vakiinnuttamiseen, uuden suunnitteluun sekä jäsenyritysten ja -organisaatioiden oman vientitoiminnan kasvun tukemiseen. Ohjelman pidemmän tähtäimen suunnittelua hankaloitti ohjelman toiminnan rahoituksen epävarmuus.

Suomalainen koulutusvienti kokonaisuutena ja ohjelmassa mukana olevien yritysten liikevaihto kasvoi vuonna 2019. Ohjelmassa arvioitiin, että hallitusohjelman tavoite, 350 milj. euroa liikevaihtotasosta saavutettiin. Ohjelman jäsenyritysten vuoden 2019 liikevaihtoa koskeva tiedonkeruu toteutetaan alkuvuonna 2020. Vuoden 2019 aikana ohjelman jäsenmäärä kasvoi 18:lla yrityksellä. Education Finland ohjelman jäsenmäärä oli vuoden 2019 lopussa 120. Lisäksi ohjelmalla on tuettu 74 koulutusvientiä aloittelevaa yritystä (starttiryhmä).

Vuoden aikana tehtiin uusia avauksia koulutusviennin edistämiseen. Opetushallitus kokosi suomalaisille koulutusviejille yhteisen tarjouksen Ukrainan EU-rahoitettua ammatillisen koulutuksen reformihanketta varten. Monitoimijayhteistyötä edistettiin kokoamalla globaalin oppimiskriisin ratkaisemista käsittelevä seminaari eri sidosryhmille. Jäsenyrityksille on järjestetty koulutuksia mm. Latinalaisen Amerikan ja Afrikan koulutusmarkkinoista. Koulutusviennin kannalta keskeisiä tapahtumia olivat Dubain GESS messujen yhteydessä

toteutettu Finland Education Day -tapahtuma sekä esiintyminen Singaporen EduTech Asia messuilla. Samalla kartoitettiin Kaakkois-Aasian koulutusmarkkinoiden kysyntää. Ohjelman jäsenyrityksiä osallistui myös vienninedistämisenmatkoille Arabiemiraatteihin, Vietnamiin sekä Meksikoon ja Kolumbiaan.

Suomalaistyyppisen koulun validointipalvelua valmisteleva työryhmä aloitti toimintansa kesäkuussa. Ryhmän tehtävänä on valmistella kriteerit ja ehdotus arviointiprosessiksi suomalaistyyppisten ulkomailla toimivien koulujen tunnistamiseksi. Työryhmän työ valmistuu alkuvuonna 2020.

Laki ammatillisesta koulutuksesta (531/2017) mahdollisti ammatillisen koulutuksen tutkintoviennin EU- ja ETA-alueiden ulkopuolisiin maihin vuoden 2018 alusta lähtien. Opetushallituksen yhdessä VETFI -verkoston (aktiiviset kansainvälisyyden parissa toimivat koulutuksen järjestäjät) kanssa koordinoima ammatillisen koulutuksen oma koulutusvientikokeilu on jatkanut vuodesta 2017 alkaen. Tutkintojen perusteita on räätälöity tutkintovientiä varten ja kokeilun piirissä aloitettiin tutkintokoulutus vuoden 2019 kesällä. Vuoden 2019 loppuun mennessä kokeilussa oli suoritettu 86 tutkintoa ja 193 tutkinnon osaa. Tutkintovienti tukee koulutusviennin lisäksi Suomen kehitysyhteistyötavoitteita ja lisää suomalaisen koulutusjärjestelmän tunnettuutta ja arvostusta ulkomailla sekä tuo arvokasta kansainvälistä osaamispääomaa koulutuksen järjestäjille.

Opiskelumahdollisuuksista tiedottaminen ulkomaalaisille opiskelijoille yhteistyössä korkeakoulujen kanssa

Suomalaisen korkeakoulutuksen kansainvälistä tunnettuutta ja kansainvälisten korkeakouluopiskelijoiden houkuttelua tuettiin Study in Finland -toiminnalla. Toiminnassa painottui kansallinen yhteistyö kansainvälisten korkeakouluopiskelijoiden houkuttelemiseksi ja integroimiseksi Suomeen. Opetushallitus oli mukana opetus- ja kulttuuriministeriön ja sisäministeriön työryhmässä, jonka tehtävänä oli muodostaa yhteinen tilanne- ja tavoitekuva kansainvälisten opiskelijoiden maahantulon ja maahan jäämisen edellytysten parantamiseksi ja integroinnin tehostamiseksi. Opetushallitus on mm. kehittänyt sujuvampia palvelupolkuja yhteistyössä Migrin kanssa sekä tehostanut englanninkielistä koulutustarjontaa koskevaa tiedotustukea korkeakouluille Studyinfo ja Study in Finland -sivustoilla sekä sosiaalisen median kanavissa.

Vuoden 2019 lopulla käynnistettiin työ Study in Finland -toiminnan suuntaamiseksi niin, että se tukee kansainvälisten korkeakouluopiskelijoiden veto- ja pitovoimatyötä poikkihallinnollisen Talent Boost -ohjelman tavoitteiden mukaisesti. Suomen edustustoverkoston ja Team Finland Knowledge -asiantuntijoiden työtä tuettiin tarjoamalla materiaali- ja asiantuntijatukea. Uutena avauksena käynnistettiin toimenpiteet suomalaisen korkeakoulutuksen näkyvyyden lisäämiseksi sosiaalisen median kanavissa Kiinassa, joka on ollut pitkään yksi merkittävimpiä lähtömaita.

Yhteiskunnan kansainvälistyminen ja suomalaisen koulutuksen tunnettuuden edistäminen ja yhteistyö ulkomailla

Opetushallitus on edistänyt Suomen tunnettuutta koulutuksen edelläkävijämaana kansainvälisten päättäjien ja koulutusalan asiantuntijoiden keskuudessa sekä edistänyt koulutusvientimahdollisuuksia. Tässä toiminnassa erityisen merkittävää on ollut pääjohtajan aktiivinen esiintyminen tärkeillä kansainvälisillä foorumeilla ja mediassa sekä osallistuminen keskeisiin suomalaisen koulutuksen tunnettuutta edistäviin toimiin ulkomailla. Opetushallituksen asiantuntijat esittelivät vuoden 2019 aikana Suomen koulutusjärjestelmää 35 kansainväliselle vierailijaryhmälle.

Korkeakouluopiskelijoiden kansainvälinen liikkuvuus vähintään kolme kuukauden mittaisille ulkomaanjaksoille on laskenut lukuvuodesta 2016—2017 alkaen yhteensä 15 %. Sama laskeva trendi näkyy myös Erasmus+ -ohjelman

kautta liikkuneissa korkeakouluopiskelijoissa. Opiskelijavaihtoon ja harjoitteluun ulkomaille lähti lukuvuonna 2018—2019 yhteensä 5 360 Erasmus+ -opiskelijaa, mikä on 13,7 % vähemmän kuin lukuvuonna 2016—2017, jolloin lähtijöitä oli kaikkien aikojen ennätysmäärä, 6 212 opiskelijaa.

Opetushallitus tiivisti yhteistyötä korkeakoulusektorin sidosryhmien kanssa kansainvälisyyttä tukevien toimintaedellytysten vahvistamiseksi. Opetushallituksen tavoitteena on ollut lisätä ymmärrystä laskevien liikkuvuuslukujen ilmiön taustalla olevista syistä sekä mahdollisista ratkaisumalleista. Toistaiseksi ilmiön syistä ja mahdollisista ratkaisumalleista ei ole yksiselitteistä kuvaa: korkeakoulujen ja koulutusalojen välillä on suuria eroja ja vaikka pidempien vaihtojaksojen määrä on laskenut, on ulkomailla suoritettujen ja tutkintoon hyväksiluettujen opintopisteiden määrä ollut kasvamaan päin. Korkeakoulujen henkilökunnan arviot korostavat syinä korkeakoulujen strategisen tavoiteasettelun ja rahoitusmallin muutosta sekä tiukentunutta taloustilannetta, tiukkoja tutkintoraameja sekä entistä heterogeenisempaa opiskelija-ainesta. Opiskelijoiden arvioissa korostuvat taloudelliset ja elämäntilanteeseen liittyvät syyt.

Kansainvälistymistä edistävien rahoitusinstrumenttien tehokkaalla toimeenpanolla ja kohderyhmälähtöisillä kansainvälistymisen tukitoimilla ohjattiin korkeakoulujen hakupainetta relevantteihin rahoitusohjelmiin, jolloin Opetushallituksella on paremmat edellytykset maksimoida eri ohjelmien apurahojen käyttöastetta (Nordplus, Erasmus+, First+, Aasia). Tuloksena nähdään vuoden 2019 osalta Nordplus-rahoitteisissa verkostoissa pitkäkestoisen liikkuvuuden vähentyminen ja vastaavasti verkostojen Erasmus+ -rahoitteisen liikkuvuuden lisääntyminen (kaikissa Pohjoismaissa ja Baltiassa).

Osana Talent Boost -ohjelmaa Opetushallitus tuki korkeakouluja ulkomaisten opiskelijoiden Suomeen integroitumisen edistämiseksi, esim. vahvistamalla korkeakoulujen ja muiden toimijoiden keskinäistä hyvien käytäntöjen jakamista sekä perehtymällä verrokkimaiden linjauksiin, tiedontuotantoon ja hyviin käytänteisiin.

Opetushallitus edisti suomalaisen korkeakoulutuksen tunnettuutta tiivistämällä yhteistyötä Team Finland Knowledge (TFK) -verkoston kanssa. Suomen tunnettuutta edistäviä tilaisuuksia on järjestetty yhteistyössä kohdealueilla erityisesti Yhdysvalloissa, Venäjällä ja Kiinassa. Opetushallituksen Shanghain FinChi -keskuksessa oleva toimipiste kytkeytyi TFK-toimintaan. Opetushallitus tuki toimintaa verkottamalla TFK-asiantuntijoita korkeakoulusektorin toimijoiden kanssa sekä käynnisti harjoitteluohjelman, jonka kautta suomalaisia korkeakouluopiskelijoita lähetetään TFK-asiantuntijoiden avuksi. Ensimmäinen Aasia-ohjelman hakukierros, joka kohdentui TFK-verkoston painopistemaihin, toteutettiin keväällä 2019. Uusia yhteistyöaloitteita on toistaiseksi käynnistynyt Kaakkois-Aasian TFK-painopistemaissa vähän. Kiina oli edelleen hakukierroksen suosituin yhteistyömaa.

Opetushallitus koordinoi opetus- ja kulttuuriministeriön pyynnöstä Suomen messuosaston suunnittelua ja toteutusta Helsingissä järjestetyssä European Association for International Education (EAIE) -konferenssissa, joka järjestettiin Suomen puheenjohtajuuskauden aikana.

Ammatillisen koulutuksen kansainvälistä verkostotyötä ohjattiin ja rahoitettiin valtionavustuksilla, jotka on suunnattu teemaan ”globaaliin toimijuuteen valmentaminen”. Toiminnan painopiste on ollut yhteistyössä Euroopan ulkopuolisten maiden kanssa, mikä on kansallisen kehitysyhteistyöstrategian mukaista ja antaa osaltaan Suomen panosta globaalin oppimiskriisin ratkaisuihin. Kiinnostus Suomen ammatillisen koulutuksen järjestelmään, osaamisperusteisuuteen ja työelämäyhteistyöhön jatkoi vahvaa kasvuaan. Opetushallitus toteutti ulkoministeriön toimeksiannosta ammatillisen koulutuksen kehittämishankkeita Ukrainassa ja Irakissa.

Koulutussektorin merkitys kehitysyhteistyössä ja globaalin oppimiskriisin ratkaisemisessa nousi kansallisesti entistä selvemmin esiin. Opetushallitus lisäsi oman organisaationsa kehitysyhteistyöhön liittyvää osaamista ja vahvisti yhteistyötä ministeriöihin, erityisesti ulkoministeriön suunnitteilla olevien kehitysyhteistyöhankkeiden valmistelussa. Samoin Opetushallitus vahvisti yhteistyötä koulutusalan kehitysyhteistyön eri toimijoiden välillä, esimerkiksi järjestämällä opetus- ja kulttuuriministeriön, ulkoministeriön ja Fingon kanssa laajan seminaarin, jonka teema liittyi globaalin oppimiskriisiin ratkaisemiseen ja onnistuneisiin monitoimijayhteistyömalleihin. Ulkoministeriön kanssa allekirjoitettiin toimeksianto korkeakoulutuksen kehitysyhteistyön kapasiteetinvahvistamisohjelman toimeenpanosta neljäksi vuodeksi.

Suomen kielen opetusta ulkomaisissa yliopistoissa tuettiin lehtoriverkoston, apurahojen ja muiden toimien kautta. Vuosittaisilla alan opintopäivillä erityisteemana oli maakuvatyö.

Taulukko 3. Opetushallituksen hallinnoimista kansainvälisistä ohjelmista rahoitettujen ulkomaan jaksojen määrä ja muutos vv. 2016-2019

	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Muutos-%
EU-osarahoitteiset ohjelmat					
Erasmus+	18 617	21 147	23 246	24 766	
Solidaarisuusjoukot			393	618	
Yhteensä	**18 617**	**21 147**	**23 639**	**25 384**	**7 %**
Pohjoismaiden ministeri-neuvoston rahoittamat ohjelmat					
Nordplus korkeakoulutus *	3 608	3 643	5 245	4 553	**-13 %**
Suomen valtion rahoittamat ohjelmat					
Bi- ja multilateraaliset apuraha-ohjelmat, FIRST ja Aasia -ohjelmat	2 033	1 363	1 483	1 455	**-2 %**
Yhteensä	**24 258**	**26 153**	**30 367**	**31 392**	**3 %**

** Nordplus 2018 lukuihin sisältyy uutena toimintona intensiivikurssit, siten luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia*

Kokonaisliikkuvuusluvut jatkoivat kasvuaan ja tavoitteet saavuttiin. Kokonaisluvut eivät kuitenkaan paljasta havaittavissa olevaa kehitystä, missä nuorten innokkuus lähteä ulkomaanjaksoille on pienenemässä, varsinkin korkeakoulutuksessa, mutta osin myös ammatillisessa koulutuksessa. Kehityssuunta on nähtävissä myös ulkomaanjaksolle lähtevien nuorten osuuden pienenemisessä, kun tavoite on ollut kasvattaa osuutta (Taulukko 4). Arviomme mukaan negatiivinen kehitys johtuu pääosin syistä, joihin Opetushallitus ei yksin pysty vaikuttamaan, vaan jotka edellyttävät laajempaa kansallista keskustelua ja toimenpiteitä. Asiaa on korkeakouluopiskelijoiden osalta analysoitu tarkemmin toisaalla tilinpäätöksessä.

Vuosi 2019 oli Maailmalle.netin kasvun vuosi – kävijämäärät kasvoivat sekä verkkosivustolla että Facebook ja Instagram -kanavissa. Vuonna Maailmalle.net-verkkosivustolla oli yli 108 000 käyttäjää ja lähes 150 000 istuntoa. Maailmalle.net-sivuston kävijämäärä kasvoi n. 27 % verrattuna vuoteen 2018.

4. Laadukkaat asiakas- ja tietopalvelut

Verkkopalvelu-uudistus: uusi verkkopalvelu on uuden viraston näkyvä muutos

Viraston kolme eri pääverkkosivustoa (oph.fi, edu.fi, cimo.fi) yhdistettiin yhdeksi kokonaisuudeksi 2018—2019. Kyseessä oli fuusioviraston iso ponnistus, jonka tuloksena erilaisia toiminnallisuuksia ja ominaisuuksia sisältäneet verkkosivut saatettiin yhden osoitteen taakse. Uudet sivut julkaistiin heinäkuussa 2019. Oph.fi-verkkopalvelu on yksi keskeisimmistä kanavistamme jakaa tietoa ja viestiä asiakkaillemme. Uusi helppokäyttöisempi ja käyttäjälähtöisesti suunniteltu palvelu tekee mahdolliseksi myös vanhoista, joskus vähän käytetyistä erillissivustoista luopumisen. Sivustoa kehitettiin ja täydennettiin vielä vuoden 2019 loppuun ja työtä jatketaan myös teknisiltä osin vuoden 2020 aikana. Sen vuoksi luotettavaa raportointia sivujen kävijämääristä tai käyttäjätyytyväisyydestä sekä esimerkiksi saavutettavuudesta ei ollut perusteltua tehdä kesken vuoden 2019. Näitä tullaan mittaamaan vuonna 2020.

Asiakaspalveluratkaisu

Asiakaspalveluratkaisu otettiin käyttöön asteittain ja sen käyttöä laajennetaan suunnitelmallisesti. Asiakaspalveluratkaisua laajennettiin 2019 niin, että sen piiriin tuli Varda- ja eHOKS-palveluihin liittyvä asiointi. Käyttöönoton laajennusta jatkettiin syksyllä uusien jonojen suunnittelulla, uudet jonot otetaan käyttöön keväällä. Kaiken kaikkiaan asiakaspalveluratkaisussa käsiteltiin vuoden 2019 aikana 17 000 yhteydenottoa.

Asiakaspalveluratkaisun käyttöönotolla tavoitellaan laadukkaampaa palvelua viraston asiakkaille: vastaaminen tehostuu, asiat eivät henkilöidy eivätkä jää yksittäisen henkilön lomien takia käsittelemättä, vaan ne käsitellään työjonoissa useamman henkilön voimin. Näin resursseja pystytään käyttämään tehokkaammin, toimintatavat yhtenäistyvät ja palvelun laatu kehittyy. Asiakaspalveluratkaisun käyttöönotto liittyy, käyttötapauksesta riippuen, jokaiseen viraston vaikuttavuustavoitteen ja vaikutustavoitteen toteutumisen edistämiseen.

Koulutuksen ja kasvatuksen tietopohjan ja indikaattoreiden sekä tilastopalvelu Vipusen kehittäminen yhdessä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa

Opetushallitus on osallistunut aktiivisesti kansainväliseen tiedontuotantoon ja sen kehittämiseen EUssa, UNESCOssa ja OECDssä. Työ on edennyt kokonaisuudessaan tavoitteiden mukaisesti. Tietoa on tuotettu pyydetysti ja sovitun aikataulun mukaisesti. Opettajat ja rehtorit Suomessa 2019 - tiedonkeruu on käynnissä ja TALIS-tutkimuksen ensimmäisen vaiheen raportointi ja levitys tehty. TALIS- tutkimukseen liittyvän työn koordinointi on jatkunut hyvin ja opettajatiedonkeruun raportoinnin suunnittelu on aloitettu.

Vipuseen liittyvää kehittämis- ja jalostamistyötä on jatkettu yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Tilastokeskuksen kanssa. Julkaisuista on ilmestynyt Basic education in the Nordic countries sekä kaksi faktaa express -julkaisua. Lisäksi on tuotettu kuukauden tilastot ajankohtaisista teemoista sekä mediatiedote opintonsa keväällä päättäneistä. Vipuseen liittyvät kehittämis- ja jalostamistyö on sujunut suunnitellusti ja tietosuojaan liittyvien käytänteiden periaatteet on saatu sovituiksi. Työ datan visualisoinnin kehittämiseksi jatkuu. KOSKI-tietovarannon tilastollisen raportoinnin suunnittelu ja toteutus on aloitettu sekä edistetty VARDA-tietovarannon raportoinnin suunnittelua ja tulevaa toteutusta.

Opintopolku.fi-palvelun kehittäminen ja uudistaminen

Opintopolkua kehitetty sovittujen toimenpiteiden mukaisesti. eHOKS palvelun tiedonsiirrot ovat käynnistyneet sekä jatkokehitystarpeita on määritelty. Valtakunnallisen opiskelijapalautteen keräämisen automatisoinnin toteutus on käynnissä. Opintopolku.fi, koulutusinformaatio ja koulutustarjonta (KTO) uudistus on edennyt suunnitelmien mukaisesti, uuden opintopolun beta-versio julkaistaan 2/2020. ePerusteiden LOPS-työkalu otettiin käyttöön 11/2019. ePerusteiden ammatillisten tutkinnon perusteiden ammattitaitovaatimuksia ja tutkinnonosa rakennetta kehitettiin. Hallinta-projekti (Valinta ja hakemuspalvelu) on edennyt suunnitelmien mukaisesti. Hakemuspalvelun käyttöä laajennettiin koskemaan kaikkia korkeakoulujen hakuja. Operatiivisen raportoinnin arkkitehtuuriselvitys on tehty ja johtopäätökset tehdään vuoden 2020 aikana.

Oma Opintopolku palvelun tulevaisuuden tarpeita on kartoitettu sekä jatkuvaa oppimista tukevien palvelujen kehittämistä suunniteltu yhteistyössä hallinnonalojen välillä (opetus- ja kulttuuriministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, Keha, Opetushallitus). Tavoitteena Opintopolun kehittämisessä on tuottaa entistä paremmin asiakastarpeeseen vastaava palvelu ja edesauttaa vaikuttavuustavoitteiden toteutumista. Kehittämisprojekteissa otetaan mm. palvelumuotoilun ja palautteiden keruun kautta laajasti huomioon asiakkaiden ja eri sidosryhmien esiin nostavat tarpeet. Näin kehittäminen pystytään suuntaamaan niihin kehittämiskohteisiin, joilla tuotetaan asiakkaalle suurin arvo.

KOSKI-palvelukokonaisuus jatkuvana palveluna

KOSKI-tietovarannon tietosisältöä laajennettiin kattamaan, ammatillisen koulutuksen tutkintojen lisäksi, myös muu ammatillinen koulutus. Opetushallitus laati määräyksen ja ohjeistuksen uusiin tietosisältöihin. Vuoden 2019 aikana Maahanmuuttovirasto, KELA ja Tilastokeskus aloittivat tiedon hyödyntämisen omassa toiminnassaan.

Varaudutaan varhaiskasvatuksen tietovarannon (Varda) ylläpitoon ja kehittämiseen kokonaisarkkitehtuurin mukaisesti yhdessä sovituin lainsäädännön sisällön täsmennettyä

Vardan käyttöönotto kuntien ja kuntayhtymien toimipaikka- ja lasten tietojen osalta alkoi 6.2.2019 kuukauden aikataulusta myöhässä. 1.9.2019 käynnistyi huoltaja- ja maksutietojen käyttöönotto aikataulussa. Henkilöstötietojen tallentamisen osalta käyttöönoton aikataulua siirrettiin vuodella eteenpäin, joten käyttöönotto alkaa 1.9.2020. Käyttöönoton siirtämisellä varmistetaan varhaiskasvatuksen toimijoille riittävä valmistautumisaika uusien tietosisältöjen siirtoon. Vuoden alusta 2020 käyttöönotto laajeni yksityisiin varhaiskasvatustoimijoihin.
Lisäksi Opetushallitus on tehnyt sopimuksen Kelan kanssa tietojen luovuttamisesta viranomaistoimintaan

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuusjärjestelmän tiedonkeruu- ja laskentajärjestelmän uudistaminen (Valos II)

VALOS II –projektin käynnistyi alkuvuodesta 2019 erillisen toteutussuunnitelman mukaisesti. Ensimmäiset kehittämistoimet ovat kohdistuneet projektiin liittyvien Opetushallituksen sisäisten ja ulkoisten yhtymäkohtien selvittämisestä ja tarkentamisesta sekä projektin kehittämistoimien määrittämistä ja hankinnasta. Projektin koko rahoitus ja järjestelmän ylläpito on siirretty Opetushallituksen toimintamenoihin vuoden 2020 alusta.

Taulukko 4. Yhteiskunnalliset tavoitteet tulossopimuksen mukaisena

Tavoite/ tehtävä	Mittari	Asteikko	2017 toteuma	2018 toteuma	2019 toteuma	2019 tavoite
Uudistuneet oppimisympäristöt ja digitaaliset oppimateriaalit	Opettajat: Opeka-kyselyn tulokset (digitaalisen toimintaympäristön osaamisalue)	Opettajien jakautuminen osaamistasoille %	Taso 0-1: 0% Taso 1-2: 31% Taso 2-3: 66% Taso 3-4: 3%	Taso 0-1: 0 % Taso 1-2: 24 % Taso 2-3: 72 % Taso 3-4: 4 %	Taso 0-1: 0 % Taso 1-2: 20 % Taso 2-3: 76 % Taso 3-4: 4 %	ei asetettu
	Digitaalisten oppimateriaalien osuus kaikesta myydystä oppimateriaalista	%	Lukio 19 % Perusopetus 13 %		Lukio 22 % Perusopetus 11 %	ei asetettu
Yhteiskunnan kansainvälistyminen	Kansainvälinen opiskelijaliikkuvuus (yliopistot, ammattikorkeakoulut, ammatilliset oppilaitokset, lukiot)	% vuosittain aloittaneista opiskelijoista	Yliopistot 25 AMK 15 Ammatilliset 14 Lukiot 33	25 14 12 29	22 12 12 31	29 21 14 35
	Osallistuminen kansainväliseen opettajaliikkuvuuteen (peruskoulut, varhaiskasvatus)	% kouluista	21	19	19	38
Suomalaisen korkeakoulutuksen tunnettuus	Ulkomaiset tutkinto-opiskelijat korkeakouluissa hakijat ja hyväksytyt	Lkm	19 460 5 719	26 251 7 102	32 107 9 346	21 600 7 200
Kokeilukeskus ja kehittämisverkostot	Tutor-opettajien määrä (osallistuneet peruskouluista)	Lkm ja %	2 300 (83% opetuksen järjestäjistä)	Lukua ei saatavissa	2 380 (95 % opetuksen järjestäjistä)	ei asetettu
Ammatillisen koulutuksen uudistuminen	Uudistetut tutkinnon perusteet	Lkm	110	135	23	ei asetettu
	Kehittämiseen osallistuneet: - koulutuksen järjestäjän edustajat - työelämän edustajat	Lkm	300 600	416 *	580 *	500
Kustannustehokkaat ja asiakaslähtöiset palvelut	Julkaistujen opetussuunnitelmien määrä ePerusteet-palvelussa	Lkm	217	397	625 **	310
Vähälevikkinen oppimateriaalituotanto	Oppimateriaalien määrä	Lkm	43	30	30	ei asetettu
	Sähköisten materiaalien osuus valmistuneesta vähälevikkisestä tuotannosta	%	47	47	47	ei asetettu

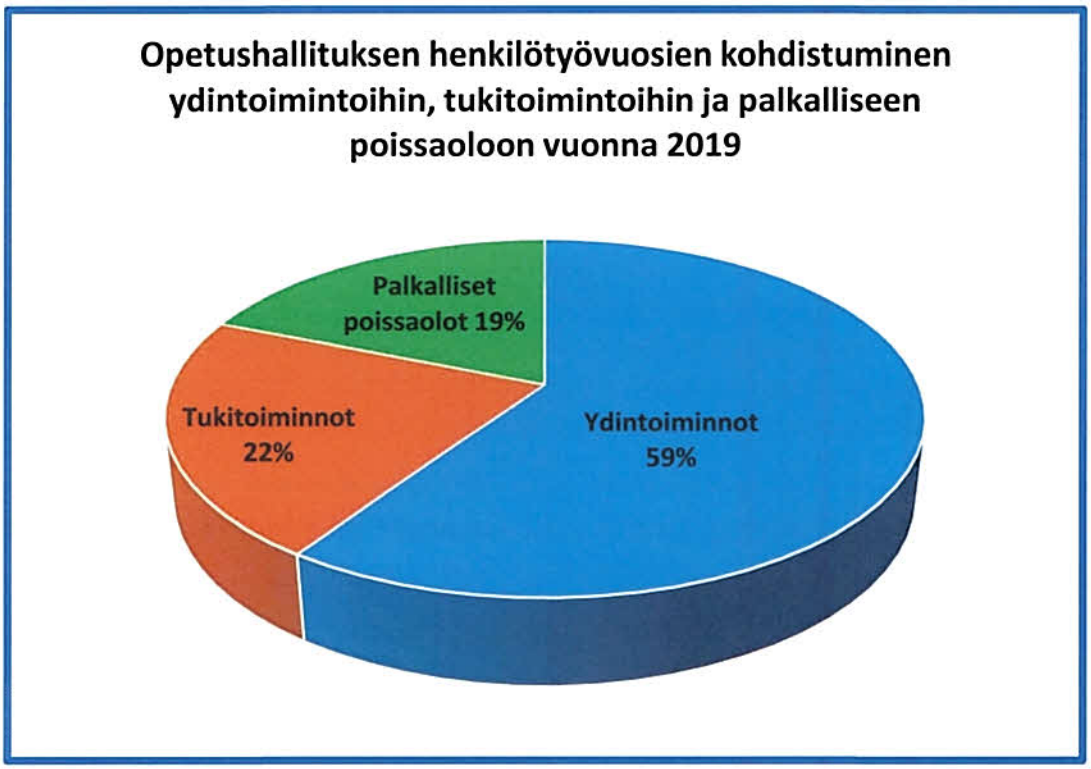
*) Luku kertoo asetettujen perustetyöryhmien jäsenmäärän, osassa käytetään myös idearíihityöpajoja ja sähköisiä alustoja, joista ei voi kertoa osallistujien määrää.
**) Yksittäistä syytä Julkaistujen opetussuunnitelmien määrän kasvuun ePerusteet-palvelussa ei ole, trendi on ollut jo useamman vuoden ajan kasvava.

1.4. Toiminnallinen tehokkuus

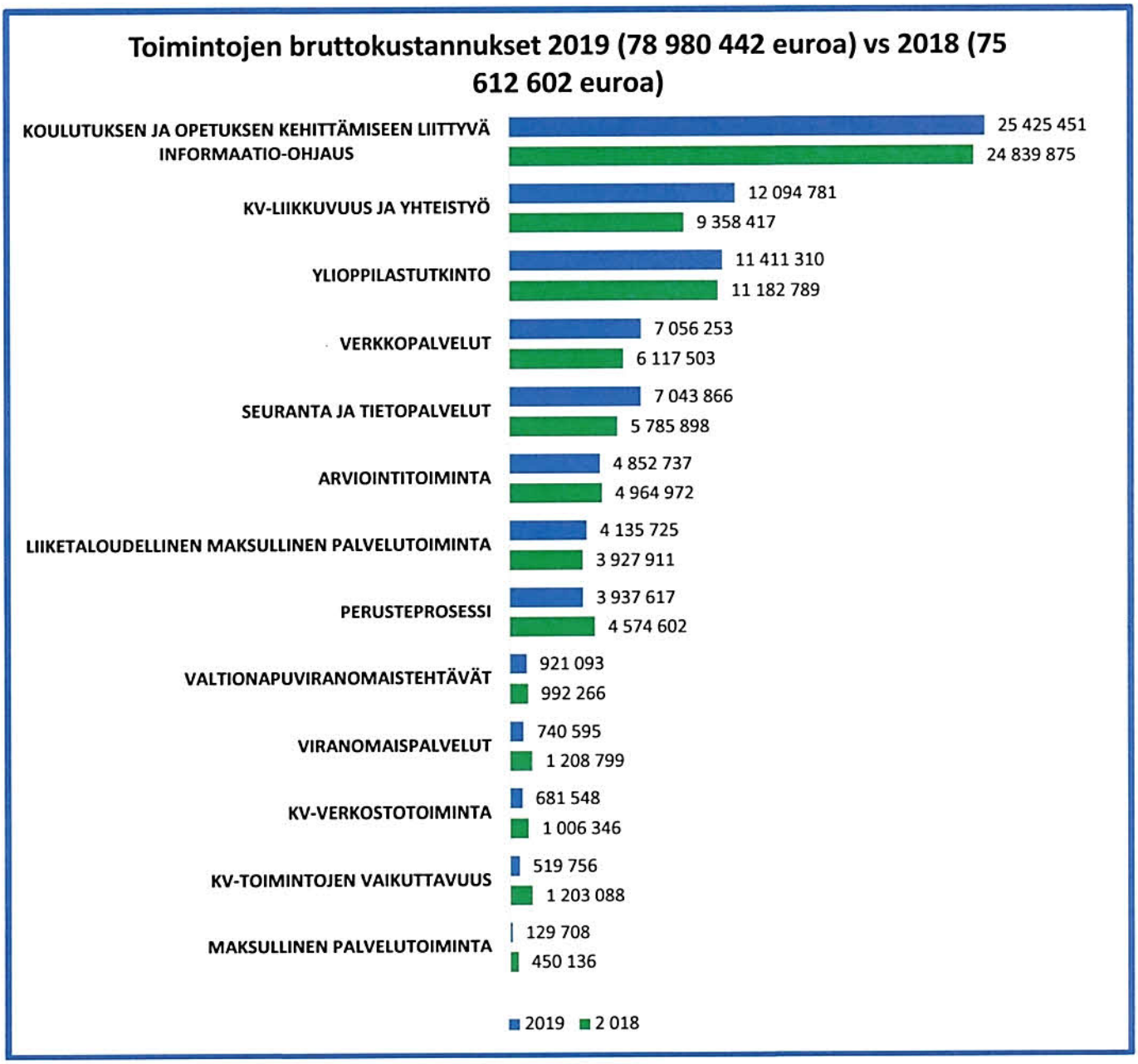
Tietoja tuotetaan toimintolaskennan tuottaman tietopohjan mukaisesti. Yhtenäisen toimintolaskennan käyttö takaa mm. eurotietojen ja henkilötyövuosien käsittelyn ja laskennan yhdenmukaisella tavalla – myös erillisyksiköiden osalta. Kansainväliseen liikkuvuuteen ja yhteistyöhön kohdistui kokonaisuutena eniten Opetushallituksen henkilötyövuosia, vaikka rahoitusosuus on vain noin neljännes Opetushallituksen rahoituksesta. Toisaalta kuitenkin htv-panostuksen lisäys vastaa lisääntynyttä rahoituksenkasvua. Erillisyksiköiden osalta toteumat ovat edellisvuoden tasolla. Vaikutusohjelmatyö näkyy puolestaan seuranta ja tietopalvelut -toiminnon henkilötyövuosipanostuksen kasvuna. Yleisellä tasolla toiminnallisen tehokkuuden kehityksen osalta niin toiminnan tuottavuus- kuin taloudellisuuskehitys on jatkunut myönteisesti.

Opetushallituksen (virasto ja erillisyksiköt) henkilötyövuodet 435,6 htv jakautuivat täsmälleen samoin kuin edellisvuonna ydintoimintaan (em. graafin kohteet), tukitoimintaan ja palkalliseen poissaoloon seuraavasti:

Toimintojen bruttokustannuksissa suurin kasvu oli kansainvälisen liikkuvuus ja yhteistyön toiminnossa. Muilta osin toimintokustannukset säilyivät lähes ennallaan. Koulutuksen ja opetuksen kehittämiseen liittyvä informaatio-ohjaus sisältää kopiointia, tallennusta ja käyttöoikeuksia koskevan tiedotus- ja selvitystoiminnan menot (14,7 milj. euroa), joka yksittäisenä eränä vaikuttaa merkittävästi toimintokustannuksiin.

1.4.1. Toiminnan tuottavuus

Mittariston arvojen kehitykseen vaikuttaa mm. jaettavan rahoituksen suuruus kuin myös yksittäisten rahoituspäätösten koko. Opetushallitus on koonnut valtionavustuksia entistä suuremmiksi kokonaisuuksiksi, mikä on tehostanut toimintaa. Maksullisen toiminnan tuottavuuskehitys on laskevalla trendillä. Tilanteen korjaamiseksi on laadittu uusi liiketoimintasuunnitelma.

Taulukko 5. Toteuma tulossopimuksen mukaisista tavoitteista

Tavoite/ tehtävä	Mittari	Asteikko	2017 toteuma	2018 toteuma	2019 toteuma	2019 tavoite
Valtionavustustoiminnan tuottavuus	Valtionavustus-päätökset/htv	Lkm/htv	204	314	257	250
Kansainvälisten liikkuvuus- ja yhteistyöohjelmien tuottavuus	Apurahapäätökset/ htv	Lkm/htv	26	53	41	uusi – ei asetettua tavoitetta
Erasmus+ ohjelman apurahojen käyttö	Rahoituspäätökset/ käytettävissä olevat määrärahat	%	102,3	101,7	102,6	100
Maksullisen koulutustoiminnan tuottavuus	Koulutettava-päivät/htv	Pv/htv	915	633	597	860

1.4.2. Toiminnan taloudellisuus

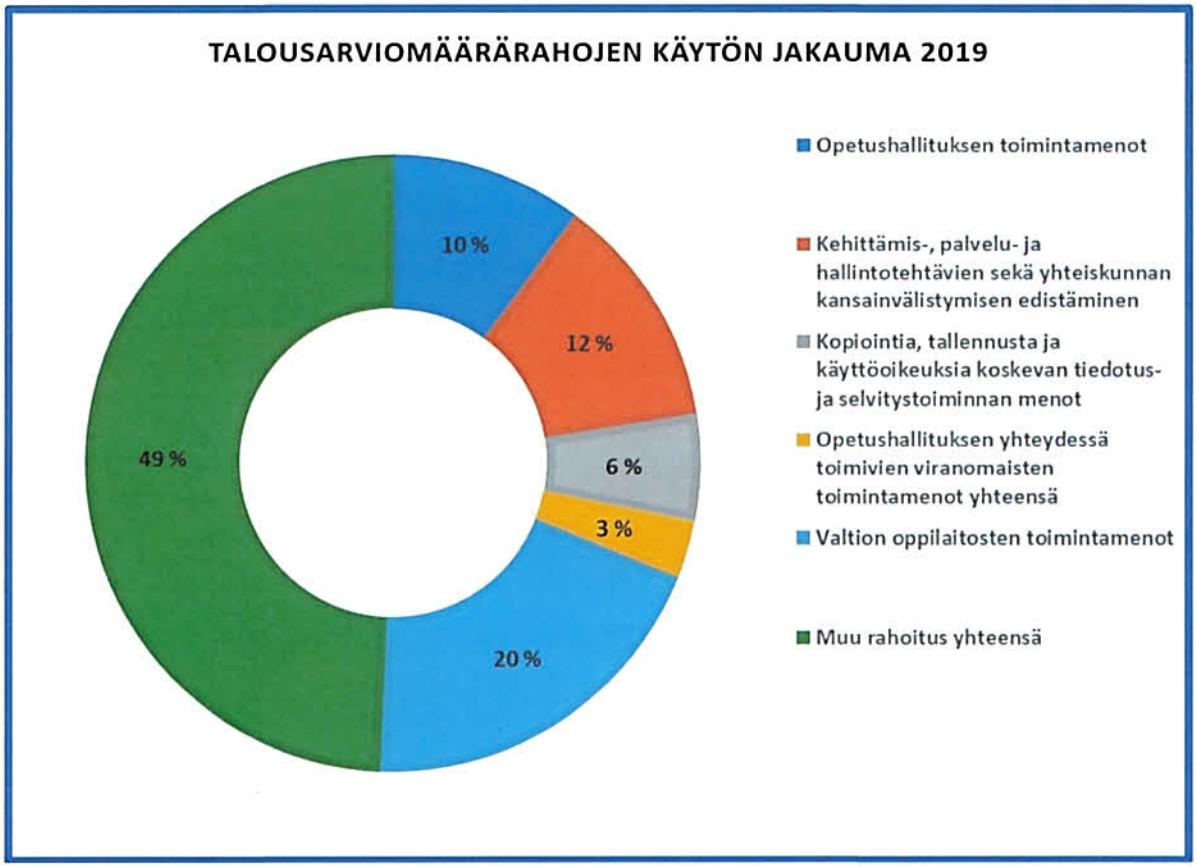
Mittariston arvot vaihtelevat hiukan vuosittain riippuen toiminnan kehittämisen painopisteistä. Tavoiteluvut on asetettu **arvioina** uuden viraston ensimmäisen toimintavuoden aikana. Vuodesta 2017 vuoteen 2019 arvot ovat parantuneet huomattavasti kaikkien toimintokokonaisuuksien osalta, ollen alle asetetun tavoitearvon. Sähköisen valtionavustusjärjestelmän käyttöönotto ja toiminnallisuuksien kehittäminen näkyvät jatkuvana positiivisena kehityksenä. Toimintamenojen osalta luku heijastelee toisaalta toimintamenojen niukkuutta sekä sitä, että sopeuttamistoimet alkavat näkyä, kokonaisvaltaisemmin vuonna 2020.

Taulukko 6. Ydinprosessien taloudellisuus – tunnusluvun kehitys uuden Opetushallituksen ajalta

Tavoite/ tehtävä	Mittari	Asteikko	2017 toteuma	2018 toteuma	2019 toteuma	2019 tavoite
Ydinprosessien taloudellisuus paranee	Perusteprosessin taloudellisuus	Euro (1000)/htv	153	114	116	120
	Kehittämishanke-prosessin taloudellisuus	Euro (1000)/htv	161	123	130	130
	Seurantaprosessin taloudellisuus	Euro (1000)/htv	148	117	113	120
	Valtionavustus-prosessin taloudellisuus	Euro (1000)/htv	121	91	78	95
	Valtionavustus-prosessin taloudellisuus	Euro (1000)/pts	600	290	301	400
	Kansainvälisten liikkuvuus- ja yhteistyöohjel-mien taloudellisuus	Euro (1000)/htv	144	109	120	uusi mittari, jolle tulossop ei asetettu tavoitetta
Toiminnan taloudellisuus	Toimintamenojen käyttö (netto)/htv ilman lehtoreita, Karvia ja YTL	Euro (1000)/htv	69,4	74,8	71,8	80,0 (ilman uusia eriä)

Taulukko 7. Koko kirjanpitoyksikön talousarviomäärärahojen käyttö (netto) ja käytön jakauma v. 2019

	Käyttö 2018	siirtynyt vuodelta 2018	TA 2019	käytettävissä 2019	%-osuus koko määrä-	Käyttö 2019	%-osuus koko käytöstä	Siirtyy vuodelle 2020
Opetushallituksen toimintamenot	26 477 459	1 356 926	26 539 000	27 895 926		**25 998 994**	10 %	1 896 932
Kehittämis-, palvelu- ja hallintotehtävien sekä yhteiskunnan kansainvälistymisen edistäminen	22 737 090	19 494 212	23 617 000	43 111 212		**31 551 426**	12 %	11 487 050
Kopiointia, tallennusta ja käyttöoikeuksia koskevan tiedotus- ja selvitystoiminnan menot	14 128 000	5 990	14 677 000	14 682 990		14 677 000	6 %	5 990
Opetushallituksen toimintamenomomentti yhteensä	63 342 549	20 857 128	64 833 000	85 690 128	28 %	72 227 419	28 %	13 389 972
Opetushallituksen yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot								
Kansallinen koulutuskeskuksen arviointikeskus	4 188 351	2 756 742	3705000	6 461 742		3 974 637	2 %	2 487 105
Ylioppilastutkintolautakunnan kanslia	2 522 524	2 634 877	2609000	5 243 877		3 626 203	1 %	1 617 674
Opetushallituksen yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot yhteensä	6 710 875	5 391 619	6 314 000	11 705 619	4 %	7 600 840	3 %	4 104 779
Valtion oppilaitosten toimintamenot	47 676 633	21997024,78	51 157 000	73 154 025		50 407 989	20 %	22 746 036
Valtion oppilaitosten toimintamenot	47 676 633	21 997 025	51 157 000	73 154 025		50 407 989	20 %	22 746 036
Kansainvälinen yhteistyö	421 484	145 145	0	145 145		129 205		0
Yleissivistävän koulutuksen, varhaiskasvatuksen ja vapaan sivistystyön yhteiset menot	18 100 604	20 424 426	1 150 000	21 574 426		19 079 708		2 488 441
Ammatillisen koulutuksen yhteiset menot	10 380 910	3 206 972	12 942 000	16 148 972		12 570 925		3 578 047
Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot	1 735 714	3 718 291	612 000	4 330 291		3 082 564		1 247 727
Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenot			200 000	200 000		158 068		41 932
Valtionavustukset (arviomäärärahat)	84 494 024		90 028 000	90 028 000		85 705 060		
Valtionavustus järjestöille (kiinteä mr)	1 276 000		1 526 000	1 526 000		1 526 000		
Eräät maahanmuuttajista aiheutuvat avustukset	5 546 540	3 281 640	50 000	3 331 640		3 265 665		47 949
Rahapelitoiminnan voittovarat (arviomäärärahat)	715 263		854 000	854 000		826 178		
Muiden pääluokkien määrärahat	170 448	197 465	70 058	267 523		267 523		0
Muu rahoitus yhteensä	122 840 986	30 973 939	107 432 058	138 405 997	45 %	126 610 897	49 %	7 404 096
	240 571 043	79 219 710	229 736 058	308 955 768	100 %	256 847 145	100 %	47 644 883

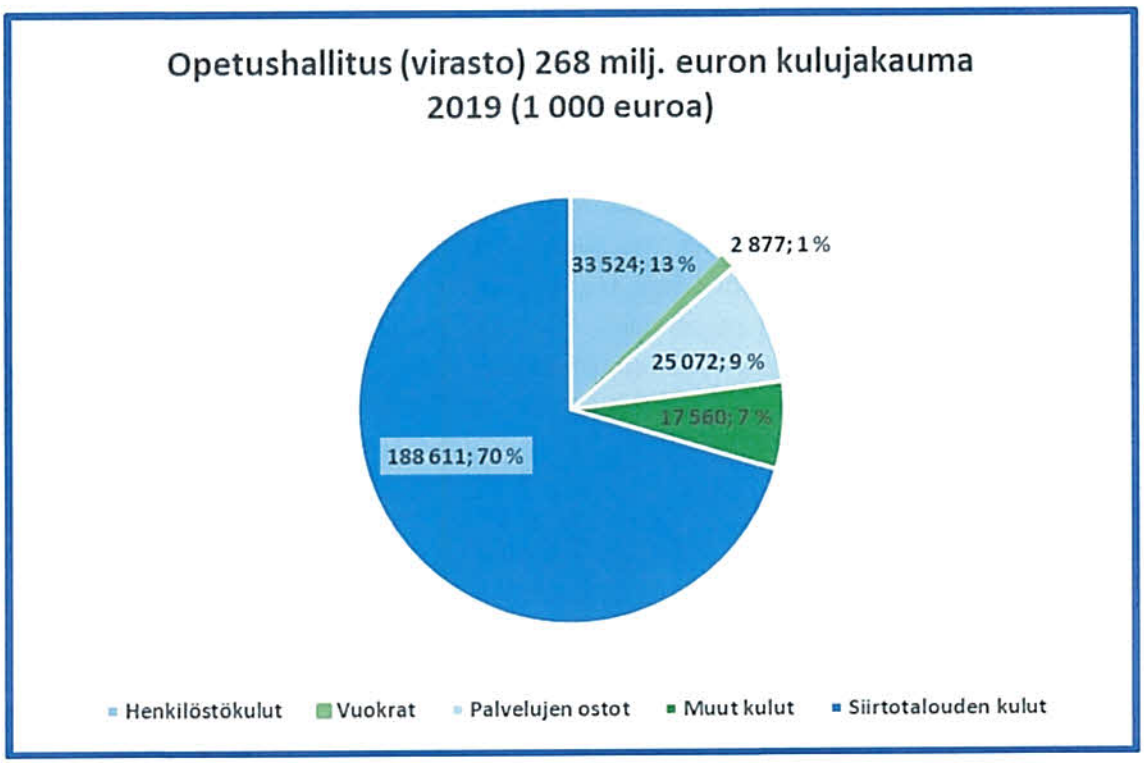

TALOUSARVIOMÄÄRÄRAHOJEN KÄYTÖN JAKAUMA 2019
10 %
12 %
6 %
3 %
20 %
49 %
Opetushallituksen toimintamenot
Kehittämis-, palvelu- ja hallintotehtävien sekä yhteiskunnan kansainvälistymisen edistäminen
Kopiointia, tallennusta ja käyttöoikeuksia koskevan tiedotus- ja selvitystoiminnan menot
Opetushallituksen yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot yhteensä
Valtion oppilaitosten toimintamenot
Muu rahoitus yhteensä

Opetushallituksen (kpy) talousarviotaloudesta yht. 309 milj. eurosta 67 % kohdistuu valtionavustus- ja erilaisiin kehittämismäärärahoihin. Talousarviotalous näyttäytyy hyvin sirpaleisena johtuen lukuisista eri talousarviotileistä alajaotteluineen (94 kpl). Opetushallituksen itsensä käytössä oleviin ns. perustoimintamenoihin oli käytettävissä 27,9 milj. euroa ja määrärahojen käytöstä laskettuna vain n. 10 % koko talousarviorahoituksesta, mikä on huomattavan vähän ottaen huomioon koko kirjanpitoyksikön toiminta ja sen vastuut. Valtion oppilaitokset muodostavat viidenneksen koko käytöstä.

Opetushallituksen (virasto, sis. erillisyksiköt) toiminnan kulut 268 milj. euroa jakautuvat oheisen taulukon ja graafien mukaisesti. Vuokrakuluissa toimistotilan vuokria on 2,2 milj. euroa, ja muu osa satunnaisia tilavuokria. Muihin kuluihin sisältyy kopiointia, tallennusta ja käyttöoikeuksia koskevan tiedotus- ja selvitystoiminnan menot. Siirtotalouden kulut ovat 70 % kaikista viraston kuluista.

Taulukko 8. Opetushallitus (virasto, sis. erillisyksiköt) toiminnan kulujen jakauma ja muutos vv. 2018-2019

Kulujakauma (1 000 €)	2019	2 018	Muutos	Muutos %
Henkilöstökulut	33 524	32 297	1 228	3,8 %
Vuokrat	2 877	2 917	-39	-1,3 %
Palvelujen ostot	25 072	23 259	1 813	7,8 %
Muut kulut	17 560	16 993	566	3,3 %
Siirtotalouden kulut	188 611	175 377	13 234	7,5 %
Yhteensä	267 644	250 842	16 802	6,7 %

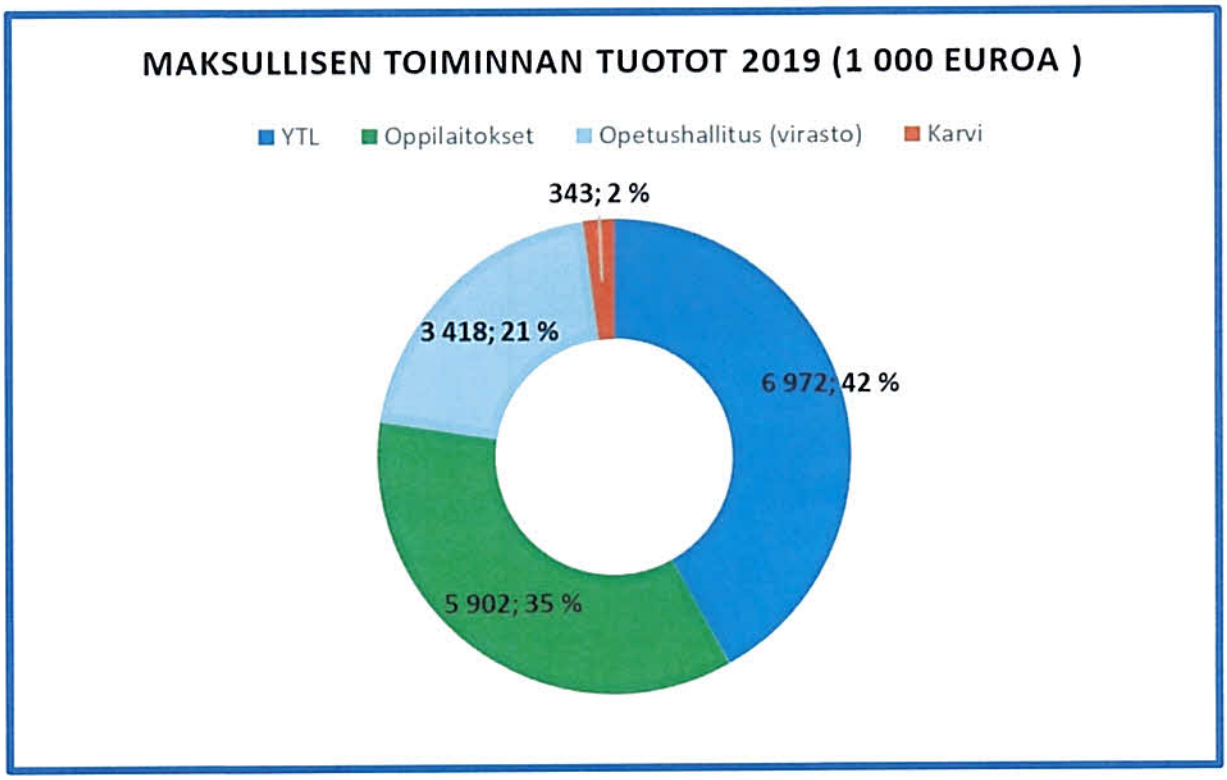
Taulukko 9. Opetushallitus (omat nettoutetut perustoimintamenot) toiminnan kulujen jakauma ja muutos vv. 2018—2019

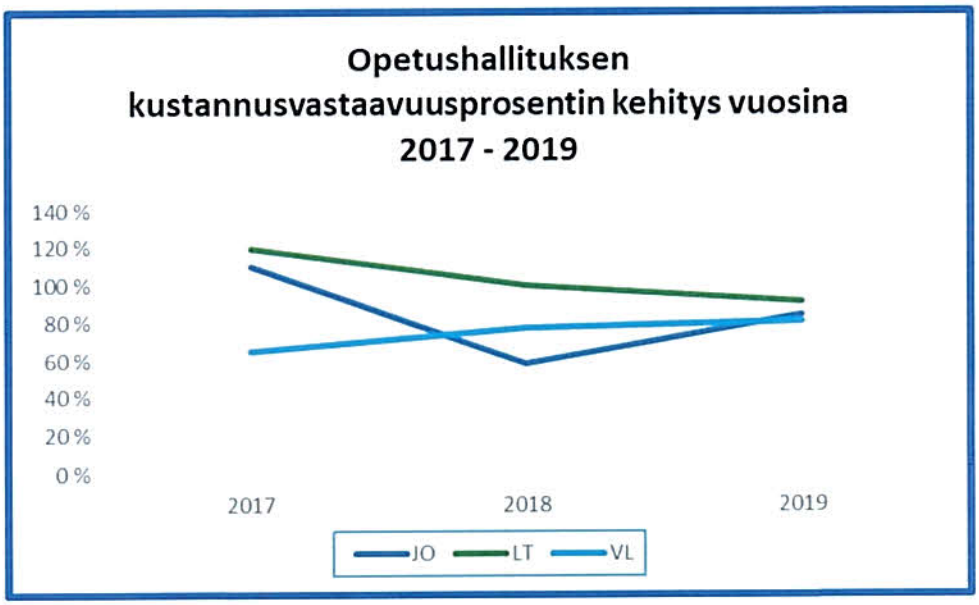
Käytön jakauma (1 000 €)	2019	2 018	Muutos	Muutos %
Muut toiminnan tuotot	-6 874	-6 016	858	14,3 %
Maksullisen toiminnan tuotot	-2 139	-2 019	120	5,9 %
Tuotot yhteensä	*-9 013*	*-8 035*	*978*	*12,2 %*
Henkilöstökulut	20 874	19 580	1 294	6,6 %
Palvelujen ostot	10 684	11 146	-462	-4,1 %
Vuokrat	1 980	1 999	-19	-1,0 %
Muut kulut	1 209	1 260	-51	-4,0 %
Kulut yhteensä	*34 747*	*33 985*	*762*	*2,2 %*
Nettokäyttö	25 734	25 950	-216	-0,8 %

Tuotot ovat kasvaneet noin 1 milj. euroa ja kulut ovat kasvaneet vain 0,8 milj. euroa, joten kokonaisvaikutus nettobudjetoituihin perustoimintamenoihin on -0,2 milj. euroa. Maksullisen toiminnan tuottojen kasvu muodostuu liiketaloudellisen toiminnan kasvusta. Muun toiminnan tuottojen kasvu muodostuu yhteisrahoitteisen toiminnan tuotoista EU:lta. Henkilöstökulut ovat nousseet 1,3 milj. euroa, vuokramenot, muut kulut sekä palvelujen ostot vähentyneet. Perustoimitilavuokrien osuus vuokrista on 1,7 milj. euroa, jolloin muut vuokrat (auditorio, maksulliset neuvotteluhuoneet, koulutustilat jne.) ovat noin 300 000 euroa. Taulukon palvelujen ostoissa näkyy osuus, joka on jäänyt Opetushallituksen perustoimintamenoilla katettavaksi. Ns. yhteisiä menoja on kohdistettu aiheuttamisperiaatteella muille momenteille ja projekteille yhteisten kustannusten veloituksina kertyneiden henkilötyövuosien tai rahoittajan määräämään kiinteän prosenttiosuuden mukaisesti.

1.4.3. Maksullisen toiminnan ja yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat

Ylioppilastutkintolautakunnan ja valtion oppilaitosten suoritteet kerryttävät kaikista maksullisen toiminnan tuotoista 16,6 milj. eurosta suurimmat tuotot ja Opetushallituksen itsenä osuus on vain 21 %. Opetushallituksen liiketaloudellista maksullista palvelutoimintaa on kehitetty keväällä laaditun liiketoimintasuunnitelman mukaisesti. 2,1 milj. euron myynnistä n. 90 % koostui maksullisista koulutuksista ja tapahtumista. Liiketaloudellinen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus heikkeni edelleen jääden 91 prosenttiin. Toimenpiteitä tilanteen korjaamiseksi jatketaan. Muita tulonlähteitä olivat julkaisut sekä Opetushallituksen rekistereihin ja tietovarantoihin perustuvat tietopalvelut. Opetushallituksen ja YTL:n julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus koheni hiukan.

MAKSULLISEN TOIMINNAN TUOTOT 2019 (1 000 EUROA)
YTL
Oppilaitokset
Opetushallitus (virasto)
Karvi
343; 2 %
3 418; 21 %
6 972; 42 %
5 902; 35 %

Opetushallituksen
kustannusvastaavuusprosentin kehitys vuosina
2017 - 2019
140 %
120 %
100 %
80 %
60 %
40 %
20 %
0 %
2017
2018
2019
JO
LT
VL

Julkisoikeudellinen maksullinen toiminta

Taulukko 10. Opetushallituksen (virasto) julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuuslaskelma vuosilta 2017—2019

(1 000 euroa)	2019 Toteuma	2019 Tavoite	2018 Toteuma	2017 Toteuma
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
Maksullisen toiminnan myyntituotot	533	500	570	3 505
Maksullisen toiminnan muut tuotot	1		1	2
Tuotot yhteensä	**534**	**500**	**571**	**3 507**
KOKONAISKUSTANNUKSET				
Erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1		3	13
Henkilöstökustannukset	265		405	1 260
Vuokrat	33		57	157
Palvelujen ostot	122		135	405
Muut erilliskustannukset	13		42	505
Erilliskustannukset yhteensä	**434**	**0**	**642**	**2 340**
Osuus yhteiskustannuksista				
Tukitoimintojen kustannukset	196		333	852
Poistot	2		3	2
Korot				
Muut yhteiskustannukset				
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	**198**	**0**	**336**	**854**
Kokonaiskustannukset yhteensä	**632**	**900**	**978**	**3 194**
KUSTANNUSVASTAAVUUS	**-98**	**-400**	**-407**	**313**
(tuotot - kustannukset)				
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki				
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	**-98**	**-400**	**-407**	**313**
Kustannusvastaavuus %	**84 %**	**56 %**	**58 %**	**110 %**
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki				

(1 000 euroa)	2019 Toteuma	2019 Tavoite	2018 Toteuma	2017 Toteuma
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
Maksullisen toiminnan myyntituotot	533	500	570	3 505
Maksullisen toiminnan muut tuotot	1		1	2
Tuotot yhteensä	**534**	**500**	**571**	**3 507**
KOKONAISKUSTANNUKSET				
Erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1		3	13
Henkilöstökustannukset	265		405	1 260
Vuokrat	33		57	157
Palvelujen ostot	122		135	405
Muut erilliskustannukset	13		42	505
Erilliskustannukset yhteensä	**434**	**0**	**642**	**2 340**
Osuus yhteiskustannuksista				
Tukitoimintojen kustannukset	196		333	852
Poistot	2		3	2
Korot				
Muut yhteiskustannukset				
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	**198**	**0**	**336**	**854**
Kokonaiskustannukset yhteensä	**632**	**900**	**978**	**3 194**
KUSTANNUSVASTAAVUUS	**-98**	**-400**	**-407**	**313**
(tuotot - kustannukset)				
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki				
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	**-98**	**-400**	**-407**	**313**
Kustannusvastaavuus %	**84 %**	**56 %**	**58 %**	**110 %**
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki				

Taulukko 11. Opetushallituksen (virasto) julkisoikeudellisten suoritteiden (kielitutkinto ja kääntäjätutkinto yht.) kustannusvastaavuuslaskelma vuosilta 2017—2019 - erittely sisältyy taulukkoon 10.

(1 000 euroa)	2019 Toteuma	2018 Toteuma	2017 Toteuma
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan tuotot			
Maksullisen toiminnan myyntituotot	138	162	133
Maksullisen toiminnan muut tuotot	0	0	0
Tuotot yhteensä	**138**	**162**	**133**
KOKONAISKUSTANNUKSET			
Erilliskustannukset			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	1	2
Henkilöstökustannukset	123	185	157
Vuokrat	12	29	17
Palvelujen ostot	40	38	42
Muut erilliskustannukset	8	12	22
Erilliskustannukset yhteensä	**183**	**265**	**239**
Osuus yhteiskustannuksista			
Tukitoimintojen kustannukset	40	107	87
Poistot	0	1	0
Korot			
Muut yhteiskustannukset			
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	**40**	**108**	**87**
Kokonaiskustannukset yhteensä	**223**	**373**	**326**
KUSTANNUSVASTAAVUUS	**-85**	**-211**	**-194**
(tuotot - kustannukset)			
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki			
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	**-85**	**-211**	**-194**
Kustannusvastaavuus %	**62 %**	**44 %**	**41 %**
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki			

Taulukko 12. Helsingin eurooppalaisen koulun julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuuslaskelma vuosilta 2017—2019

(1 000 euroa)	2019 toteuma	2019 tavoite	2018 toteuma	2017 toteuma
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
Maksullisen toiminnan myyntituotot	676	565	650	606
Maksullisen toiminnan muut tuotot				
Tuotot yhteensä	**676**	**565**	**650**	**606**
KOKONAISKUSTANNUKSET				
Erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	13	21	24	31
Henkilöstökustannukset	1 092	1 015	1 012	1 002
Vuokrat	0	0	0	0
Palvelujen ostot	238	242	235	241
Muut erilliskustannukset	19	23	17	17
Erilliskustannukset yhteensä	**1 362**	**1 301**	**1 288**	**1 291**
Osuus yhteiskustannuksista				
Tukitoimintojen kustannukset	954	952	961	950
Poistot				
Korot				
Muut yhteiskustannukset				
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	**954**	**952**	**961**	**950**
Kokonaiskustannukset yhteensä	**2 315**	**2 253**	**2 250**	**2 241**
KUSTANNUSVASTAAVUUS	**-1 639**	**-1 688**	**-1 600**	**-1 635**
(tuotot - kustannukset)				
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki				
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	**-1 639**	**-1 688**	**-1 600**	**-1 635**
Kustannusvastaavuus %	**29 %**	**25 %**	**29 %**	**27 %**
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki				

Taulukko 13. Valteri-koulun julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuuslaskelma vuosilta 2017—2019

(1 000 euroa)	2019 toteuma	2019 tavoite	2018 toteuma	2017 Toteuma
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
Maksullisen toiminnan myyntituotot	1 362	1 452	1 381	1 362
Maksullisen toiminnan muut tuotot				
Tuotot yhteensä	**1 362**	**1 452**	**1 381**	**1 362**
KOKONAISKUSTANNUKSET				
Erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	54	31	62	46
Henkilöstökustannukset	1 567	820	1 415	1 431
Vuokrat	21	3	21	14
Palvelujen ostot	79	34	68	63
Muut erilliskustannukset	95	827	90	106
Erilliskustannukset yhteensä	**1 816**	**1 715**	**1 656**	**1 660**
Osuus yhteiskustannuksista				
Tukitoimintojen kustannukset	1 461	991	1 260	1 405
Poistot	15	1	14	13
Korot				
Muut yhteiskustannukset				
suus yhteiskustannuksista yhteensä	**1 476**	**992**	**1 274**	**1 418**
Kokonaiskustannukset yhteensä	**3 292**	**2 707**	**2 930**	**3 078**
KUSTANNUSVASTAAVUUS	**-1 930**	**-1 255**	**-1 548**	**-1 716**
(tuotot - kustannukset)				
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki				
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	**-1 930**	**-1 255**	**-1 548**	**-1 716**
Kustannusvastaavuus %	**41 %**	**54 %**	**47 %**	**44 %**
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki				

Taulukko 14. Valteri-koulun julkisoikeudellisten suoritteiden (ohjauskäynnit) kustannusvastaavuuslaskelma vuosilta 2017—2019 – erittely sisältyy em. taulukkoon

(1 000 euroa)	2019 Toteuma	2018 Toteuma	2017 Toteuma
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan tuotot			
Maksullisen toiminnan myyntituotot	300	332	299
Maksullisen toiminnan muut tuotot			
Tuotot yhteensä	**300**	**332**	**299**
KOKONAISKUSTANNUKSET			
Erilliskustannukset			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	3	15	9
Henkilöstökustannukset	329	355	504
Vuokrat	11	15	11
Palvelujen ostot	6	2	14
Muut erilliskustannukset	61	62	60
Erilliskustannukset yhteensä	**409**	**450**	**598**
Osuus yhteiskustannuksista			
Tukitoimintojen kustannukset	235	70	257
Poistot	2	0	3
Korot			
Muut yhteiskustannukset			
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	**237**	**70**	**261**
Kokonaiskustannukset yhteensä	**645**	**520**	**859**
KUSTANNUSVASTAAVUUS (tuotot - kustannukset)	**-345**	**-188**	**-560**
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki			
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	**-345**	**-188**	**-560**
Kustannusvastaavuus %	**47 %**	**64 %**	**35 %**
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki			

Taulukko 15. Saamelaisalueen koulutuskeskuksen julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuuslaskelma vuosilta 2017—2019

(1 000 euroa)	2019 toteuma	2018 toteuma	2017 Toteuma
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan tuotot			
Maksullisen toiminnan myyntituotot	25	26	30
Maksullisen toiminnan muut tuotot			
Tuotot yhteensä	**25**	**26**	**30**
KOKONAISKUSTANNUKSET			
Erilliskustannukset			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	8	13	60
Henkilöstökustannukset	6	6	65
Vuokrat	3	2	31
Palvelujen ostot	0	1	5
Muut erilliskustannukset	2	3	12
Erilliskustannukset yhteensä	**20**	**25**	**173**
Osuus yhteiskustannuksista			
Tukitoimintojen kustannukset	8	8	82
Poistot	0	0	2
Korot			
Muut yhteiskustannukset			
suus yhteiskustannuksista yhteensä	**8**	**8**	**84**
Kokonaiskustannukset yhteensä	**28**	**33**	**257**
KUSTANNUSVASTAAVUUS	**-3**	**-8**	**-227**
(tuotot - kustannukset)			
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki			
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	**-3**	**-8**	**-227**
Kustannusvastaavuus %	**88 %**	**77 %**	**12 %**
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki			

Taulukko 16. Ylioppilastutkintolautakunnan julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuuslaskelma vuosilta 2017—2019

(1 000 euroa)	2019 Toteuma	2018 Toteuma	2017 Toteuma
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan tuotot			
Maksullisen toiminnan myyntituotot	6 913	6 778	6 558
Maksullisen toiminnan muut tuotot			
Tuotot yhteensä	**6 913**	**6 778**	**6 558**
KOKONAISKUSTANNUKSET			
Erilliskustannukset			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	125	69	84
Henkilöstökustannukset	6 061	5 840	6 023
Vuokrat	288	2	302
Palvelujen ostot	249	498	1 332
Muut erilliskustannukset	118	84	132
Erilliskustannukset yhteensä	**6 842**	**6 493**	**7 873**
Osuus yhteiskustannuksista			
Tukitoimintojen kustannukset	970	1 661	
Poistot			
Korot			
Muut yhteiskustannukset			
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	**970**	**1 661**	**0**
Kokonaiskustannukset yhteensä	**7 812**	**8 154**	**7 873**
KUSTANNUSVASTAAVUUS	**-898**	**-1 376**	**-1 315**
(tuotot - kustannukset)			
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki			
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	**-898**	**-1 376**	**-1 315**
Kustannusvastaavuus %	**89 %**	**83 %**	**83 %**
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki			

Taulukko 17. Karvin julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuuslaskelma vuosilta 2017—2019

(1 000 euroa)	2019 Toteuma	2018 Toteuma	2017 Toteuma
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan tuotot			
Maksullisen toiminnan myyntituotot	30	75	180
Maksullisen toiminnan muut tuotot			
Tuotot yhteensä	**30**	**75**	**180**
KOKONAISKUSTANNUKSET			
Erilliskustannukset			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	1
Henkilöstökustannukset	9	95	126
Vuokrat	1	0	2
Palvelujen ostot	10	105	29
Muut erilliskustannukset	6	26	58
Erilliskustannukset yhteensä	**25**	**226**	**216**
Osuus yhteiskustannuksista			
Tukitoimintojen kustannukset	5	98	65
Poistot			
Korot			
Muut yhteiskustannukset			
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	**5**	**98**	**65**
Kokonaiskustannukset yhteensä	**30**	**324**	**281**
KUSTANNUSVASTAAVUUS	**0**	**-249**	**-101**
(tuotot - kustannukset)			
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki			
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	**0**	**-249**	**-101**
Kustannusvastaavuus %	**99 %**	**23 %**	**64 %**
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki			

Taulukko 18. Opetushallituksen (koko kpy yht.) julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuuslaskelma vuosilta 2017—2019

(1 000 euroa)	2019 Toteuma	2018 Toteuma	2017 Toteuma
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan tuotot			
Maksullisen toiminnan myyntituotot	9 540	9 480	5 503
Maksullisen toiminnan muut tuotot	1	1	2
Tuotot yhteensä	**9 541**	**9 481**	**5 505**
KOKONAISKUSTANNUKSET			
Erilliskustannukset			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	202	173	150
Henkilöstökustannukset	9 000	8 773	3 758
Vuokrat	347	82	202
Palvelujen ostot	698	1 041	713
Muut erilliskustannukset	253	262	641
Erilliskustannukset yhteensä	**10 499**	**10 331**	**5 464**
Osuus yhteiskustannuksista			
Tukitoimintojen kustannukset	3 593	4 321	3 289
Poistot	18	17	17
Korot			
Muut yhteiskustannukset			
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	**3 610**	**4 338**	**3 306**
Kokonaiskustannukset yhteensä	**14 110**	**14 668**	**8 771**
KUSTANNUSVASTAAVUUS	**-4 569**	**-5 187**	**-3 266**
(tuotot - kustannukset)			
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki			
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	**-4 569**	**-5 187**	**-3 266**
Kustannusvastaavuus %	**68 %**	**65 %**	**63 %**
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki			

Liiketaloudellinen maksullinen toiminta

Taulukko 199. Opetushallituksen (virasto) liiketaloudellisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma vuosilta 2017—2019

(1 000 euroa)	2019 Toteuma	2019 Tavoite	2018 Toteuma	2017 Toteuma
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
Maksullisen toiminnan myyntituotot	1 613	2 000	1 463	2 366
Maksullisen toiminnan muut tuotot	1		1	1
Tuotot yhteensä	**1 615**	**2 000**	**1 464**	**2 367**
KOKONAISKUSTANNUKSET				
Erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	7		7	12
Henkilöstökustannukset	491		327	403
Vuokrat	195		199	310
Palvelujen ostot	541		455	738
Muut erilliskustannukset	65		56	94
Erilliskustannukset yhteensä	**1 299**	**0**	**1 044**	**1 558**
Osuus yhteiskustannuksista				
Tukitoimintojen kustannukset	470		417	430
Poistot	5		4	1
Korot				
Muut yhteiskustannukset				
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	**475**	**0**	**421**	**431**
Kokonaiskustannukset yhteensä	**1 774**	**1 800**	**1 465**	**1 988**
KUSTANNUSVASTAAVUUS	**-160**	**200**	**-1**	**379**
(tuotot - kustannukset)				
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki				
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	**-160**	**200**	**-1**	**379**
Kustannusvastaavuus %	**91 %**	**111 %**	**100 %**	**119 %**
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki				

Taulukko 20. Opetushallituksen (virasto) hintatuetun liiketaloudellisen maksullisen toiminnan (vähälevikkinen oppimateriaalituotanto) kustannusvastaavuuslaskelma vuosilta 2017—2019

(1 000 euroa)	2019 Toteuma	2019 Tavoite	2018 Toteuma	2017 Toteuma
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
Maksullisen toiminnan myyntituotot	1 279	1 300	1 286	1 306
Maksullisen toiminnan muut tuotot	2		2	1
Tuotot yhteensä	**1 281**	**1 300**	**1 287**	**1 308**
KOKONAISKUSTANNUKSET				
Erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	12		11	10
Henkilöstökustannukset	536		600	723
Vuokrat	66		63	74
Palvelujen ostot	846		941	1 296
Muut erilliskustannukset	327		292	282
Erilliskustannukset yhteensä	**1 788**	**0**	**1 908**	**2 384**
Osuus yhteiskustannuksista				
Tukitoimintojen kustannukset	564		552	561
Poistot	7		5	1
Korot				
Muut yhteiskustannukset				
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	**570**	**0**	**557**	**563**
Kokonaiskustannukset yhteensä	**2 358**	**2 900**	**2 465**	**2 946**
KUSTANNUSVASTAAVUUS	**-1 077**	**-1 600**	**-1 178**	**-1 638**
(tuotot - kustannukset)				
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	620	620	620	620
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	**-457**	**-980**	**-558**	**-1 018**
Kustannusvastaavuus %	**81 %**	**66 %**	**77 %**	**65 %**
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	620	620	620	620

Taulukko 201. Kielikoulujen (Suomalais-venäläinen ja Helsingin ranskalais-suomalainen koulu yht.) liiketaloudellisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma vuosilta 2017—2019

(1 000 euroa)	2019 toteuma*	2019 tavoite**	2018 toteuma	2017 toteuma
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
Maksullisen toiminnan myyntituotot	264	280	278	260
Maksullisen toiminnan muut tuotot				3
Tuotot yhteensä	**264**	**280**	**278**	**263**
KOKONAISKUSTANNUKSET				
Erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	10		26	13
Henkilöstökustannukset	126		124	111
Vuokrat	75		174	83
Palvelujen ostot	11		5	5
Muut erilliskustannukset	2		1	6
Erilliskustannukset yhteensä	**225**	**200**	**330**	**217**
Osuus yhteiskustannuksista				
Tukitoimintojen kustannukset	214	78	106	89
Poistot				0
Korot				
Muut yhteiskustannukset				
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	**214**	**78**	**106**	**89**
Kokonaiskustannukset yhteensä	**439**	**278**	**436**	**306**
KUSTANNUSVASTAAVUUS	**-175**	**2**	**-158**	**-43**
(tuotot - kustannukset)				
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki				
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	**-175**	**2**	**-158**	**-43**
Kustannusvastaavuus %	**60 %**	**101 %**	**64 %**	**86 %**
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki				

*SVK:n liiketaloudellisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma. Vuonna 2019 HRSK:lla ei liiketaloudellista maksullista toimintaa.

**Tavoite sisältää vain SVK:n

Taulukko 22. Valteri-koulun liiketaloudellisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma vuosilta 2017—2019

(1 000 euroa)	2019 toteuma	2019 tavoite	2018 toteuma	2017 Toteuma
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
Maksullisen toiminnan myyntituotot	2 253	1 979	2 086	2 796
Maksullisen toiminnan muut tuotot	0		0	0
Tuotot yhteensä	**2 253**	**1 979**	**2 086**	**2 796**
KOKONAISKUSTANNUKSET				
Erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	140	89	73	127
Henkilöstökustannukset	1 026	576	763	1 081
Vuokrat	23	11	6	9
Palvelujen ostot	438	377	623	883
Muut erilliskustannukset	74	372	39	82
Erilliskustannukset yhteensä	**1 700**	**1 425**	**1 504**	**2 184**
Osuus yhteiskustannuksista				
Tukitoimintojen kustannukset	1 067	550	650	1 100
Poistot	6	2	4	9
Korot				
Muut yhteiskustannukset				
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	**1 073**	**552**	**654**	**1 108**
Kokonaiskustannukset yhteensä	**2 773**	**1 977**	**2 158**	**3 292**
KUSTANNUSVASTAAVUUS (tuotot - kustannukset)	**-520**	**2**	**-73**	**-496**
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki				
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	**-520**	**2**	**-73**	**-496**
Kustannusvastaavuus %	**81 %**	**100 %**	**97 %**	**85 %**
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki				

Taulukko 23. Merenkulun turvallisuuskoulutuskeskuksen liiketaloudellisen maksullisen toiminnan (hintatuettu) kustannusvastaavuuslaskelma vuosilta 2017—2019

(1 000 euroa)	2019 toteuma	2019 tavoite	2018 toteuma	2017 Toteuma
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
Maksullisen toiminnan myyntituotot	1 207	1 000	1 111	1 050
Maksullisen toiminnan muut tuotot	53		52	29
Tuotot yhteensä	**1 259**	**1 000**	**1 164**	**1 079**
KOKONAISKUSTANNUKSET				
Erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	298	400	285	304
Henkilöstökustannukset	730	900	715	735
Vuokrat	1 322	1 320	1 329	1 405
Palvelujen ostot	251	280	251	292
Muut erilliskustannukset	12	10	25	4
Erilliskustannukset yhteensä	**2 613**	**2 910**	**2 605**	**2 741**
Osuus yhteiskustannuksista				
Tukitoimintojen kustannukset	1 227	900	1 079	1 417
Poistot	157		128	74
Korot				
Muut yhteiskustannukset				
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	**1 384**	**900**	**1 207**	**1 490**
Kokonaiskustannukset yhteensä	**3 997**	**3 810**	**3 812**	**4 231**
KUSTANNUSVASTAAVUUS	**-2 737**	**-2 810**	**-2 649**	**-3 152**
(tuotot - kustannukset)				
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	2 400	2 400	2 400	2 400
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	**-337**	**-410**	**-249**	**-752**
Kustannusvastaavuus %	**92 %**	**89 %**	**93 %**	**82 %**
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	2 400	2 400	2 400	2 400

Taulukko 214. Saamelaisalueen koulutuskeskuksen liiketaloudellisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma vuosilta 2017—2019

(1 000 euroa)	2019 toteuma	2019 tavoite	2018 toteuma	2017 Toteuma
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
Maksullisen toiminnan myyntituotot	163	140	150	224
Maksullisen toiminnan muut tuotot	1		3	1
Tuotot yhteensä	**165**	**140**	**153**	**225**
KOKONAISKUSTANNUKSET				
Erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	3	9	31	8
Henkilöstökustannukset	21	44	61	43
Vuokrat	4	10	28	10
Palvelujen ostot	2	5	15	5
Muut erilliskustannukset	3	9	12	9
Erilliskustannukset yhteensä	**33**	**77**	**148**	**76**
Osuus yhteiskustannuksista				
Tukitoimintojen kustannukset	20	49	76	49
Poistot	0		1	1
Korot				
Muut yhteiskustannukset				
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	**21**	**49**	**77**	**50**
Kokonaiskustannukset yhteensä	**54**	**126**	**225**	**126**
KUSTANNUSVASTAAVUUS	**111**	**14**	**-72**	**100**
(tuotot - kustannukset)				
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki				
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	**111**	**14**	**-72**	**100**
Kustannusvastaavuus %	**307 %**	**111 %**	**68 %**	**179 %**
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki				

Taulukko 225. Ylioppilastutkintolautakunnan liiketaloudellisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma vuosilta 2018—2019

(1 000 euroa)	2019 Toteuma	2018 Toteuma	2017 Toteuma
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan tuotot			
Maksullisen toiminnan myyntituotot	58	68	
Maksullisen toiminnan muut tuotot			
Tuotot yhteensä	**58**	**68**	**0**
KOKONAISKUSTANNUKSET			
Erilliskustannukset			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	1	
Henkilöstökustannukset	26	24	
Vuokrat	10		
Palvelujen ostot	16	10	
Muut erilliskustannukset	1	0	
Erilliskustannukset yhteensä	**53**	**35**	**0**
Osuus yhteiskustannuksista			
Tukitoimintojen kustannukset	34	55	
Poistot			
Korot			
Muut yhteiskustannukset			
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	**34**	**55**	**0**
Kokonaiskustannukset yhteensä	**87**	**91**	**0**
KUSTANNUSVASTAAVUUS	**-28**	**-23**	**0**
(tuotot - kustannukset)			
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki			
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	**-28**	**-23**	**0**
Kustannusvastaavuus %	**67 %**	**75 %**	
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki			

Taulukko 26. Karvin liiketaloudellisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma vuosilta 2017—2019

(1 000 euroa)	2019 Toteuma	2018 Toteuma	2017 Toteuma
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan tuotot			
Maksullisen toiminnan myyntituotot	313	232	77
Maksullisen toiminnan muut tuotot			
Tuotot yhteensä	**313**	**232**	**77**
KOKONAISKUSTANNUKSET			
Erilliskustannukset			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	
Henkilöstökustannukset	37	32	41
Vuokrat	5	0	1
Palvelujen ostot	8	34	16
Muut erilliskustannukset	5	14	15
Erilliskustannukset yhteensä	**55**	**80**	**73**
Osuus yhteiskustannuksista			
Tukitoimintojen kustannukset	27	35	16
Poistot			
Korot			
Muut yhteiskustannukset			
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	**27**	**35**	**16**
Kokonaiskustannukset yhteensä	**83**	**115**	**89**
KUSTANNUSVASTAAVUUS	**230**	**117**	**-12**
(tuotot - kustannukset)			
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki			
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	**230**	**117**	**-12**
Kustannusvastaavuus %	**378 %**	**202 %**	**87 %**
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki			

Taulukko 27. Kirjanpitoyksikön (sisältää myös oppilaitokset ja erillisyksiköt) liiketaloudellisen maksullisen toiminnan (ei hintatuetun) kustannusvastaavuuslaskelma vuosilta 2017—2019

(1 000 euroa)	2019 Toteuma	2018 Toteuma	2017 Toteuma
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan tuotot			
Maksullisen toiminnan myyntituotot	4 665	4 277	5 646
Maksullisen toiminnan muut tuotot	1	4	5
Tuotot yhteensä	**4 666**	**4 281**	**5 651**
KOKONAISKUSTANNUKSET			
Erilliskustannukset			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	162	140	163
Henkilöstökustannukset	1 851	1 442	1 753
Vuokrat	312	408	412
Palvelujen ostot	1 019	1 146	1 636
Muut erilliskustannukset	149	124	191
Erilliskustannukset yhteensä	**3 494**	**3 260**	**4 156**
Osuus yhteiskustannuksista			
Tukitoimintojen kustannukset	1 967	1 469	1 797
Poistot	11	9	11
Korot			
Muut yhteiskustannukset			
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	**1 978**	**1 478**	**1 808**
Kokonaiskustannukset yhteensä	**5 471**	**4 738**	**5 963**
KUSTANNUSVASTAAVUUS	**-805**	**-457**	**-313**
(tuotot - kustannukset)			
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki			
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	**-805**	**-457**	**-313**
Kustannusvastaavuus %	**85 %**	**90 %**	**95 %**
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki			

Taulukko 28. Kirjanpitoyksikön (sisältää myös oppilaitokset ja erillisyksiköt) liiketaloudellisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma vuosilta 2017—2019

(1 000 euroa)	2019 Toteuma	2018 Toteuma	2017 Toteuma
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan tuotot			
Maksullisen toiminnan myyntituotot	7 150	6 674	8 003
Maksullisen toiminnan muut tuotot	54	58	36
Tuotot yhteensä	**7 204**	**6 732**	**8 038**
KOKONAISKUSTANNUKSET			
Erilliskustannukset			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	472	436	477
Henkilöstökustannukset	3 116	2 758	3 211
Vuokrat	1 701	1 801	1 891
Palvelujen ostot	2 116	2 338	3 224
Muut erilliskustannukset	489	440	477
Erilliskustannukset yhteensä	**7 894**	**7 773**	**9 280**
Osuus yhteiskustannuksista			
Tukitoimintojen kustannukset	3 757	3 100	3 775
Poistot	174	142	86
Korot			
Muut yhteiskustannukset			
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	**3 932**	**3 242**	**3 861**
Kokonaiskustannukset yhteensä	**11 826**	**11 015**	**13 141**
KUSTANNUSVASTAAVUUS	**-4 621**	**-4 284**	**-5 103**
(tuotot - kustannukset)			
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	3 020	3 020	3 020
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	**-1 601**	**-1 264**	**-2 083**
Kustannusvastaavuus %	**86 %**	**89 %**	**84 %**
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	3 020	3 020	3 020

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Taulukko 29. Kirjanpitoyksikön (sisältää myös oppilaitokset ja erillisyksiköt) yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (laskelma omarahoitusosuudesta) vuosilta 2017—2019

(1 000 euroa)	2019 Toteuma	2018 Toteuma	2017 Toteuma
YHTEISRAHOITTEISEN TOIMINNAN TUOTOT			
Muilta valtion virastoilta saatu rahoitus	425	764	514
EU:lta saatu rahoitus	5 393	3 858	2 532
Muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus	169	421	111
Yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot	452	542	506
Tuotot yhteensä	**6 439**	**5 585**	**3 662**
KOKONAISKUSTANNUKSET			
Yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	123	80	50
Henkilöstökustannukset	6 344	2 865	1 665
Vuokrat	911	525	234
Palvelujen ostot	4 751	2 356	1 118
Muut erilliskustannukset	1 782	995	673
Erilliskustannukset yhteensä	**13 912**	**6 822**	**3 740**
Yhteisrahoitteisen toiminnan yhteiskustannusosuus			
Tukitoimintojen kustannukset	1 345	3 793	1 862
Poistot	7	38	11
Korot			
Muut yhteiskustannukset			
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	**1 352**	**3 831**	**1 873**
Kokonaiskustannukset yhteensä	**15 263**	**10 654**	**5 613**
OMARAHOITUSOSUUS	**-8 824**	**-5 068**	**-1 951**
(tuotot - kustannukset)			
Omarahoitusosuus, %	-58 %	-48 %	-35 %

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuottoja kirjanpidossa yhteensä 6 442 851 euroa. Laskelmalla tuottoja 6 439 150 euroa. Erotuksen selittää talousarviotilille 123910 OPH:n ja Sakk:in osalta kirjatut yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot yhteensä 3 701 euroa.

1.5. Tuotokset ja laadunhallinta

1.5.1. Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Taulukko 30. Suoritemäärät – toteuma tulossopimuksen mukaisista tavoitteista

Tavoite/ tehtävä	Mittari	Asteikko	2018 toteuma	2019 toteuma	2019 tavoite
Kansainväliset liikkuvuus- ja yhteistyöohjelmat	Rahoitettu liikkuvuus	Kpl	30 367	31 392	30 000
Kansainvälistä toimintaa koskevat tilastot ja selvitykset	Kv-liikkuvuustilastot ja selvitykset	Kpl	8	5	8
Koulutuksen kehittäminen	Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteet	Lkm	-	-	
	Aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteet	Lkm	-	-	
Opintopolku on koulutuksen valtakunnallinen palveluportaali	Opintopolkupalvelun käyttäjämäärät	Lkm	8 500 000	12 400 000	7 500 000
Hakijamäärät perusopetuksen jälkeisiin koulutuksiin, korkeakouluihin ja aikuiskoulutuksiin	Koulutuksen hakijamäärät	Lkm	295 000	309 390*	380 000
Koulutuksen ennakointi	Osaamisen ennakointifoorumiin liittyvät päätökset	Lkm	22	32	37
Työelämäyhteistyö	Työelämätoimikuntien tuottamat raportit oman toimialansa tilanteesta	Lkm	-	39	39
Osaamisen osoittaminen	Opetushallinnon tutkinnot	Lkm	251	311	400
	Valtionhallinnon kielitutkinnot	Lkm	1 196	1 092	1 000
	Yleiset kielitutkinnot	Lkm	8 819	8 875	9 500
	Auktorisoidun kääntäjän tutkinto (suorittajat); Auktorisoidun kääntäjän oikeuden saaneet	Lkm	66 37	50 40	100 50
	Oikeustulkkirekisteriin merkityt tulkit	Lkm	22	17	75
	Tutkinnon tunnustaminen (kokonaismäärä)	Lkm	845	941	850
Maksullisen julkaisutoiminnan laajuus	Myydyt julkaisut ja oppimateriaalit	Kpl	61 815	66 910	60 000
Koulutuspoliittisten tavoitteiden ja varhaiskasvatuksen sekä opetustoimen tuloksellisuuden tukeminen	Maksullisen toiminnan koulutettavapäivät	Kpl	6 273	6 572	10 000

*) Opintopolkupalvelun käyttäjämäärä kasvoi edellisvuodesta ja ylitti tavoitteen. Tavoitteen ylittäminen selittyy opiskelijavalintauudistuksesta haetulla tiedolla sekä ulkomaalaisten hakijoiden määrän kasvulla. Koulutuksen hakijamäärä ei yltänyt tavoitteeseen. Hakijamäärä on laskenut toisen asteen yhteishaussa, koska ikäluokka pienenee. Lisäksi nykyinen Opintopolku ei palvele parhaalla mahdollisella tavalla toisen asteen ammatillisia jatkuvia hakuja, joten koulutuksen järjestäjät käyttävät hakuun omia järjestelmiään. Tilanne paranee jatkuvien hakujen osalta vuoden 2020 aikana kun uusi Opintopolku ja sen uudistetut tarjonta-, hakemus- ja valintapalvelut otetaan käyttöön.

Maksullisten koulutusten ja tapahtumien osallistujakato saatiin vuonna 2019 pysäytettyä. Yhä laajeneva kilpaileva tarjonta (josta osa toteutetaan valtion talousarviossa kentän toimijoille jaettavin varoin), kilpailijoiden monipuolisempi formaattivalikoima, ammattimainen markkinointi ja kohderyhmien heikko taloudellinen tilanne ovat vaikuttaneet negatiivisesti Opetushallituksen koulutusten ja tapahtumien kysyntään. Tilanteeseen vastataan huolehtimalla henkilökunnan ajantasaisesta osaamisesta sisältöjen, formaattien ja markkinoinnin suhteen. Uusi tapahtumahallintajärjestelmä ja verkko-oppimisalustan hankinta tuovat keskeiset työvälineet ajan tasalle. Näillä toimilla Opetushallituksen tavoitteena on nostaa osallistujamäärät vähintään 8 000 vuosittaiseen koulutettavapäivään.

1.5.2. Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Taulukko 31. Toteuma tulossopimuksen mukaisista tavoitteista

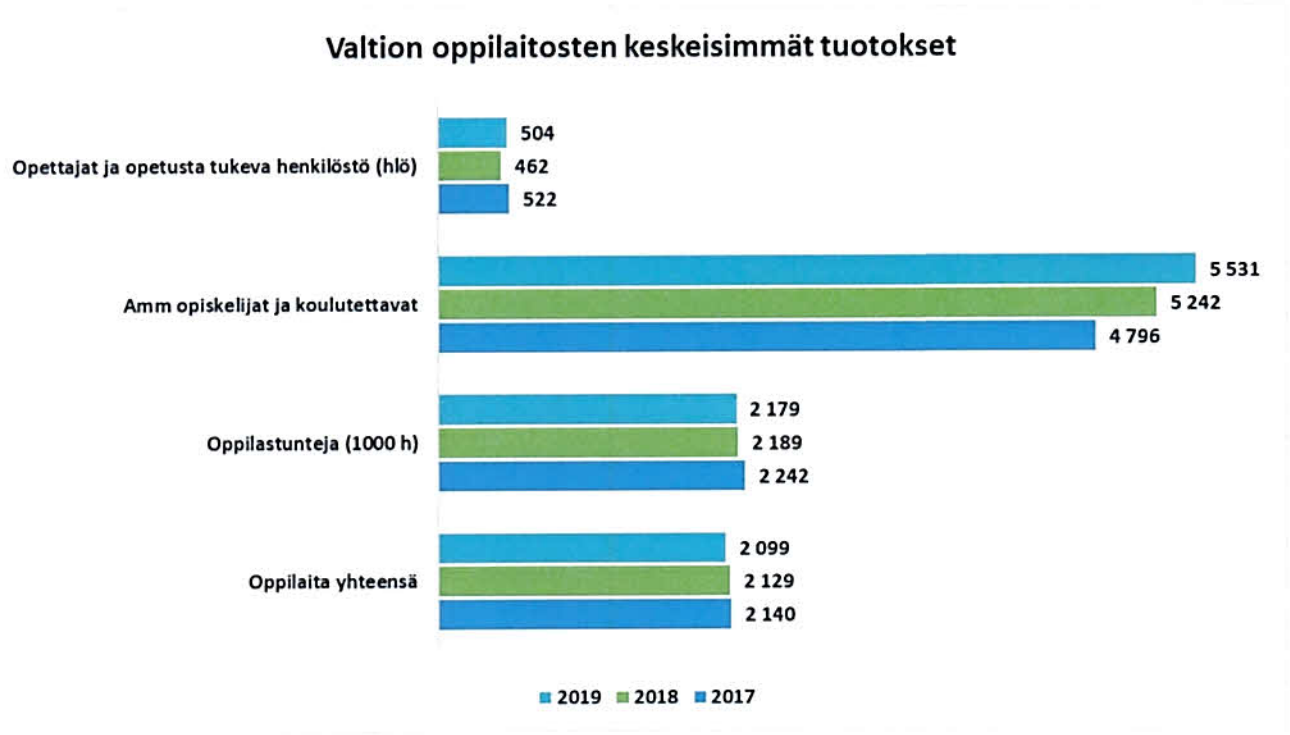
Tavoite/ tehtävä	Mittari	Asteikko	2017 toteuma	2018 toteuma	2019 toteuma	2019 tavoite
Päätösten käsittelyaika	Valtionavustukset	(toiminnallisuus ei vielä käytössä järjestelmässä)		-	-	
	Tutkinnon tunnustaminen	Kk/pts	3,1	3,6	3	3
Asiakastyytyväisyys	Kansainvälinen ohjelmatoiminta (joka 3. vuosi)	1 - 100	-	92	-	90
	Maksullinen koulutus	1 - 5	4,3	4,3	4,1	4,1
	Hakijapalaute Opintopolusta	4 – 10 1 – 5 (2019 lukien)	8,4	8,4	4,0	4,0

Toteumat ovat asetettujen tavoitteiden mukaisia.

1.5.3. Valtion oppilaitosten keskeiset tuotokset

Opetushallitus kirjanpitoyksikköön kuuluu kuusi valtion oppilaitosta: kaksi kielikoulua, Valteri-koulu, Helsingin eurooppalainen koulu, Saamelaisalueen koulutuskeskus (SAKK) ja Merenkulun turvallisuuskoulutuskeskus (Meriturva). Opetushallitus vastaa näiden oppilaitosten tulosohjauksesta. Lisäksi Opetushallitus ohjaa valtion koulukotien perusopetusta sekä huolehtii Eurooppa-koulujen hallinto- ja tarkastustehtävistä.

Valtion oppilaitokset raportoivat vuosiraporteissaan tulossopimuksensa mukaisten tavoitteiden toteutumisesta. Oppilaitosten johtokunnat käsittelevät oppilaitoskohtaiset vuosiraportit ja ne käydään palautekeskusteluin läpi yhdessä Opetushallituksen tulosohjaajien kanssa. Tässä tilinpäätöksessä käsitellään oppilaitosten kustannusvastaavuuslaskelmat, tuotokset, määrärahat sekä oppilaitosten henkilöstön osalta keskeisimmät tunnusluvut. Oppilaitokset sisältyvät myös tilinpäätöslaskelmiin ja niiden liitteisiin kaikilta osin.

Kielikoulut

Valtion kielikouluja ovat Helsingissä sijaitsevat Helsingin ranskalais-suomalainen koulu ja Suomalais-venäläinen koulu.

Helsingin ranskalais-suomalainen koulu on erityisen koulutustehtävän saanut valtion kielikoulu, jossa laaja-alainen opetus painottaa monikielisyyttä, avointa mieltä, yhteisöllisyyttä ja vuorovaikutustaitoja. Koulu pyrkii korkeaan sivistystasoon turvallisessa oppimisympäristössä ja perehdyttää ranskan kieleen sekä ranskankieliseen kulttuuriin. Helsingin ranskalais-suomalaisen koulun erityisenä tehtävänä on antaa oppilailleen ranskan kielessä ja ranskankielisessä kulttuurissa sellaiset tiedot ja taidot, että opiskelijat koulusta valmistuttuaan ovat ranskalaisuuden tuntijoita ja kielen taitajia, joilla on hyvät valmiudet jatko-opintoihin ja työelämään.

Suomalais-venäläinen koulu on valtion yleissivistävä oppilaitos, jonka tehtävänä on antaa esiopetusta, perusopetusta, lukiokoulutusta ja lisäopetusta. Koulussa on aamu- ja iltapäivätoimintaa ja muuta toimintaa, kuten lukuisia kerhoja. Suomalais-venäläinen koulu on kielikoulu, jonka erityisenä koulutustehtävänä on venäjän kieleen ja kulttuuriin painottunut opetus. Opetuksen tavoitteena on antaa oppilaille ja opiskelijoille tavanomaista A-venäjän perusopetusta ja lukiokoulutusta laajemmat tiedot ja taidot venäjän kielessä ja kulttuurissa.

Koulun toimintakielet ovat suomi ja venäjä. Opetusta annetaan molemmilla kielillä. Venäjän kielellä on keskeinen asema sekä oppiaineena että opetus- ja toimintakielenä. Oppilailla on mahdollisuus saavuttaa hyvä ja monipuolinen venäjän kielen taito ja venäläisen kulttuurin tuntemus sekä hyvä yleissivistys turvallisessa ja innostavassa oppimisympäristössä. Koulun oppilaat saavat suomalaisen perusopetuksen oppimäärää vastaavat tiedot ja taidot sekä jatko-opintokelpoisuuden toisen asteen opintoihin. Koulun yhteydessä toimii lukio, jossa oppilaalla on mahdollisuus jatkaa venäjän kieleen ja kulttuuriin painottunutta opetusta. Lukio-opetuksen päätteeksi opiskelijat suorittavat suomalaisen ylioppilastutkinnon.

Kielikouluissa sekä oppilasmäärät että opetustunnit ovat vakiintuneita – poikkeama muodostuu lähinnä oppilasmäärän hienoinen lasku erityisesti Suomalais-venäläisessä koulussa. Oppilasmäärään on vaikuttanut koulun useita vuosia jatkunut haasteellinen toimitila, johon saatiin ratkaisu kesällä 2019.

Toiminnan laajuus/Tuotokset	2017 Toteuma	2018 Toteuma	2019 Toteuma
Opetus			
Oppilaita yhteensä	1 524	1 520	1 487
Esiopetuksen oppilaat	127	120	119
Esiopetuksen oppilastunnit	101 346	96 938	97 166
Perusopetuksen oppilaat	1 113	1 096	1 082
Perusopetuksen oppilastunnit	1 131 465	1 111 903	1 109 714
Lukion oppilaat	284	304	286
Lukion oppilastunnit	287 582	305 904	281 542
Opetusta tukevat palvelut			
Iltapäivätoiminnan oppilaat	159	165	151
Iltapäivätoiminnan oppilastunnit	105 735	109 725	100 451

Helsingin eurooppalainen koulu

Helsingin eurooppalainen koulu vastaa Euroopan kemikaaliviraston, muiden Euroopan unionin toimielimien, ulkomailta muihin määräaikaisiin työtehtäviin tulevien sekä Suomeen palaavien perheiden lasten monikielisen opetuksen tarpeeseen tarjoamalla laadukasta opetusta esikoulusta lukioon.

Koulun erityisenä tehtävänä on kasvattaa oppilaita kansainvälisyyteen, aktiiviseen eurooppalaiseen kansalaisuuteen, monikulttuurisuuteen, eurooppalaisiin arvoihin sekä monipuoliseen ja hyvään kielitaitoon. Oppimaan oppimisen taidot, innostuneisuuden ja motivoituneisuuden ylläpitäminen oppimista kohtaan kulkevat punaisena lankana koko koulupolun ajan. Koulun päättötutkintona on EB-tutkinto, joka antaa hyvät jatko-opintovalmiuden akateemisiin opintoihin Suomessa, Euroopassa ja muualla maailmassa.

Toiminnan laajuus/Tuotokset	2017 Toteuma	2018 Toteuma	2019 Toteuma
Opetus			
Esiopetuksen oppilaat	27	27	27
I kategorian oppilaat	16	19	18
II kategorian oppilaat	11	8	9
Esiopetuksen oppilastunnit	31 800	31 800	32 400
Alakoulun oppilaat	105	102	98
I kategorian oppilaat	76	70	64
II kategorian oppilaat	29	32	34
Alakoulun oppilastunnit	131 000	127 300	122 300
Yläkoulu-lukion oppilaat	142	151	163
I kategorian oppilaat	72	78	87
II kategorian oppilaat	70	73	76
Yläkoulu-lukion oppilastunnit	169 500	180 200	194 500
Oppilaat yhteensä	274	280	288
I kategorian oppilaat	164	167	169
II kategorian oppilaat	110	113	119
Oppilastunnit yhteensä	332 300	339 300	349 200
Opetusta tukevat palvelut			
Iltapäivätoiminnan oppilaat	125	123	125
Iltapäivätoiminnan oppilastunnit	25 160	25 600	22 970

Valteri-koulu

Valteri-koulun toiminta nykymuodossaan alkoi elokuussa 2015. Tavoitteena on, että Valterin yhdistyminen oppilaitosverkostosta yhdeksi valtakunnalliseksi organisaatioksi parantaa palvelujen saavutettavuutta sekä tekee niistä entistä monipuolisempia ja kattavampia. Jokaisen oppilaan kuuluu saada riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tuen tarpeen ilmetessä. Valteri on valtakunnallinen oppimis- ja ohjauskeskus, joka tukee lähikouluperiaatteen toteutumista. Valterin tavoitteena on, että mahdollisimman moni saa opiskella omassa lähikoulussaan ja saa siellä tarvitsemansa tuen. Valteri-koulu edistää yhdessä kotikunnan kanssa tuen tarpeessa olevan koulunkäyntiä monialaisella asiantuntijuudella. Valteri-koulu vaikuttaa yhdenvertaisen oppimisen ja koulunkäynnin tuen palvelujen saavutettavuuteen koko maassa toimipisteverkostonsa kautta. Valteri-koulun toteumat kuvaavat hyvin koulun uuden strategian mukaista toiminnan painopisteen muutosta, inkluusion tukeminen, vaativa erityinen tuki, varhainen puuttuminen, syrjäytymisen ehkäisy, osallistuminen, monikulttuurisuus ja digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntäminen.

Toiminnan laajuus/Tuotokset	2017 Toteuma	2018 Toteuma	2019 Toteuma
Opetus			
Esiopetuksen oppilaat	15	14	13
Esiopetuksen oppilastunnit	11 781	10 658	9 540
Perusopetuksen oppilaat	312	305	311
Perusopetuksen oppilastunnit	346 475	312 611	317 355
Lisäopetuksen opiskelijat	16	11	13
Lisäopetuksen oppilastunnit	31 163	11 533	14 125
Tukijaksopäivät	4 054	3 350	3 141
Tukijakson oppilaat	477	566	492
Opetusta tukevat palvelut			
Kuntoutustunnit	37 052	35 246	30 989
Majoitusvuorokaudet	15 705	15 058	13 795
Aamu- ja iltapäivätoiminnan oppilaat	123	115	111
Asiantuntijapalvelut			
Ohjauskäynnit *	1 932	919	759
josta ohjauskäynnit ohjaavat opettajat ja erityisluokanopettajat	1 058	753	680
josta ohjauskäynnit muu kuin opetushenkilöstö	874	166	79
Koulutustapahtumat	427	480	601
josta lähikoulutuksena ja luentona	397	386	493
josta etäkoulutustapahtumia (monimuoto, verkko ja webinaari etc)	30	94	108
Koulutettavapäivä	13 790	15 123	25 883

* Vuoden 2017 ohjauskäynnit sisältävät myös NEPSYT (= neuropsykologisen valmennuksen palveluskerrat), jota ei enää sisällytetä ohjauskäynteihin.

Saamelaisalueen koulutuskeskus

Saamelaisalueen koulutuskeskus on toisen asteen ammatillinen valtion oppilaitos. Oppilaitoksen tarkoituksena on lisätä erityisesti saamelaisväestön ammatillista osaamista, järjestää saamelaisten kotiseutualueen elinkeinoelämän tarpeita vastaavaa koulutusta ja edistää alueen työllisyyttä sekä säilyttää ja kehittää saamelaiskulttuuria. Saamelaiskulttuuri on SAKK:n toiminnan perusta. Tarkoituksen saavuttamiseksi SAKK tuottaa saamen kielen ja kulttuurin sekä saamelaiselinkeinojen koulutusta monipuolisesti eri kohderyhmät huomioiden lähi-, monimuoto- ja etäopetuksena sekä oppisopimuskoulutuksena.

Toiminnan laajuus/Tuotokset (tuotokset vuodelta 2018 ammatillisen reformin mukaisina)	2017 Toteuma	2018 Toteuma	2019 Toteuma
Opiskelijat			
ammatillinen perustutkintokoulutus	125	150	136
ammatti- ja erikoisammattitutkinnot, muu koulutus	148	108	101
työvoimakoulutus		30	5
saamen kielen ja kulttuurin opetus lukuvuosikoulutukset	36	47	34
saamen kielen ja kulttuurin opetus kurssitoiminta	501	552	463
Opiskelijavuodet			
ammatillinen perustutkintokoulutus		119	117
työvoimakoulutus			1
oppisopimus			3
ammatti- ja erikoisammattitutkinnot, muu koulutus		7	7
Osaamispisteet			
ammatillinen perustutkintokoulutus	7 470	7 348	8 117
Opiskelijatyöpäivät			
saamen kielen ja kulttuurin opetus lukuvuosikoulutukset	6 745	7 163	5 440
saamen kielen ja kulttuurin opetus lyhytkoulutukset	4 256	4 933	4 220

Merenkulun turvallisuuskoulutuskeskus (Meriturva)

Meriturvan toiminta-ajatus on tuottaa merenkulun ammattilaisille, merellisille viranomaisille, merenkulkualan opiskelijoille, alalle hakeutuville ja merellä toimiville muille sidosryhmille sekä lentävälle henkilöstölle laadukasta turvallisuuskoulutusta ja edistää turvallisuutta. Koulutus täyttää merenkulkijoiden koulutuksesta, pätevyyskirjoista ja vahdinpidosta annetut kansainväliset STCW (Standards for Training, Certification and Watch-keeping for Seafarers) - vaatimukset sekä kansalliset säädökset.

Tehtävänä ja tavoitteena on lisäksi koulutusmenetelmien ja koulutukseen oleellisesti liittyvien nykyaikaisten laitteiden ja järjestelmien kehittäminen sekä eri yhteisöjen ja organisaatioiden sisäisen toiminnan ja laiteympäristöjen turvallisuuden parantaminen. Meriturvassa otetaan huomioon sekä työelämän tarpeet ja tavoitteet että nykyaikaiset käsitykset oppimisesta. Tuotosten vuosivaihtelu on tasaantunut (merenkulun pakolliset STWC-kertauskurssit), vaikkakin kilpailutilanne markkinoilla on tiukentunut.

Toiminnan laajuus/Tuotokset	2017 Toteuma	2018 Toteuma	2019 Toteuma
Kursseja	289	331	359
Kurssipäiviä	435	508	491
Koulutettuja	3 987	4 355	4 792
Koulutettavapäiviä	5 949	6 666	6 597

Valtion koulukodit

Valtion koulukotien toiminta perustuu Lakiin Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen alaisista lastensuojeluyksiköistä (1379/2010). Koulukotitoiminnan tulosohjauksesta vastaa THL:n Valtion palvelut osasto ja perusopetuksen järjestämisen osalta Opetushallitus. Koulukotitoimintaa ohjaa vuonna 2013 hyväksytty "Valtion koulukotien strategia vuoteen 2020". Valtakunnallisina sijaishuollon ja perusopetuksen palveluntuottajina koulukotiyksiköiden tehtävänä on vaativimman lastensuojelun asiakasryhmän kasvattaminen, hoitaminen ja opettaminen. Koulukotien perusopetuksen tavoitteena on, että peruskoulun päättötodistuksen saavat kaikki ne nuoret, joiden kohdalla se on tavoitteena – tässä on kyse keskeisestä koulukotien vahvuustekijästä.

PERUSOPETUS Toiminnan laajuus/Tuotokset	2017 Toteuma	2018 Toteuma	2019 Toteuma
Oppilasmäärä	**111**	**107**	**106**
tytöt	52	47	45
pojat	59	61	61
vieraskieliset oppilaat	11	13	10
erityistä tukea tarvitsevat oppilaat (erityisen tuen päätös)	111	107	106
tehostetun tuen piirissä olevat oppilaat	0	0	0
vuosiluokkien 1-6. oppilaat	2	4	4
vuosiluokan 7. oppilaat	18	15	18
vuosiluokan 8. oppilaat	27	31	32
vuosiluokan 9. oppilaat	55	52	42
lisäopetuksen oppilaat	9	5	11
ne oppilaat jotka eivät asu koulukodissa	9	3	1
pidennetty oppivelvollisuus			1
Opetushenkilöstö/oppilas	**0,4**	**0,4**	**0,4**
Oppilaskohtaisten opetustuntien määrä (opetustunnit/oppilas)	229	250	277
Opetusryhmän keskimääräinen koko	5	5	5
Koulupäivien määrä	195	193	189

Eurooppa-koulut

Opetushallitus on hoitanut Eurooppa-koulujärjestelmän hallintoon, päätöksentekoon ja kehittämiseen sekä opetuksen laadunvarmistukseen, valvontaan ja arviointiin liittyvät yleissopimuksen edellyttämät tehtävät. Toimintavuonna on suoritettu säädösten edellyttämät opettajien tarkastukset. Eurooppa-koulujen johtotehtävissä on tällä hetkellä yksi suomalainen henkilö, apulaisrehtorin tehtävässä.

Toiminnan laajuus/Tuotokset	2017 Toteuma	2018 Toteuma	2019 Toteuma
Kouluja	13	13	13
Opettajat	27	29	27
Apulaisrehtorit ja muu johto	0	1	1
Suomalaisia oppilaita	549	525	526
Oppilaita yhteensä	26 877	27 176	27 176
Ylioppilastutkinnon (European Baccalaureate) suorittaneita			
Suomalaisen kieliosaston oppilaat	40	41	53
Tutkinnon suorittaneita yhteensä	1 993	2 077	2 136
Keskimääräiset tulokset			
Suomalaisten kieliosastojen oppilaat	80	83	80
Kaikki tutkintoon osallistuneet yhteensä	78	78	79
Järjestelmään akkreditoituja kansallisia kouluja (mm. Helsingin Eurooppalainen koulu)	13	14	18

1.5.4. Opetushallituksen erillisyksiköiden keskeiset tuotokset

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi)

Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (Karvi) toiminta kattoi vuonna 2019 yhteensä 36 koulutusjärjestelmän toimivuutta ja laatua, koulutuksellista tasa-arvoa ja osaamista koskevaa arviointia. Vuonna 2019 arviointitoiminta painottui ulkomaalaistaustaisten oppijoiden koulutusmahdollisuuksiin, varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteiden toteutumiseen, oppimistuloksiin perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa sekä varhaiskasvatuksen ja korkeakoulutuksen laatuun ja laatukriteereiden kehittämiseen.

Karvi tuotti koulutuksen tilaa kuvaavia synteesejä koulutuspoliittisessa keskustelussa ja päätöksenteossa hyödynnettäväksi. Arviointitietoa hyödynnettiin kansallisella tasolla esimerkiksi uusien varhaiskasvatusta ja koulutusta koskevien kansallisten kehittämisohjelmien laadinnassa sekä kansallisessa ohjauksessa. Arviointituloksia tuotettiin myös paikalliselle tasolle, varhaiskasvatuksen ja koulutuksen järjestäjille sekä korkeakouluille. Karvi tuki arviointiosaamista ja tiedon käyttöä kehittämisessä myös järjestämällä koulutuksia. Karvin kokonaisvaikuttavuutta edistävän digitaalisen arviointijärjestelmän kehitystyötä jatkettiin.

Kansallisen arviointitiedon tuottamiseen osallistui yli 3 000 toimijaa, jotka edustivat varhaiskasvatuksen / opetuksen järjestäjiä, oppilaitoksia ja korkeakouluja. Karvi järjesti yhteensä 57 arviointitiedon käyttöä ja vaikuttavuutta edistävää tilaisuutta eri toimijaryhmille paikallisella ja kansallisella tasolla. Kansalliseen arviointitoimintaan tutustui vuoden aikana noin 200 kansainvälistä vierasta.

Vuonna 2019 Karvi toteutti laajasti koulutusalan tiedontuottajia kokoavan tapahtuman, jonka tavoitteena oli aktivoida tiedontuottajien välistä yhteistyötä arviointi- ja tutkimustoiminnassa. Tapahtuma tullaan jatkossa järjestämään vuorovuosina tiedonhyödyntäjille ja muille sidosryhmille suunnatun Arviointifoorumin kanssa. Kansallisten tapahtumien avulla edistetään tietoon perustuvaa koulutuksen kehittämistä.

Ensimmäisen arviointisuunnitelmakauden päättyessä Karvi laati uuden kansallisen koulutuksen arviointisuunnitelman, joka kattaa vuodet 2020—2023. Lisäksi Karvi päivitti strategian, joka tavoitteena on ohjata kansallisen arviointitoiminnan vaikuttavuutta ja säilyttää arviointikeskuksen asema luotettavana, asiantuntevana ja avoimena arviointitiedon tuottajana Suomessa.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksessa oli vuonna 2019 kolme hanketta, joista valmistuivat varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden toimeenpanon arvioinnin toinen ja samalla viimeinen osa ja Viisivuotiaiden maksuttoman varhaiskasvatuksen kokeilun arvioinnin ensimmäinen osa. Jälkimmäinen hanke jatkuu edelleen, kuten myös Varhaiskasvatuksen järjestäjien tukeminen laadunhallinnassa -hanke.

Yleissivistävä koulutus

Yleissivistävästä koulutuksesta valmistui kuusi hanketta: oppimistulosarvioinneista finskan A-oppimäärä ja äidinkielenomainen oppimäärä 6. luokalla, englannin A-oppimäärä 7. luokan alussa ja äidinkielen pieni pitkittäisarviointi; teema- ja järjestelmäarvioinneista esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteiden toimeenpanon arvioinnin ensimmäinen osa, Oppimisen ja osaamisen arviointi perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa ja Kaksi- ja monikielisyyden tarkastelu ruotsinkielisissä kouluissa. Lisäksi julkistettiin perusopetuksen oppimistuloksen pitkittäisarvioinnin 1. luokan ensitulokset.

Meneillään oli yhdeksän hanketta: kuusi perusopetuksen oppimistulosten arviointia ja seuraavat teema- ja järjestelmäarvioinnit: Lukion tuntijakokokeilun arviointi, Päättöarvioinnin kriteerien toimivuuden arviointi ja edellä mainittu OPS-hanke.

Ammatillinen koulutus

Vuoden 2019 aikana valmistui kolme ammatillisen perustutkinnon oppimistulosten arviointia sekä käynnistettiin uuden oppimistulosten arviointijärjestelmän pilotointi logistiikan ja sosiaali- ja terveysalan perustutkinnoissa sekä kuljetusalan ammattitutkinnossa. Ammatillisen koulutuksen järjestäjien laadunhallintajärjestelmien arviointimallin ja -kriteeristön kehittämistä jatkettiin ja käynnistettiin uuden mallin testivaihe. Lisäksi käynnissä oli maahanmuuttajien koulutuspolkujen nopeuttamiseen tähdänneiden uudistusten vaikutuksiin kohdistuva arviointi sekä Opiskelijan siirtymät ja opintopolun sujuvuus koulutuksen nivelvaiheissa -arviointihanke.

Korkeakoulutus ja vapaa sivistystyö

Vuonna 2019 kolmannen auditointikierroksen kaksi ensimmäistä pilottiauditointia valmistui ja korkeakoulujen ja arviointiryhmien palautteiden pohjalta auditointimallia kehitettiin. Syksyllä ilmestyi uudistettu korkeakoulujen auditointikäsikirja suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi vuosille 2019–2024. Yksikössä valmistui ulkomaalaistaustaisten opiskelijoiden opintopolkuja korkeakoulutuksessa koskeva teema-arviointi sekä neljän koulutusalan (humanistinen, kauppatieteet ja liiketalous, tekniikka ja yhteiskuntatiede) arvioinnit, jotka olivat vuoden 2019 lopussa raportointivaiheessa.

Karvi toteutti arviointeja myös tilauspohjaisesti maksullisena palvelutoimintana mm. seuraavista teemoista: esimiesten koulutuksen osuvuus, henkilöstön osaamisen kehittäminen, Liikkuva koulu -ohjelman vaikuttavuuden ulkoinen arviointi sekä Opetushallituksen Kokeilukeskuksen ulkoinen arviointi.

Arviointitoiminnan kehittäminen

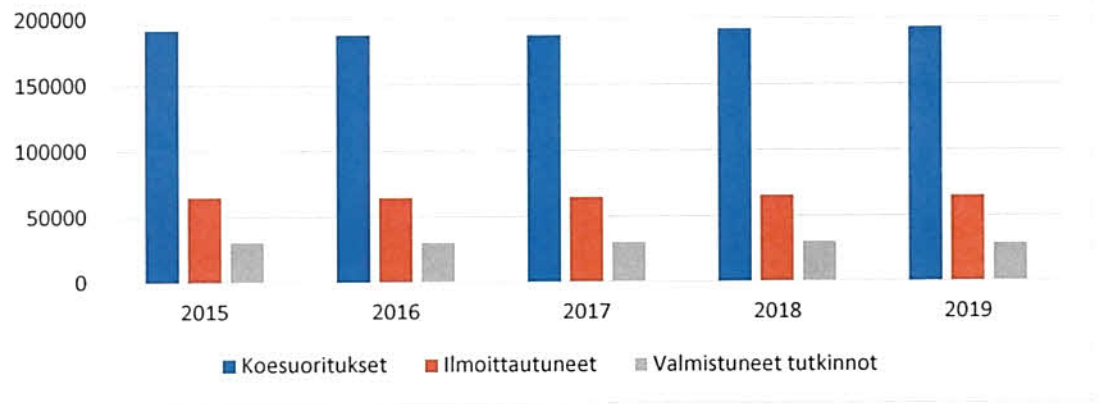
Vuonna 2019 Karvissa otettiin käyttöön yhtenäinen palautejärjestelmä. Järjestelmän avulla tuotetaan kumuloituvaa seurantatietoa, jonka pohjalta arviointitoimintaa kehitetään systemaattisesti. Prosessijohtamista vahvistettiin laatimalla ydinprosesseista prosessikuvaukset sekä nimeämällä prosessivastaavat.

Ylioppilastutkintolautakunnan kanslia

Ylioppilastutkintolautakunnan kanslian keskeiset tavoitteet vuodelle 2019 olivat ylioppilastutkinnon toimeenpano sekä siihen liittyvät kehittämistoimet. Kaikki vuoden 2019 ylioppilaskokeet järjestettiin suunnitellusti ja aikataulussa. Keväällä 2019 kaikki kokeet järjestettiin ensimmäistä digitaalisesti. Tutkinnon digitalisointiprojekti jatkuu vuoden 2020 puolelle. Uusi ylioppilastutkintoa koskevan lainsäädäntö tuli voimaan 1.8.2019. Syksyn 2019 tutkintoa varten toteutettiin muun muassa uusintamahdollisuuksien kasvamisen, tutkinnon valmistumisen, oikaisumenettelyn käyttöönoton ja koesuoritusten näkymisen edellyttämät muutokset määräyksiin ja tietojärjestelmiin. Osa lakimuutoksista koskee vasta keväällä 2022 tutkintonsa aloittavia.

Ylioppilastutkinnon saa vuosittain valmiiksi noin 30 000 henkilöä. Hyväksyttyjen tutkintojen laskentatapa muuttui 1.8.2019 lain muutoksen johdosta. Keväällä 2019 tutkinto merkittiin valmiiksi, kun tutkinnon pakolliset kokeet oli suoritettu. Syksystä 2019 lähtien tutkinto on valmis, kun pakollisten kokeiden suorittamisen lisäksi myös lukion oppimäärä tai muu vastaava tutkinto on valmis. Tilastointitavan muutos pienentää valmiiden tutkintojen määrää. Myös koko ja opiskelijoiden sijoittuminen lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen välillä vaikuttavat valmiiden tutkintojen määrään. Ylioppilaskokeisiin ilmoittautuu vuosittain noin 65 000 eri henkilöä. Osa kokelaista osallistuu kokeisiin sekä syksyn että kevään tutkinnossa. Taulukosta käy ilmi valmistuneet tutkinnot, ilmoittautuneiden eri henkilöiden määrä ja koesuoritusten määrä vuosittain. Ylioppilaskokeisiin ilmoittautuneiden henkilöiden määrä on kahden viime vuoden aikana ollut kasvussa.

Valmistuneet tutkinnot ja ilmoittautuneet	2015	2016	2017	2018	2019
	N	N	N	N	N
Valmistuneet tutkinnot	30 617	30 537	30 189	30 365	29 076
Ilmoittautuneet (eri henkilöitä vuosittain)	65 318	64 835	64 994	65 961	65 584
Koesuorituksia	191 856	188 335	187 908	192 134	193 264

Ylioppilastutkintolautakunta järjestää kaksi kertaa vuodessa 42 koetta. Matematiikan, reaaliaineiden ja vieraiden kielten kokeet järjestetään suomeksi ja ruotsiksi. Taulukosta käy ilmi, kuinka monta koesuoritusta näissä kokeista on vuosittain tehty.

Koesuorituksia	Vuosi				
	2015	2016	2017	2018	2019
	N	N	N	N	N
Koe					
Biologia	8 065	8 459	9 100	9 173	10 727
Elämänkatsomustieto	187	195	195	184	224
Englanti, lyhyt	867	818	822	825	970
Englanti, pitkä	36 695	36 479	37 491	37 043	38 010
Espanja, lyhyt	1 071	1 006	960	896	823
Espanja, pitkä	63	84	61	64	55
Ev.lut. uskonto	2 167	2 246	2 135	1 737	1 859
Filosofia	1 016	1 123	1 155	1 411	1 957
Fysiikka	6 163	6 348	6 474	7 157	7 723
Historia	6 724	6 324	6 478	6 074	6 696
Inarinsaame, lyhyt	1	.	.	1	5
Italia, lyhyt	152	99	108	114	82
Kemia	6 576	7 149	7 267	7 652	7 910
Koltansaame, lyhyt	2	1	.	1	13
Latina, lyhyt	42	37	31	28	36
Latina, pitkä	3	5	8	3	7
Maantiede	3 890	4 203	3 535	3 773	4 458
Matematiikka, lyhyt	17 598	15 533	15 846	17 298	12 552
Matematiikka, pitkä	11 622	11 278	11 454	13 154	13 170
Ortodoksinen uskonto	12	21	19	18	19
Pohjoissaame, lyhyt	5	5	8	3	5
Portugali, lyhyt	27	23	14	24	21
Psykologia	8 278	8 157	7 891	7 785	8 565
Ranska, lyhyt	1 029	978	965	961	838
Ranska, pitkä	294	303	250	271	287
Ruotsi toisena kielenä	8	10	20	35	24
Ruotsi, keskipitkä	13 864	13 156	13 031	13 687	14 037
Ruotsi, pitkä	1 780	1 765	1 566	1 615	1 588
Saksa, lyhyt	1 718	1 699	1 619	1 502	1 627
Saksa, pitkä	544	483	454	486	446
Suomi toisena kielenä	1 194	1 203	1 325	1 489	1 584
Suomi, keskipitkä	546	568	477	588	618
Suomi, pitkä	2 121	1 962	1 875	1 952	1 914
Terveystieto	14 380	13 895	13 103	11 381	9 707
Venäjä, lyhyt	696	704	614	623	504
Venäjä, pitkä	369	386	377	405	443
Yhteiskuntaoppi	8 234	8 472	8 478	9 610	10 646
Äidinkieli, inarinsaame	2	.	2	.	.
Äidinkieli, koltansaame	.	.	.	.	.
Äidinkieli, pohjoissaame	4	8	5	5	12
Äidinkieli, ruotsi	2 574	2 510	2 322	2 503	2 396
Äidinkieli, suomi	31 273	30 640	30 373	30 603	30 706
Yhteensä	191 856	188 335	187 908	192 134	193 264

1.6. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Tulossopimuksen (2018—2019) mukaisesti Opetushallitus kehittää työyhteisöään siten, että asiantuntijuus ja osaaminen perustuvat tietoperusteisuuteen, verkostoitumiseen ja vuorovaikutukseen. Johtamis- ja esimiestyötä kehitetään valmentavaan suuntaan ja henkilöstön itseohjautuvuutta tuetaan. Työhyvinvointia edistetään ottamalla huomioon ikään ja elämäntilanteeseen liittyvät tekijät. Riittävät resurssit ydintehtävien hoitamiseen turvataan kehittämällä henkilöstörakennetta, henkilöstösuunnittelua, työtä ja osaamista sekä toimimalla verkostoyhteistyössä. Tavoitteena on hyvä työilmapiiri ja henkilöstön osaamisen tukeminen.

Vuoden 2019 kevätkaudella jatkettiin valmentavan kulttuurin hanketta päällikköfoorumipäivinä, joihin johtajien ja päälliköiden lisäksi osallistuivat vaikutusohjelmista vastaavat. Jokaiseen tapaamiseen kutsuttiin myös henkilöstöä mukaan. Työskentely perustui yhteiseen keskusteluun, jossa prosessin aikana tunnistettiin laadullista muutosta moninäkökulmaisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistumiseen. Päivien teemoina oli mm. Opetushallituksen johtaminen yhtenä kokonaisuutena, valmentava esimiestyö, yhdessä tekemisen kulttuuri, priorisointiosaaminen, työn laatua parantava konfliktikulttuuri sekä asiantuntijoiden ja yksiköiden tilan laajentaminen ja vahvistaminen yhteiseen suuntaan vaikuttavuustavoitteiden mukaisesti.

Toinen valmentavaa kulttuuria edistävä hanke oli Navigointia uusissa maastoissa, jossa jatkettiin dialogisten työvälineiden kokeiluja. Syksyllä 2019 käynnistettiin sisäisten fasilitaattoreiden valmennus työkalupakin räätälöimiseksi. Hankkeessa opittiin kokeilevaa yhteiskehittämisen mallia ja huomattiin, että työvälineiden kokeilu tuki yhteisen kielen syntymistä tiimeissä, henkilöstön ja esimiesten välillä. Työ on vielä kesken, välineet on tarkoitus lanseeraata vuoden 2020 aikana.

Muutoksentekijöiden verkosto jatkoi toimintaansa vuoden 2019 aikana. Foorumi nimettiin uudelleen Oppimisen foorumiksi ja se kokoontui noin kerran kuukaudessa. Tapaamisisten aiheina oli mm. Pisa-tulokset, valmentava johtaminen, asiakaslähtöinen kehittäminen, kokonaisketterä toimintamalli ja eOppivan tarjoamat mahdollisuudet osaamisen kehittämisessä.

Henkilöstökoulutuksessa panostettiin kehittäjäosaamisen vahvistamiseen. Edellisenä vuonna alkanut Kohti asiakaslähtöistä palvelumallia –valmennusohjelma päättyi keväällä. Siinä luotiin asiakaslähtöisen kehittämistyön mallia ja valmennettiin osallistujia käytännössä viemään asiakaslähtöistä kehittämistyötä eteenpäin. Keväällä 2019 käynnistynyt OPH Lean Master toteutettiin oppisopimuskoulutuksena ja siinä jatketaan asiakaslähtöisen ja muutosmyönteisen toimintakulttuurin rakentamista. Koulutuksen aikana on mahdollista suorittaa tuotekehitystyön erikoisammattitutkinto. Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden Master Class toteutettiin yhteistyössä Hyvän Mitta -hankkeen, opetus -ja kulttuuriministeriön, ja sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskuksen (STEA) kanssa. Koulutuksen tavoitteena oli käynnistää muutos kohti entistä vaikuttavampaa ja tavoitteellisesta vaikuttavuudesta lähtevää avustustoimintaa. Vuorovaikutusosaamista vahvistettiin fasilitointivalmennuksen, kielikoulutusten ja Asiantuntijana mediassa -koulutuksen avulla.

1.6.1. Henkilöstön määrä ja rakenne

Taulukko 32. Henkisten voimavarojen hallinta (Opetushallitus)

Mittari	Asteikko	2018 toteuma	2019 toteuma	2019 tavoite
HTV kaikki mom yhteensä (sis. lehtorit; ulkop.ja erill. rahoitus)	Htv	367	378	371
HTV tmenot (pl. lehtorit)	Htv	334,6	340	337
Johtajuusindeksi	1—5	3,06	3,06	3,4
Työtyytyväisyys-indeksi (vmbaro)	1—5	3,38	3,3	3,5
Henkilöstön lähtövaihtuvuus	%	18,0	15,7	10,0
Sairauspoissaolot (pl. lehtorit)	Pv/htv	7,3	6,8	6,0

Vuoden 2018 lopussa viraston (sisältää YTL ja Karvi) henkilötyövuosien määrä oli 437. Henkilöstön lähtövaihtuvuuteen lasketaan irtisanoutumiset ja eläköitymisten lisäksi pitkät palkattomat virkavapaudet ja määräaikaisten virkasuhteiden päättyminen. Kaksi viimeksi mainittua ovat olleet aikaisempaa suurempia. VMBaro-kyselyn tuottama johtajuusindeksi (3,06) ei saavuttanut asetettua tavoitetta (3,4). Sairauspoissaolojen määrä henkilötyövuotta kohden laski edellisvuodesta ollen (7,3).

1.6.2. Työtyytyväisyys

Työtyytyväisyystutkimus toteutettiin syys-lokakuussa 2019 VMBaro-kyselyllä, johon vastasi 74,7 % henkilöstöstä. Työtyytyväisyyden kokonaistulos oli 3,3, mikä on samalla tasolla kuin edellisenä vuonna (3,38).

Kyselyn tulokset kertovat melko suurista eroista yksiköiden välillä ja että tavoiteltu yhtenäinen toiminta- ja johtamiskulttuuri ei ole vielä toteutunut käytännössä. Opetushallituksen vision, mission ja toimintatavan käytäntöön viemisen keskeneräisyys näkyy tavoitteita ja arvoja käsittelevissä kysymyksissä. 71,5 % vastaajista oli sitoutunut työnantajan tavoitteisiin, mutta vain noin 25 % koki niiden toteutuvan arjessa.

Opetushallituksen virastokohtaisissa kysymyksissä keskityttiin viraston vaikuttavuustavoitteiden toteutumiseen. Vastaajia pyydettiin arvioimaan, mikä auttaisi rakentamaan omaa toimintaa näiden tavoitteiden suuntaiseksi sekä mitä muutoksia tarvittaisiin, jotta Opetushallitus saavuttaa vaikutustavoitteensa. Osa henkilöstöä arvioi, että vaikutustavoitteet ovat jo osin tai kokonaan läsnä omassa työssä. Osa puolestaan koki tavoitteet oman työn näkökulmasta liian isoiksi ja että ne tulee avata käytännön tasolle ja konkretisoida toimenpiteiksi. Moni tunnisti laaja-alaisen yhteistyön ja vuorovaikutuksen merkityksen sekä viraston sisällä että viraston ulkopuolella tavoitteiden saavuttamiseksi.

Innovointikykyindeksi oli hieman noussut (2019/3,6) edellisestä vuodesta (2018/3,55), mikä kertoo tavoitellun toimintakulttuurin vahvistumisen suunnasta. Toki edelleen on tehtävä työtä kokeilukulttuurin, motivaation ja innostumisen, työssä oppimisen ja osaamisen kehittämisen edistämiseksi.

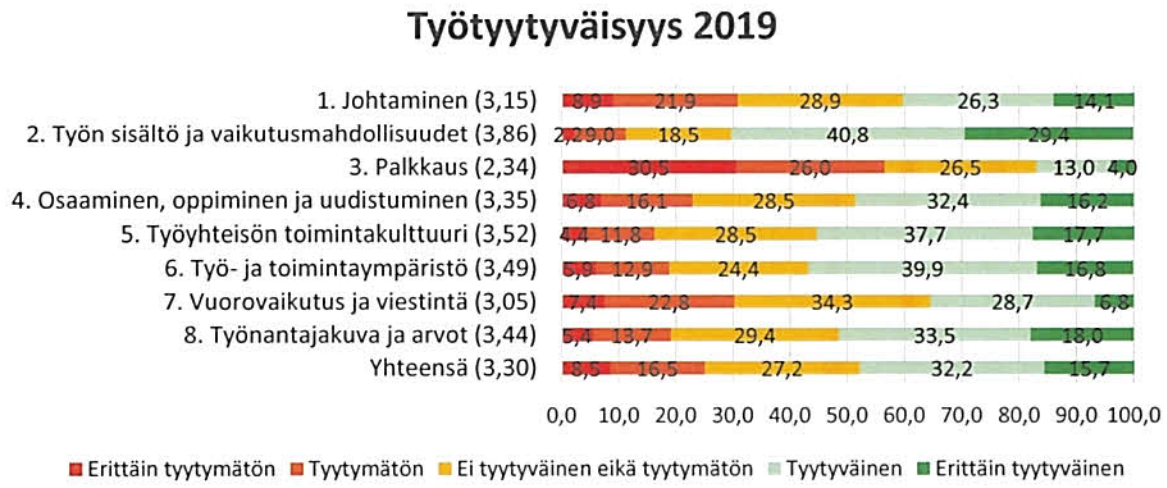
Työyhteisön hyvinvoinnin vahvuuksia olivat kyselyn perusteella työn sisältö ja vaikuttamismahdollisuudet. Valtaosa henkilöstöstä tietää työnsä tavoitteet hyvin (78 %) ja kokee työnsä mielenkiintoisena ja haastavana (73 %). Työn itsenäisyyteen ja mahdollisuuteen vaikuttaa työn sisältöön oltiin erittäin tyytyväisiä. Työyhteisön toimintakulttuurissa vahvuutena näkyy oikeudenmukainen kohtelu työkavereiden taholta sekä työn ja osaamisen arvostaminen työyhteisössä. Sen sijaan henkilöstön kuormittuminen näkyy työyhteisön innostavuuden laskuna verrattuna edelliseen vuoteen (3,25/2019 ja 3,46/2018). Osaamiseen, oppimiseen ja uudistumiseen liittyvät vastaukset hajosivat jonkin verran. Vastanneista noin 65 % koki voivansa oppia ja uudistua työssään ja useimmat kokivat osaamisen kehittämisen verkostojen (kollegat, sidosryhmät, asiakkaat) mahdolliseksi. Muita työyhteisön vahvuuksia ovat mahdollisuudet työn ja yksityiselämän yhteensovittamiseen ja kokemus oikeudenmukaisesta kohtelusta työtovereiden taholta sekä uskallus tarvittaessa uudistaa omaa työtä.

Tulosten perusteella keskeisiä kehittämiskohteita ovat johtaminen ja esimiestyö. Keskeisin kehittämishaaste kohdistuu töiden organisointiin. Vastauksista tulee ilmi henkilöstön kokemus kuormittumisesta ja töiden epätasaisesta jakautumisesta. Henkilöstö toivoo myös johdolta ja esimiehiltä yhtenäisempiä johtamisen linjauksia, läsnäoloa sekä avointa ja vuorovaikutteista viestintää.

Vuorovaikutus ja viestintä ovat edellisen vuoden tapaan kriittisiä kehittämisen kohteita. Erityisiä haasteita on viestinnän avoimuudessa, oikea-aikaisuudessa ja vuorovaikutteisuudessa. Tiedon jakamisen ongelmat näyttäytyvät yksiköiden sisällä sekä organisaatiotasolla vertikaalisena ja horisontaalisena vuorovaikutuksen toimimattomuutena.

Heikoimman arvosanan sai palkkaus. Palkkausjärjestelmän valmistelu eteni vuoden 2019 aikana, mutta järjestelmä ei ole vielä käytössä.

Erityistä huolta aiheutti epäasialliseen käytökseen ja häirintää liittyvät havainnot. Tuloksista kävi ilmi, että noin puolet vastaajista oli havainnut epäasiallista käytöstä ja lähes kolmannes vastaajista oli kokenut itse epäasiallista käytöstä. Havainnot kiusaamista olivat vähentyneet edellisestä vuodesta, mutta edelleenkin noin 16 % vastaajista oli havainnut ja noin 8 % itse kokenut kiusaamista. Johtotiimin linjauksen mukaan Opetushallituksessa on nollatoleranssi epäasiallisen käytöksen ja häirinnän suhteen ja väärinkäytöksiin puututaan välittömästi. Epäasiallisen käytöksen ja häirinnän puheeksi ottamista ja käsittelyä tukee Varhaisen tuen malli, joka päivitettiin kuluneen vuoden aikana. Toimintamallin tarkoituksena on tukea esimiestyötä, jotta havaitaan työkykyä uhkaavat ja työn tekemiseen liittyvät ongelmat mahdollisimman aikaisessa vaiheessa sekä löytämään niihin sopivat ratkaisut. Tunnistetuissa konfliktitilanteissa käytettiin kuluneen vuoden aikana ulkopuolista työyhteisösovittelua. Pitkään jatkuneita työilmapiiri ongelmia ratkaistiin työterveyshuollon asiantuntijoiden tuella.

1.6.3. Toimitilat

Opetushallituksen nykyiset toimitilat koostuvat huoneista ja perinteisistä avotiloista, jotka ovat toiminnan kannalta epätarkoituksenmukaisia ja jarruttavat työn murrosta. Yhteisen työskentelyn ja kohtaamisen mahdollistavia tiloja on liian vähän ja ne vastaavat ajan vaatimuksiin heikosti. Tilanteen korjaamiseksi Opetushallitus käynnisti yhteistyössä Senaatin kanssa työympäristöhankkeen keväällä 2018. Esiselvityksessä todettiin, että parhaiten Opetushallituksen tarpeisiin vastaa täysimittaisesti toteutettu monitilaympäristö, jossa työpisteet ovat nimeämättömiä ja yhteiskäyttöisiä. Yhteiskäyttöisyysaste päätettiin mitoittaa käyttöasteselvityksen ja muun tietoperustan pohjalta maltillisesti 70 %:iin.

Vuoden 2019 aikana järjestimme yhteistyössä Senaatin kanssa Opetushallituksen, Karvin ja YTL:n henkilöstölle useita tilaisuuksia ja työpajoja, joissa henkilöstöllä oli mahdollisuus saada ajantasaista tietoa hankkeen etenemisestä sekä vaikuttaa toimitilojen suunnitteluun. Opetushallituksen erillisyksikköinä toimiva Karvi (Helsingin toimipiste) ja YTL sijoittuvat yhteisiin tiloihin Hakaniemenranta 6:een.

Opetushallitus ei muuta remontin ajaksi muualle, vaan toteuttaa hankkeen sisäisin väistömuutoin ja työjärjestelyin. Muutostyöt alkavat toukokuussa 2020 ja tilat ovat kaikilta osin muuttovalmiit huhtikuussa 2021. Työympäristön uudistaminen toteutetaan nykyisten vuokramäärärahojen puitteissa.

1.7. Tilinpäätösanalyysi

Tilinpäätösanalyysi laskelmineen kattaa koko Opetushallituksen kirjanpitoyksikön, sisältäen myös valtion oppilaitokset.

1.7.1. Rahoituksen rakenne

Opetushallituksen kokonaistalous vuonna 2019 oli yhteensä 395,2 milj. euroa. Talousarvion kautta Opetushallituksella oli käytössään määrärahoja 309 milj. euroa (sisältää vuodelta 2018 siirtyneet talousarviotilien siirtomäärärahat 79 milj. euroa). EU-rahoitusta saatiin käyttöön runsaat 39 milj. euroa sekä valtion yleissivistävien oppilaitosten toimintaan kotikuntakorvauksia 12,4 milj. euroa. Maksullisesta toiminnasta (16,6 milj. euroa) YTL:n osuus oli 42 % (n. 7 milj. euroa) ja valtion oppilaitosten osuus noin 36 % (5,9 milj. euroa). Talousarviorahoitusta oli kaikkiaan 78 prosenttia ja muuta ulkopuolista rahoitusta 22 prosenttia. Siirtomenoja maksettiin 188,6 milj. euroa eli n. 48 prosenttia koko taloudesta.

Taulukko 33. Opetushallituksen rahoitus 2019 ja sen muutos.

Rahoituksen rakenne (kpy) Milj. €	2019	2018	Muutos	Muutos %
Valtion talousarviorahoitus	308,96	319,52	-10,56	-3,3 %
EU-rahoitus	39,25	34,46	4,79	13,9 %
Maksullisen toiminnan tuotot	16,63	16,14	0,49	3,0 %
Muut toiminnan tuotot	13,43	13,79	-0,36	-2,6 %
Kotikuntakorvaukset	12,40	12,34	0,06	0,5 %
PMN ja muut ulkom.	4,56	4,46	0,10	2,2 %
Yhteensä	395,23	400,71	-5,48	-1,4 %

1.7.2. Talousarvion toteutuminen

Opetushallitukselle myönnettiin vuoden 2019 valtion talousarviosta kaiken kaikkiaan n. 230 milj. euroa. Lisäksi tilikaudella oli käytettävissä siirtyneitä määrärahoja n. 79 milj. euroa (26 % määrärahoista), jolloin käytettävissä oli yhteensä 310 milj. euroa tilikauden menoihin. Määrärahojen kokonaiskäyttö oli 257 milj. euroa. Vuodelle 2020 siirtyi 48 milj. euroa eli 19 %. Siirtomäärärahakanta väheni edellisvuodesta 31,5 milj. eurolla. Käytettävissä olevista arviomäärärahoista, joita oli 90 milj. euroa, jäi käyttämättä valtionavustuksina 4,3 milj. euroa. Käyttämättä jääneitä siirtyneitä määrärahoja, joita ei voitu enää siirtää vuodelle 2020, peruutettiin yhteensä noin 113 000 euroa.

Vuoden 2019 talousarviossa nettoutettaviin talousarviotileihin esitetty bruttotuloarvio oli 69 milj. euroa, tilikauden toteumaksi kertyi 84,9 milj. euroa.

Opetushallituksella (virasto) oli vuoden 2019 talousarviossa osoitettuja toimintamenoja käytettävissään 64,8 milj. euroa ja lisäksi siirtyneitä määrärahoja 20,9 milj. euroa, yht. 85,7 milj. euroa. Vuodelle 2020 siirtyi 13,4 milj. euroa. Ns. perustoimintamenoja siirtyi 1,9 milj. euroa. Muilta toimintamenomomentin alajaottelun kohdista siirtyi vuodelle 2020 yhteensä 11,5 milj. euroa, suurin osa (n. 9,3 milj. euroa) opetustoimen henkilöstökoulutuksesta aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen tarkoitettua määrärahaa.

Valtion oppilaitosten toimintamenojen kokonaiskäyttö, 50,4 milj. euroa, jäi 0,8 milj. euroa alle vuotuisen talousarviomäärärahan (51,2 milj. euroa), josta syystä oppilaitosten siirtomäärärahakanta kasvoi entisestään lisää vastaavalla summalla. Vuodelle 2020 siirtyi 22,7 milj. euroa.

1.7.3. Tuotto- ja kululaskelma

Toiminnan tuotot

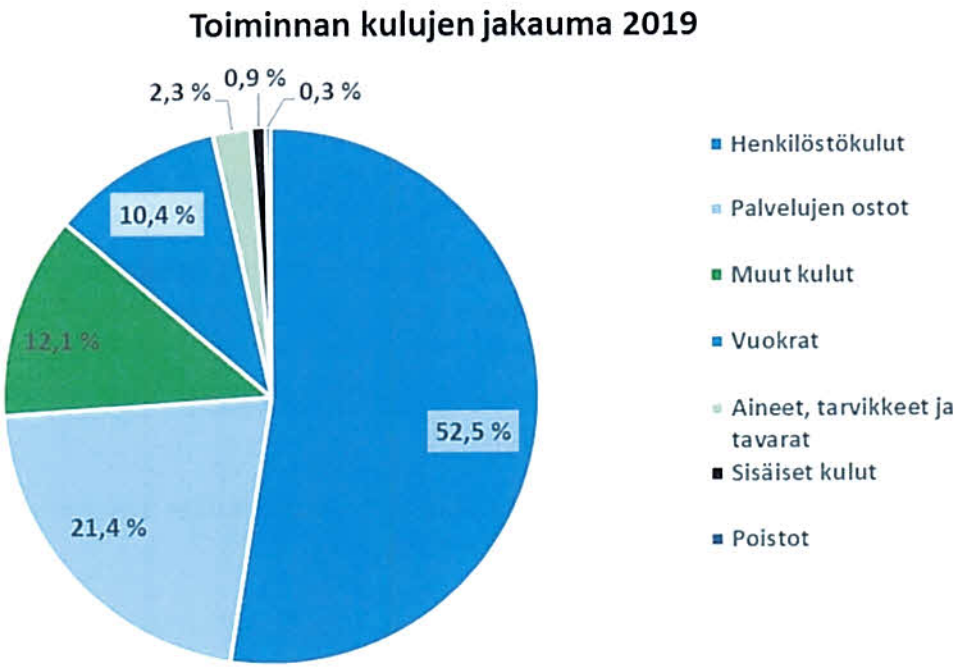
Opetushallitus kirjanpitoyksikön toiminnan tuotot olivat vuonna 2019 yhteensä 30,1 milj. euroa. Muutosta edelliseen vuoteen oli noin 0,2 milj. euroa. Toiminnan tuotoista maksullisen toiminnan tuottoja oli 55 % (16,6 milj. euroa), josta julkisoikeudellisen toiminnan tuotot olivat 9,5 milj. euroa. Opetushallituksen (virasto) maksullisen liiketoiminnan volyymi oli noin 3 milj. euroa ja julkisoikeudellisen volyymi 0,5 milj. euroa. Muut toiminnan tuotot olivat 12,9 milj. euroa, joka kertyi pääosin yhteisrahoitteisesta toiminnasta sekä muista yhteistoiminnan korvauksista.

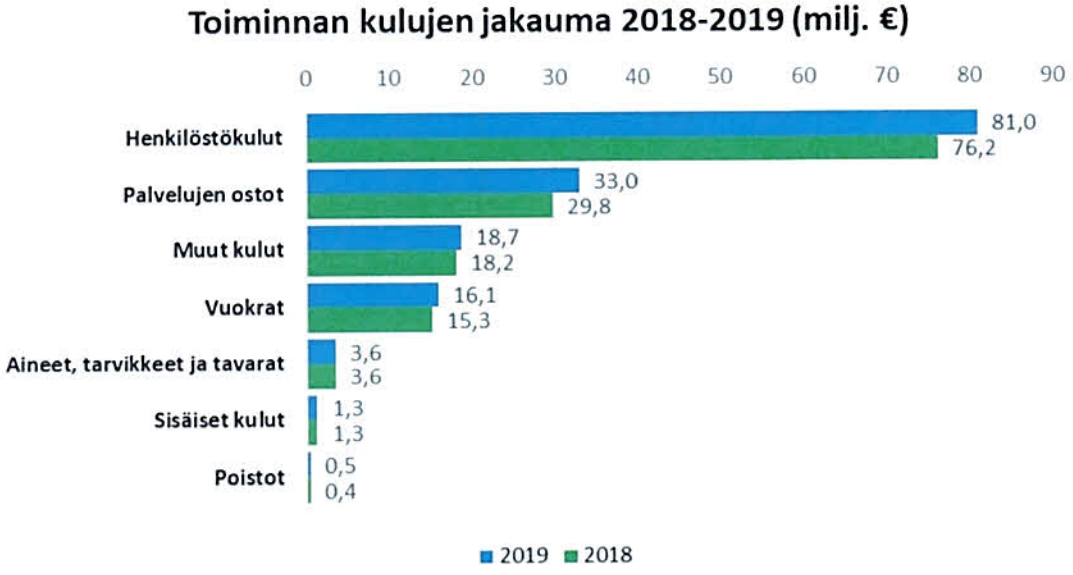
Toiminnan kulut

Toiminnan kulut olivat kertomusvuonna yhteensä 154,2 milj. euroa. Toiminnan kuluista 52 prosenttia muodostuu henkilöstökuluista, noin 81 milj. euroa, josta Opetushallituksen (virasto, sisältäen ulkomaan lehtorit) osuus on 33,5 milj. euroa. Palvelujen ostot olivat toiseksi suurin kuluerä 21 prosentin osuudella (33 milj. euroa) ja erilaisiin vuokramenoihin käytetään 10 prosenttia kuluista yht. 16,1 milj. euroa. Tästä Opetushallituksen (virasto) osuus on 2,9 milj. euroa. Muut kulut, 18,7 milj. euroa, sisältävät Kopiosto ry:lle ja AV-Tuottajien tekijänoikeusyhdistykselle maksetut käyttöoikeuskorvausmaksut 14,7 milj. euroa. Sisäiset kulut, 1,3 milj. euroa, koostuvat pääosin valtion koulukodeille myönnetyistä määrärahoista perusopetuksen järjestämiseen. – Alla olevassa taulukossa ei ole otettu huomioon valmistevaraston lisäystä.

Taulukko 34. Toiminnan kulut 2019 ja niiden muutos.

Toiminnan kulut (1 000 €)	2019	2018	Muutos	Muutos %
Henkilöstökulut	80 963	76 217	4 746	6,2 %
Palvelujen ostot	33 045	29 789	3 256	10,9 %
Muut kulut	18 697	18 161	536	3,0 %
Vuokrat	16 053	15 262	791	5,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	3 555	3 579	-23	-0,7 %
Sisäiset kulut	1 340	1 330	11	0,8 %
Poistot	475	450	26	5,7 %
Yhteensä	154 129	144 786	9 342	6,5 %

Rahoitustuotot, siirtotalouden tuotot ja kulut

Rahoitustuotot (48 402,26 euroa) koostuvat pääosin valtionavustusten takaisinperintöjen koroista. Siirtotalouden tuotot olivat vuonna 2019 yhteensä 56,2 milj. euroa. Tuotot paikallishallinnolta, 12,4 milj. euroa, koostuivat suurimmaksi osaksi valtion oppilaitoksille maksetuista oppilaiden kotikuntakorvauksista. Tuotot EU:n toimielimiltä ja muilta elimiltä 39,3 milj. euroa, koostuu Erasmus plus ja European Solidarity Corps -apurahaohjelmien sekä Euroopan Unionin muihin ohjelmiin saatavasta rahoituksesta. Muut siirtotalouden tuotot ulkomailta, 4,6 milj. euroa, koostuu Pohjoismaiden ministeriöneuvoston (PMN) myöntämästä rahoituksesta.

Opetushallitus maksoi valtionavustuksia ja apurahoja vuonna 2019 yhteensä 190,2 milj. euroa. Kyseinen summa ei sisällä omaehtoisia palautuksia tai takaisin perintöjä. Maksetut valtionavustukset sisältävät muilta kirjanpitoyksiköiltä saatua rahoitusta yhteensä 1,4 milj. euroa. Valtionavustusten palautuksia ja takaisin perintöjä vuonna 2019 oli noin 1,7 milj. euroa. Kv-toiminnan apurahapalautuksia eri pankkitileille kertyi 2,4 milj. euroa.

1.7.4. Tase

Opetushallitus kirjanpitoyksikön taseen loppusumma vuonna 2019 oli 119,7 milj. euroa. Suurimpana muutoksena oli käyttöomaisuusarvopapereihin kirjatut Oppiva Invest Oy:n valtioneuvoston kanslian Suomen valtion puolesta luovuttamat osakkeet yhteensä 80 milj. euroa. Käyttöomaisuuden muut suuret erät olivat rakennukset (830 000 euroa), koneet ja laitteet (753 000 euroa), kalusteet (100 000 euroa) sekä muut pitkävaikutteiset menot (667 000 euroa).

Vaihto-omaisuus, 0,6 milj. euroa, muodostuu pääosin Opetushallituksen kustantamista oppikirjoista ja muista koulutusmateriaaleista.

Lyhytaikaiset saamiset olivat kertomusvuonna yhteensä 4,2 milj. euroa. Myyntisaamiset olivat kertomusvuonna yhteensä 3,5 milj. euroa. Siirtosaamisia oli yhteensä 468 800 euroa ja muita lyhytaikaisia saamisia 257 000 euroa.

Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat olivat vuonna 2019 yhteensä 32,3 milj. euroa. Muut pankkitilit, 28,5 milj. euroa, koostuu Opetushallituksen ns. saldollisista pankkitileistä, joilta maksetaan EU-rahoitteisiin apurahaohjelmiin sekä PMN:n ohjelmiin liittyviä apurahoja ja avustuksia.

Muut rahat ja pankkisaamiset, 3,8 milj. euroa, koostuu pääosin Valteri-koulun Skillan toimipisteen rahastoiduista testamenteilla saadusta varoista 3,5 milj. euroa. Valteri-koulu Onervan toimipisteellä oli pienempiä rahastoituja varoja yhteensä 0,3 milj. euroa.

Lyhytaikaiset velat olivat kertomusvuonna yhteensä 48,4 milj. euroa. Suurin osa, 29,4 milj. euroa, koostuu pääosin saatuihin ennakoihin kirjatuista EU- ja PMN- rahoitteisten apurahaohjelmien rahoituksesta. Siirtovelat, 10,6 milj. euroa, koostuu koko kirjanpitoyksikön lomapalkkavelasta 10,2 milj. euroa sekä muista siirtoveloista 377 800 euroa.

1.8. Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Opetushallituksen johto vastaa siitä, että virastossa toteutetaan sen talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön sekä niihin liittyviin riskeihin nähden asianmukaiset menettelyt, jotka varmistavat viraston talouden ja toiminnan laillisuuden ja tuloksellisuuden, viraston hallinnassa olevien varojen ja omaisuuden turvaamisen, viraston vastattavana ja välitettävänä olevien varojen hoidon sekä viraston johtamisen ja ulkoisen ohjauksen edellyttämät oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudesta ja toiminnasta.

Opetushallituksen sisäisen valvonnan ja siihen liittyvän riskienhallinnan arviointi perustuu toiminnan normaaliin seurantaan, sisäisen ja ulkoisen tarkastuksen havaintoihin sekä henkilöstötyytyväisyyskyselyyn. Lisäksi Opetushallituksen henkilöstölle tehtiin valtiovarain controller -toiminnon arviointikehikkoon perustuva kysely sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilasta.

Arvioiden perusteella Opetushallituksen sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta täyttää olennaisilta osin sille säädetyt vaatimukset.

Merkittävä uhka Opetushallituksen toimintaedellytyksille on perustoiminnan vajaa rahoitustaso, jonka korjaamistarve on tunnistettu myös valtiovarainvaliokunnassa (VaVM 20/2019 vp).

Opetushallituksen perustoiminnan rahoitukseen on uusien tehtävien ja niihin osoitetun alimitoitetun rahoituksen, aikaisempina vuosina tehtyjen tuottavuusleikkausten sekä uuden viraston aloittaessa osoitetun siirtomäärärahakannan loppumisen myötä muodostunut rakenteellinen alijäämä. Lisäksi tarkastelujaksolla tulopohja on nopeasti heikentynyt. Nämä tekijät ovat johtaneet siihen, että vuodesta 2018 lähtien Opetushallituksen perustoiminnan menot ovat ylittäneet talousarviossa olevat määrärahat.

Mikäli perustoimintamenojen rakenteellista vajetta ei kateta, vaarantuu Opetushallituksen viranomaispalvelujen palvelutaso merkittävästi. Monet viime vuosina toteutetut koulutuksen uudistukset, esimerkkeinä perusopetuksen uudet opetussuunnitelman perusteet ja ammatillisen koulutuksen reformi, osoittavat, että jos uudistuksen laadukasta toimeenpanoa ei tueta, uudistuksen tavoitteet jäävät saavuttamatta. Opetushallituksella on keskeinen rooli nimenomaan uudistusten toimeenpanon tuessa. Lisäksi digitaalisten palveluiden toimivuuden turvaaminen ja laadukas ylläpito koskettavat digitalisoituvassa yhteiskunnassa Opetushallituksen asiakkaiden lisäksi useita muita viranomaisia.

Talouden rakenteellinen alijäämä on vaikuttanut erityisesti Opetushallituksen henkilöstön jaksamiseen. Taloutta tasapainottamaan toteutettavat lisäsäästöt uhkaavat merkittävästi positiivisen työskentelyilmapiirin ja laadukkaan asiantuntijatyön perustaa. Uupumiseen ja jaksamiseen liittyvät riskit olivat merkittävästi kasvaneet arviointi- ja vahvistuslausumaa varten tehdyssä henkilöstökyselyssä.

Toimintatapojen vaikuttavuusperusteisen kehittämisen vieminen käytäntöön tiukassa taloustilanteessa vaatii organisaatiolta olemassa olevan toiminnan arviointia uuden kehittämisen rinnalla. Käytännössä tämä tarkoittaa vuonna 2019 aloitetun priorisoinnin jatkamista vaikuttavuustavoitteiden saavuttamiseksi, työn kuormittavuuden tasaamiseksi sekä työhyvinvoinnin varmistamiseksi.

Kunkin valtion oppilaitoksen johto vastaa oman oppilaitoksensa osalta sisäisen valvonnan toimivuudesta ja on toteuttanut sisäisen valvonnan tilan arvioinnin valtiovarain controller-toiminnon arviointikehikon mukaisesti. Oppilaitoskohtaiset sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausumat esitetään oppilaitosten tuloksellisuusraporteissa.

1.9. Arviointien tulokset

Opetushallituksesta ei ole kertomusvuonna tehty ulkoista arviointia.

1.10. Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

1.10.1. Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot

Opetushallitus teki vuonna 2018 tutkintapyynnön valtionavustushanketta koskevan väärinkäytösepäilyn vuoksi. Asia on edelleen esitutkintavaiheessa. Vireillä ollut vahingonkorvauskysymys on yhden vastaajan osalta ratkaistu käräjäoikeudessa Opetushallituksen vaatimuksen mukaisesti ja kahden vastaajan kanssa on tehty sovintosopimus.

Avustussumma oli 91 000 euroa, josta avustuksen vastaisesti käytetty osa on edellä todetulla tavalla vahvistettu takaisin maksettavaksi.

Opetushallitus selvitti toista valtionavustuksen väärinkäytösepäilyä, josta tehtäneen tutkintapyyntö alkuvuonna 2020. Avustussumma oli 40 000 euroa, joka on taksinperintäpäätöksellä määrätty kokonaan takaisin maksettavaksi. Vuoden 2019 puolella tehty takaisinperintäpäätös on lähetetty ulosottoon. Toteuttajayhdistyksen puolesta toimineiden luonnollisten henkilöiden vahingonkorvausvastuu on asianajan arvioitavana.

1.10.2. Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot

Valtionavustusten takaisinperintäpäätöksiä tai valtionavustusten ja apurahojen käyttämättä jääneen osan laskutuksia tehtiin 234 kpl, yhteissummaltaan 2,4 milj. euroa. Niiden pääasiallinen syy oli ylimaksatus eli käyttämätön avustus tai apuraha, suurin osa kohdistui liikkuvuus ja koulutusyhteistyöhankkeisiin. Kymmenessä valtionavustustapauksessa oli syynä avustuksen käytönvastaisuus. Avustusten omaehtoisia palautuksia oli 1,7 milj. euroa

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

2. Opetushallituksen talousarvion toteumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi		Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2019	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot		**1 030 027,64**	**1 353 897**	**1 353 897,05**	**0,00**	**100**
11.04.01.	Arvonlisävero	1 030 027,64	1 353 897	1 353 897,05	0,00	100
12. Sekalaiset tulot		**1 825 591,98**	**1 800 853**	**1 800 852,68**	**0,00**	**100**
12.29.99.	Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan muut tulot	1 782 665,57	1 681 221	1 681 220,66	0,00	100
12.39.04.	Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	33 613,74	112 979	112 978,95	0,00	100
12.39.10.	Muut sekalaiset tulot	9 312,67	6 653	6 653,07	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä		**2 855 619,62**	**3 154 750**	**3 154 749,73**	**0,00**	**100**

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji		Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2019 käyttö 2019	Talousarvion 2019 siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2019	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot: Edellisiltä vuosilta siirtyneet määrärahat	Käytettävissä vuonna 2019	Käyttö vuonna 2019 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala		**7 200,00**	**47 324**	**47 324,40**		**47 324,40**	**0,00**	**197 464,90**	**197 464,90**	**197 464,90**	**0,00**
28.01.29.	Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	7 200,00	47 324	47 324,40		47 324,40	0,00				
28.70.01.	Valtion ICT:n ohjaus ja kehittäminen (S3)							197 464,90	197 464,90	197 464,90	0,00
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala		**266 986 659,91**	**240 770 890**	**192 256 424,48**	**44 163 704,13**	**236 420 128,61**	**4 350 761,19**	**79 022 245,18**	**216 280 245,18**	**168 522 383,24**	**47 644 882,99**
29.01.01.	Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenot (nettob) (S2)		200 000	158 067,74	41 932,26	200 000,00	0,00		200 000,00	158 067,74	41 932,26
	29.01.01.2. Koulutusvienti ja maakuvatyö		200 000	158 067,74	41 932,26	200 000,00	0,00		200 000,00	158 067,74	41 932,26
29.01.02.	Opetushallituksen toimintamenot (nettob) (S2)	68 724 000,00	64 833 000	51 443 027,96	13 389 972,04	64 833 000,00	0,00	20 857 127,99	85 690 127,99	72 227 419,47	13 389 972,04
	29.01.02.1. Toimintamenot	23 316 000,00	26 539 000	24 642 068,01	1 896 931,99	26 539 000,00	0,00	1 356 925,80	27 895 925,80	25 998 993,81	1 896 931,99
	29.01.02.2. Kehittämis-, palvelu- ja hallintotehtävien sekä yhteiskunnan kansainvälistymisen edistäminen	31 280 000,00	23 617 000	12 129 949,95	11 487 050,05	23 617 000,00	0,00	19 494 212,19	43 111 212,19	31 551 425,66	11 487 050,05

29.01.02.2.1. Ruotsinkielisen ja muun vähälevikkisen oppimateriaalimyynnin liiketaloudellisten suoritteiden hintojen alentaminen (EK) (enintään)	620 000,00	620 000	620 000,00		620 000,00	0,00		620 000,00	620 000,00	0,00
29.01.02.2.2. Avustukset vähälevikkisen ruotsinkielisen oppimateriaalin tuottamiseen (EK) (enintään)	80 000,00	80 000	80 000,00		80 000,00	0,00		80 000,00	80 000,00	0,00
29.01.02.2.3. Avustus saamelaiskäräjille saamenkielisen oppimateriaalin tuottamiseen (EK)	500 000,00	500 000	500 000,00		500 000,00	0,00		500 000,00	500 000,00	0,00
29.01.02.2.4. Opetustoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstökoulutuksesta aiheutuvien menojen ja avustusten maksaminen (EK)	15 006 000,00	15 006 000	5 710 646,50	9 295 353,50	15 006 000,00	0,00	7 908 309,20	22 914 309,20	13 618 955,70	9 295 353,50
29.01.02.2.5. Kielitutkintojen kehittäminen ja toimeenpano, auktorisoitujen kääntäjien koulutus ja tutkintojen kehittäminen sekä oikeustulkkirekisterin kehittäminen ja ylläpito (EK)	524 000,00	524 000	62 359,73	461 640,27	524 000,00	0,00	341 387,82	865 387,82	403 747,55	461 640,27
29.01.02.2.6. Suomalaisen koulutuksen tunnettuuden ja yhteistyön edistäminen, erityisesti Suomen kielen ja kulttuurin opetuksen järjestäminen ja tunnettuuden lisääminen (47 htv) (EK)	1 600 000,00	1 600 000	1 458 835,86	141 164,14	1 600 000,00	0,00	181 645,10	1 781 645,10	1 640 480,96	141 164,14
29.01.02.2.7. Opiskelija-, harjoittelija-, opettaja-, nuoriso- ja asiantuntijavaihto sekä virkamiesvaihtoon myönnettävät stipendit, apurahat ja avustukset (EK)	2 870 000,00	2 870 000	1 949 667,02	920 332,98	2 870 000,00	0,00	1 093 119,79	3 963 119,79	3 042 786,81	920 332,98

	29.01.02.2.8. EU:n ja Pohjoismaiden ministerineuvoston rahoittamien hankkeiden ja ohjelmien kansallinenrahoitus,monenkeskinen ja kahdenvälinen yhteistyö, korkeakoulutuksen tunnetuksi tekeminen ja kansainvälistämistä edistävät apurahat sekä Saamelaisen korkeakoulun pohjoismaisen tutkimustoiminnan kansallisen rahoitusosuus (EK) (enintään)	10 000 000,00	1 917 000	1 498 440,84	418 559,16	1 917 000,00	0,00	9 936 763,36	11 853 763,36	11 362 467,72	418 559,16
	29.01.02.2.9. Grooming-ilmiön vastaisiin toimenpiteisiin (EK) (enintään)	80 000,00	500 000	250 000,00	250 000,00	500 000,00	0,00	32 986,92	532 986,92	282 986,92	250 000,00
	29.01.02.3. Kopiointia, tallennusta ja käyttöoikeuksia koskevan tiedotus- ja selvitystoiminnan menot (EK) (enintään)	14 128 000,00	14 677 000	14 671 010,00	5 990,00	14 677 000,00	0,00	5 990,00	14 682 990,00	14 677 000,00	5 990,00
29.01.03.	Opetushallituksen yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot (nettob) (S2)	7 489 000,00	6 314 000	2 209 221,29	4 104 778,71	6 314 000,00	0,00	5 391 618,74	11 705 618,74	7 600 840,03	4 104 778,71
	29.01.03.1. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (EK) (enintään)	3 655 000,00	3 705 000	1 217 894,92	2 487 105,08	3 705 000,00	0,00	2 756 741,97	6 461 741,97	3 974 636,89	2 487 105,08
	29.01.03.2. Ylioppilastutkintolautakunnan kanslia (EK) (enintään)	3 834 000,00	2 609 000	991 326,37	1 617 673,63	2 609 000,00	0,00	2 634 876,77	5 243 876,77	3 626 203,14	1 617 673,63
29.01.21.	Kansainvälinen yhteistyö (S2)	452 000,00						145 144,68	145 144,68	129 205,39	0,00
29.01.29.	Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	10 375 044,99	11 104 890	11 104 889,80		11 104 889,80	0,00				
29.01.53.	Eräät maahanmuuttajista aiheutuvat avustukset (S2)	7 039 900,00	50 000	2 050,61	47 949,39	50 000,00	0,00	3 281 639,98	3 331 639,98	3 265 665,04	47 949,39
29.10.01.	Valtion yleissivistävän koulutuksen toimintamenot (nettob) (S2)	41 461 399,16	43 085 000	22 348 873,65	20 736 126,35	43 085 000,00	0,00	20 116 002,05	63 201 002,05	42 464 875,70	20 736 126,35
	29.10.01.1. Kielikoulut	3 227 399,16	3 587 000	2 724 826,73	862 173,27	3 587 000,00	0,00	3 327 000,00	6 914 000,00	6 051 826,73	862 173,27
	29.10.01.2. VALTERI-koulu	31 991 000,00	33 222 000	15 505 791,90	17 716 208,10	33 222 000,00	0,00	14 442 409,06	47 664 409,06	29 948 200,96	17 716 208,10
	29.10.01.3. Koulukotien perusopetus	1 011 000,00	1 167 000	306 861,21	860 138,79	1 167 000,00	0,00	862 676,35	2 029 676,35	1 169 537,56	860 138,79
	29.10.01.4. Eurooppa-koulut	2 013 000,00	1 850 000	1 137 618,89	712 381,11	1 850 000,00	0,00	667 250,00	2 517 250,00	1 804 868,89	712 381,11
	29.10.01.5. Helsingin eurooppalainen koulu	3 219 000,00	3 259 000	2 673 774,92	585 225,08	3 259 000,00	0,00	816 666,64	4 075 666,64	3 490 441,56	585 225,08

29.10.20.	Yleissivistävän koulutuksen, varhaiskasvatuksen ja vapaan sivistystyön yhteiset menot (S3)	28 619 229,00	1 150 000	927 589,28	222 410,72	1 150 000,00	0,00	20 424 426,37	21 574 426,37	19 079 708,22	2 488 440,52
	29.10.20.1. Yleissivistävän koulutuksen ja varhaiskasvatuksenkokeilu-, tutkimus-, kehittämis-, koulutus- ja arviointihankkeet, EU- ja OECD-hankkeet, tilastoinnin, tietoteknisten palvelujen sekä toiminnan seurannan ja ohjauksen tietojärjestelmien rahoitus (KPY)	1 086 870,00	750 000	527 589,28	222 410,72	750 000,00	0,00	1 653 683,22	2 403 683,22	1 849 951,53	547 454,06
	29.10.20.1.3. Opintopolku (KPY)		100 000	100 000,00		100 000,00	0,00		100 000,00	100 000,00	0,00
	29.10.20.1.4. Valtakunnallinen varhaiskasvatuksen tietovaranto (VARDA) (KPY)		650 000	427 589,28	222 410,72	650 000,00	0,00		650 000,00	427 589,28	222 410,72
	29.10.20.2. Digitaalisten oppimateriaalien käyttöönoton vauhdittaminen, digioppimisen kokeilut ja kehittäminen, kielikokeilut, taiteen perusopetuksen saavutettavuuden edistäminen sekä lukuvuonna 2018-2019 lukiokoulutuksen tutoropettajamallin pilotointi (EK) (enintään)	24 701 859,00						17 149 646,54	17 149 646,54	16 337 929,12	811 717,42
	29.10.20.3. Vapaan sivistystyön ja sivistystyötä tekevien järjestöjen kehittämis- tutkimus- arviointi- ja seurantahankkeista sekä elinikäiseen oppimiseen liittyvästä EU- ja kansainvälisestä yhteistyöstä aiheutuvien suunnittelu-, käynnistämis- ja toimintamenojen sekä avustusten maksaminen (EK) (enintään)		100 000	100 000,00		100 000,00	0,00		100 000,00	100 000,00	0,00

	29.10.20.3.2. Aikuiskoulutukseen ja elinikäiseen oppimiseen liittyvä EU- ja kansainvälinen yhteistyö		100 000	100 000,00	100 000,00	0,00		100 000,00	100 000,00	0,00
	29.10.20.4. Perusopetuksen A1-kielen opetuksen varhentamisesta aiheutuvien menojen ja avustusten maksaminen (EK) (enintään)	20 500,00	300 000	300 000,00	300 000,00	0,00	10 270,67	310 270,67	310 270,67	0,00
	29.10.20.6. Vapaan sivistystyön kehittämis-, tutkimus-, arviointi- ja seurantahankkeista sekä elinikäiseen oppimiseen liittyvästä EU- ja kansainvälisestä yhteistyöstä aiheutuvien suunnittelu-, käynnistämis- ja toimintamenojen sekä avustusten maksaminen (EK) (enintään)	10 000,00					9 828,99	9 828,99	2 215,00	7 613,99
	29.10.20.7. Vaativan erityisen tuen kehittäminen (KPY)	800 000,00					700 238,95	700 238,95	283 491,90	416 747,05
	29.10.20.8. Oppimateriaalikustannusten alentamiseen kannustavien ratkaisujen kehittäminen (KPY)	2 000 000,00					900 758,00	900 758,00	195 850,00	704 908,00
29.10.30.	Valtionosuus ja -avustus yleissivistävän koulutuksen ja varhaiskasvatuksen käyttökustannuksiin (A)	70 295 874,00	84 710 000	80 393 163,40	80 393 163,40	4 316 836,60				
	29.10.30.11. Avustukset opetustuntikohtaista taiteen perusopetuksen valtionosuutta saaville opetuksen järjestäjille (EK) (enintään)	584 000,00	700 000	676 247,00	676 247,00	23 753,00				
	29.10.30.11.2. Avustukset opetustuntikohtaista taiteen perusopetuksen valtionosuutta saaville opetuksen järjestäjille		700 000	676 247,00	676 247,00	23 753,00				
	29.10.30.12. Avustukset muille kuin opetustuntikohtaista valtionavustusta saaville taiteen perusopetuksen järjestäjille (EK) (enintään)	112 000,00	150 000	74 000,00	74 000,00	76 000,00				

29.10.30.13. Yleissivistävän koulutuksen innovatiivisiin oppimisympäristöihin, digitaalisiin koulutuspilvipalveluihin, tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytön edistämiseen sekä sen hyödyntämisen kehittämiseen ylioppilastutkinnon suorittamisessa sekä koulujen ja oppilaitosten ja varhaiskasvatuksen kansainväliseen toimintaan (EK) (enintään)	5 563 940,00	5 575 000	5 568 900,00	5 568 900,00	6 100,00
29.10.30.14. Laajamittainen ja suppea kaksikielisen opetuksen järjestäminen sekä kielikylpytoiminta (EK) (enintään)	842 000,00	842 000	842 000,00	842 000,00	0,00
29.10.30.16. Nuorisotakuusta yhteisötakuun suuntaan -hankkeen toteutukseen liittyviin koulupudokkuutta ehkäiseviin toimiin (EK) (enintään)	300 000,00				
29.10.30.17. Kerhotoiminnan tukeminen (EK) (enintään)	5 865 000,00	5 865 000	5 864 994,00	5 864 994,00	6,00
29.10.30.18. Suomen ja Ruotsin välillä yhteistyöstä ulkomaanopetuksen alalla tehdyn sopimuksen mukaisiin menoihin (KPY)	287 062,00	300 000	230 198,40	230 198,40	69 801,60
29.10.30.19. Rahoituslain 45 §:n 2 momentin mukaiset avustukset saamenkielisten ja romanikielisten oppilaiden äidinkielen opetuksen järjestämiseen (EK) (enintään)	36 678,00	75 000	64 306,00	64 306,00	10 694,00
29.10.30.20. Vieraskielisten oppilaiden äidinkielen ja suomi/ruotsi toisena kielenä sekä heidän muun opetuksensatukeminen (EK) (enintään)	14 477 506,00	18 975 000	15 991 126,00	15 991 126,00	2 983 874,00
29.10.30.24. Koulutuksellista tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin, esi- ja perusopetuksen laadun kehittämiseen, siihen liittyvään koulunkäyntiavustajien palkkaamiseen ja opetusryhmäkoon pienentämiseen (EK) (enintään)	42 227 688,00	32 228 000	32 228 000,00	32 228 000,00	0,00

	29.10.30.24.1. Koulutuksellista tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin, esi- ja perusopetuksen laadun kehittämiseen, siihen liittyvään koulunkäyntiavustajien palkkaamiseen ja opetusryhmäkoon pienentämiseen (KPY)	30 227 904,00				
	29.10.30.24.2. Peruskoulun alueellisen eriarvoistumisen torjuntaan (KPY)	9 999 784,00				
	29.10.30.24.3. Perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen laadun kehittämiseen	2 000 000,00				
	29.10.30.25. Positivisen diskriminaation avustukset varhaiskasvatuksen järjestäjille (EK) (enintään)		10 000 000	10 000 000,00	10 000 000,00	0,00
	29.10.30.26. Avustukset lukiolain toimeenpanoon ja lukiokoulutuksen laadun kehittämiseen (EK) (enintään)		10 000 000	8 853 392,00	8 853 392,00	1 146 608,00
29.10.31.	Valtionosuus ja -avustus vapaan sivistystyön oppilaitosten käyttökustannuksiin (A)	14 198 150,00	5 318 000	5 311 897,00	5 311 897,00	6 103,00
	29.10.31.2. Valtionavustukset (EK) (enintään)	14 198 150,00	5 318 000	5 311 897,00	5 311 897,00	6 103,00
	29.10.31.2.1. Ylimääräiset avustukset (KPY)	100 000,00	100 000	100 000,00	100 000,00	0,00
	29.10.31.2.1.2. Kansanopistot (KPY)	50 000,00	50 000	50 000,00	50 000,00	0,00
	29.10.31.2.1.4. Kesäyliopistot (KPY)	50 000,00	50 000	50 000,00	50 000,00	0,00
	29.10.31.2.2. Laatu- ja kehittämisavustukset (KPY)	1 033 500,00	1 099 000	1 098 898,00	1 098 898,00	102,00
	29.10.31.2.2.1. Kansalaisopistot (KPY)	1 033 500,00	1 099 000	1 098 898,00	1 098 898,00	102,00
	29.10.31.2.3. Opintoseteliavustukset (KPY)	11 161 750,00	2 216 000	2 210 000,00	2 210 000,00	6 000,00
	29.10.31.2.3.1. Kansalaisopistot (KPY)	5 500 000,00	1 000 000	1 000 000,00	1 000 000,00	0,00
	29.10.31.2.3.2. Kansanopistot (KPY)	5 511 750,00	1 066 000	1 060 000,00	1 060 000,00	6 000,00
	29.10.31.2.3.3. Opintokeskukset (KPY)	150 000,00	150 000	150 000,00	150 000,00	0,00
	29.10.31.2.4. Nuorisotakuun opintoseteliavustukset (KPY)	1 902 900,00	1 903 000	1 902 999,00	1 902 999,00	1,00
	29.10.31.2.4.1. Kansalaisopistot (KPY)	863 000,00	863 000	862 999,00	862 999,00	1,00
	29.10.31.2.4.2. Kansanopistot (KPY)	1 039 900,00	1 040 000	1 040 000,00	1 040 000,00	0,00

29.10.51.	Valtionavustus järjestöille (K)	1 276 000,00	1 526 000	1 526 000,00		1 526 000,00	0,00				
	29.10.51.1. Valtionavustus yleissivistävän koulutuksen järjestöille (EK)	1 276 000,00	1 526 000	1 526 000,00		1 526 000,00	0,00				
	29.10.51.1.1. Valtionavustus yleissivistävän koulutuksen järjestöille (KPY)	271 000,00	235 000	235 000,00		235 000,00	0,00				
	29.10.51.1.2. Suomi-koulujen toiminnan tukeminen (KPY)	579 000,00	680 000	680 000,00		680 000,00	0,00				
	29.10.51.1.3. Kansanvalistusseuran ylläpitämän Etäkoulu Kulkurin ja kotiperuskoulu/hemgrundskola-toiminnan tukeminen (KPY)	298 000,00	448 000	448 000,00		448 000,00	0,00				
	29.10.51.1.4. Kesälukioseura ry (KPY)	128 000,00	163 000	163 000,00		163 000,00	0,00				
29.20.01.	Valtion ammatillisen koulutuksen toimintamenot (nettob) (S2)	7 972 000,00	8 072 000	6 062 090,08	2 009 909,92	8 072 000,00	0,00	1 881 022,73	9 953 022,73	7 943 112,81	2 009 909,92
	29.20.01.1. Toimintamenot	5 572 000,00	5 672 000	3 662 090,08	2 009 909,92	5 672 000,00	0,00	1 881 022,73	7 553 022,73	5 543 112,81	2 009 909,92
	29.20.01.2. Liiketaloudellisten suoritteiden hintojen alentaminen (EK) (enintään)	2 400 000,00	2 400 000	2 400 000,00		2 400 000,00	0,00		2 400 000,00	2 400 000,00	0,00
29.20.21.	Ammatillisen koulutuksen yhteiset menot (S3)	6 395 000,00	12 942 000	9 380 059,52	3 561 940,48	12 942 000,00	0,00	3 206 971,87	16 148 971,87	12 570 924,63	3 578 047,24
	29.20.21.1. Jakamaton		9 312 000	8 323 217,41	988 782,59	9 312 000,00	0,00		9 312 000,00	8 323 217,41	988 782,59
	29.20.21.2. Ammatillisen koulutuksen kehittäminen (KPY)		1 000 000	130 239,78	869 760,22	1 000 000,00	0,00		1 000 000,00	130 239,78	869 760,22
	29.20.21.3. Työelämätoimikunnat (KPY)		1 564 000	129 370,18	1 434 629,82	1 564 000,00	0,00		1 564 000,00	129 370,18	1 434 629,82
	29.20.21.4. Opintopolku (KPY)		710 000	641 232,15	68 767,85	710 000,00	0,00		710 000,00	641 232,15	68 767,85
	29.20.21.5. Alkuperäiskarjan geenipankkitoiminta (KPY)		96 000	96 000,00		96 000,00	0,00		96 000,00	96 000,00	0,00
	29.20.21.6. Auktorisoidun kääntäjän ja valtionhallinnon kielitutkinto -ilmoittautumisjärjestelmä (KPY)		200 000		200 000,00	200 000,00	0,00		200 000,00		200 000,00
	29.20.21.7. Svenska nu -verkosto (KPY)		60 000	60 000,00		60 000,00	0,00		60 000,00	60 000,00	0,00

29.40.20.	Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot (S3)	1 973 800,00	612 000	563 315,74	48 684,26	612 000,00	0,00	3 718 290,77	4 330 290,77	3 082 564,21	1 247 726,56
	29.40.20.1. Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot	1 973 800,00	612 000	563 315,74	48 684,26	612 000,00	0,00	1 576 404,77	2 188 404,77	1 661 229,44	527 175,33
	29.40.20.1.2. Opintopolku (KPY)		500 000	500 000,00		500 000,00	0,00		500 000,00	500 000,00	0,00
	29.40.20.1.3. Opettajat ja rehtorit Suomessa -julkaisu (KPY)		12 000		12 000,00	12 000,00	0,00		12 000,00		12 000,00
	29.40.20.1.4. Koulutusvienti ja maakuvatyö (KPY)		100 000	63 315,74	36 684,26	100 000,00	0,00		100 000,00	63 315,74	36 684,26
	29.40.20.3. Korkeakouluopetuksen kehittäminen, digitaalisten oppimisympäristöjen vahvistaminen ja ympärivuotisen opiskelun edellytysten parantaminen (EK) (enintään)							520 000,00	520 000,00	520 000,00	0,00
	29.40.20.4. Opettajien perus- ja täydennyskoulutuksen uudistaminen sekä digipedagogisen täydennyskoulutusohjelman toteuttaminen ja kuntien täydennyskoulutuksen hankinta sekä opetushenkilöstön erikoistumiskoulutus (EK) (enintään)							1 621 886,00	1 621 886,00	901 334,77	720 551,23
29.80.52.	Rahapelitoiminnan tuotot taiteen edistämiseen (A)	349 000,00	349 000	349 000,00		349 000,00	0,00				
	29.80.52.05. Kulttuurin tuotanto ja levitys (KPY)		349 000	349 000,00		349 000,00	0,00				
	29.80.52.05.1. Luova Eurooppa -ohjelman hallinnointi ja kansallinen vastinrahoitus sekä EU:n Kansalaisten Eurooppa-ohjelman hallinnointi		349 000	349 000,00		349 000,00	0,00				
	29.80.52.07. Kulttuurin tuotanto ja levitys (KPY)	349 000,00									
	29.80.52.07.1. Luova Eurooppa -ohjelman hallinnointi ja kansallinen vastinrahoitus sekä EU:n Kansalaisten Eurooppa-ohjelman hallinnointi	349 000,00									

29.90.50.	Rahapelitoiminnan tuotot urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen (A)	133 762,76	147 500	119 678,41		119 678,41	27 821,59				
	29.90.50.05. Kansainväliseen yhteistyöhön (KPY)	67 500,00	67 500	67 500,00		67 500,00	0,00				
	29.90.50.05.2. Kansainväliseen yhteistyöhön Opetushallituksen käytettäväksi		67 500	67 500,00		67 500,00	0,00				
	29.90.50.08. Liikunnallisen elämäntavan edistämiseen (KPY)	66 262,76	80 000	52 178,41		52 178,41	27 821,59				
	29.90.50.08.1. Liikkuva koulu -ohjelmaan (KPY)	66 262,76	80 000	52 178,41		52 178,41	27 821,59				
29.91.50.	Rahapelitoiminnan tuotot nuorisotyön edistämiseen (A)	232 500,00	357 500	357 500,00		357 500,00	0,00				
	29.91.50.08. Kansainvälinen yhteistyö (KPY)	232 500,00	357 500	357 500,00		357 500,00	0,00				
	29.91.50.08.2. Kansainväliseen yhteistyöhön Opetushallituksen käytettäväksi (KPY)		257 500	257 500,00		257 500,00	0,00				
	29.91.50.08.3. European Solidarity Corps -kansallinen vastinrahoitus (KPY)		100 000	100 000,00		100 000,00	0,00				
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala		**93 675,75**	**72 938**	**72 938,05**		**72 938,05**	**0,00**	**0,00**	**70 058,05**	**70 058,05**	**0,00**
32.01.29.	Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	5 662,63	2 880	2 880,00		2 880,00	0,00				
32.30.51.	Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (S2)	88 013,12	54 058	54 058,05		54 058,05	0,00		54 058,05	54 058,05	0,00
	32.30.51.07. Palkkatuettu työ, valtionhallinto (KPY)	88 013,12	54 058	54 058,05		54 058,05	0,00		54 058,05	54 058,05	0,00
32.70.03.	Maahanmuuttajien kotoutumisen ja työllistymisen edistäminen (S2)		16 000	16 000,00		16 000,00	0,00		16 000,00	16 000,00	0,00
	32.70.03.2. Kotouttamisen osaamiskeskus (EK) (enintään)		16 000	16 000,00		16 000,00	0,00		16 000,00	16 000,00	0,00
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala		**53 488,57**	**22 195**	**22 194,66**		**22 194,66**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
33.20.50.	Valtionosuus työttömyysetuuksien ansioturvasta jauorottelukorvauksesta (A)	22 657,46	2 035	2 035,23		2 035,23	0,00				
	33.20.50.01. Palkkatuettu työ, valtionhallinto	22 657,46	2 035	2 035,23		2 035,23	0,00				
33.20.52.	Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (nettob) (A)	30 831,11	20 159	20 159,43		20 159,43	0,00				
	33.20.52.01. Palkkatuettu työ, valtionhallinto	30 831,11	20 159	20 159,43		20 159,43	0,00				
Määrärahatilit yhteensä		**267 141 024,23**	**240 913 347**	**192 398 881,59**	**44 163 704,13**	**236 562 585,72**	**4 350 761,19**	**79 219 710,08**	**216 547 768,13**	**168 789 906,19**	**47 644 882,99**

Valtuudet ja niiden käyttö (1 000 €) [1]								Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1 000 €)					
Momentti (numero ja nimi), johon valtuus liittyy [2]	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö [3]	Vuoden 2019 valtuudet						Talousarviomenot 2019	Määrärahatarve 2020	Määrärahatarve 2021	Määrärahatarve 2022	Määrärahatarve myöhemmin	Määrärahatarve yhteensä
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittu v. 2020 TA:ssa						
29.10.01. Valtion yleissivistävän koulutuksen toimintamenot (smr 2 v)	**6 810**	**0**		**0**	**0**	**0**		**1 625**	**2 001**	**1 200**	**1 200**	**0**	**4 401**
Aikaisempien vuosien valtuudet	6 810							1 625	2 001	1 200	1 200	0	4 401
Vuonna 2019 käytettävissä olleet valtuudet		0		0	0	0			0	0			0
Yhteensä	**6 810**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1 625**	**2 001**	**1 200**	**1 200**	**0**	**4 401**

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

3. Opetushallituksen tuotto- ja kululaskelma

	1.1.2019 - 31.12.2019		1.1.2018 - 31.12.2018	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	16 634 266,50		16 135 335,46	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	559 543,02		435 639,76	
Muut toiminnan tuotot	12 866 782,03	30 060 591,55	13 352 235,15	29 923 210,37
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	3 555 673,90		3 578 226,58	
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-368,16		487,78	
Henkilöstökulut	80 963 295,80		76 217 289,35	
Vuokrat	16 052 691,88		15 261 475,49	
Palvelujen ostot	33 044 792,18		29 788 742,97	
Muut kulut	18 696 829,78		18 161 018,11	
Valmistevarastojen lisäys (-) tai väh. (+)	114 997,64		580 969,17	
Poistot	475 410,01		449 619,53	
Sisäiset kulut	1 340 243,75	-154 243 566,78	1 329 610,92	-145 367 439,90
JÄÄMÄ I		-124 182 975,23		-115 444 229,53
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	53 499,88		55 285,28	
Rahoituskulut	-5 097,62	48 402,26	-8 257,29	47 027,99
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	0,00		350,00	
Satunnaiset kulut	0,00	0,00	-4 063,96	-3 713,96
JÄÄMÄ II		-124 134 572,97		-115 400 915,50
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Tuotot				
Siirtotalouden tuotot paikallishallinnolta	12 399 138,00		12 340 409,00	
Siirtotaouden tuotot EU:n toimielimiltä ja muilta elimiltä	39 252 161,39		34 457 036,17	
Muut siirtotalouden tuotot ulkomailta	4 559 457,89		4 459 886,61	
Siirtotalouden tuotot valtionhallinnolta	4 000,00	56 214 757,28	0,00	51 257 331,78
Kulut				
Siirtotalouden kulut paikallishallinnolle	134 013 677,37		112 310 189,28	
Siirtotalouden kulut elinkeinoelämälle	7 308 524,70		5 164 997,98	
Siirtotalouden kulut voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	20 177 237,37		23 466 423,70	
Siirtotalouden kulut kotitalouksille	1 588 588,59		1 430 957,19	
Muut siirtotalouden kulut ulkomaille	3 730 349,51		3 410 649,20	
Siirtotalouden kulut valtionhallinnolle	21 792 617,40	-188 610 994,94	29 593 426,88	-175 376 644,23
JÄÄMÄ III		-256 530 810,63		-239 520 227,95
TUOTOT VEROISTA JA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	1 353 897,05		1 030 027,64	
Suoritetut arvonlisäverot	-11 189 413,16	-9 835 516,11	-10 409 142,30	-9 379 114,66
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		-266 366 326,74		-248 899 342,61

4. Opetushallituksen tase

	1.1.2019-31.12.2019		1.1.2018-31.12.2018	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIJOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	5 252,80		15 758,40	
Muut pitkävaikutteiset menot	667 464,13	672 716,93	759 420,39	775 178,79
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Rakennukset	830 390,70		872 966,55	
Rakennelmat	53 209,58		58 406,15	
Koneet ja laitteet	753 184,77		789 826,94	
Kalusteet	100 252,50		165 264,51	
Muut aineelliset hyödykkeet	51 445,79	1 788 483,34	55 520,79	1 941 984,94
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIJOITUKSET				
Käyttöomaisuusarvopaperit	80 100 000,94	80 100 000,94	0,00	0,00
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIJOITUKSET YHTEENSÄ		82 561 201,21		2 717 163,73
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
Valmiit tuotteet/Tavarat	644 842,08	644 842,08	759 471,56	759 471,56
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	3 497 065,58		1 884 135,16	
Siirtosaamiset	427 151,63		468 830,26	
Muut lyhytaikaiset saamiset	256 947,04	4 181 164,25	4 201 496,03	6 554 461,45
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kassatilit	600,44		816,92	
Muut pankkitilit	28 533 173,77		20 287 575,60	
Muut rahat ja pankkisaamiset	3 807 302,30	32 341 076,51	2 311 932,18	22 600 324,70
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		37 167 082,84		29 914 257,71
VASTAAVAA YHTEENSÄ		119 728 284,05		32 631 421,44

	1.1.2019-31.12.2019		1.1.2018-31.12.2018	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	8 817 337,77		8 817 337,77	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-26 405 129,49		-19 729 533,33	
Pääoman siirrot	351 425 314,65		242 223 746,45	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	-266 366 326,74	67 471 196,19	-248 899 342,61	-17 587 791,72
RAHASTOJEN PÄÄOMAT				
Muut valtion rahastot ja lahjoitetut varat	3 807 302,30	3 807 302,30	2 311 932,18	2 311 932,18
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Saadut ennakot	29 439 414,97		21 675 120,54	
Ostovelat	3 739 890,05		3 072 953,15	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	1 837 500,96		1 780 811,32	
Edelleen tilitettävät erät	2 225 071,49		2 057 959,83	
Siirtovelat	10 626 348,50		9 390 921,79	
Muut lyhytaikaiset velat	581 559,59	48 449 785,56	9 929 514,35	47 907 280,98
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		48 449 785,56		47 907 280,98
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		119 728 284,05		32 631 421,44

5. Liitetiedot

Opetushallituksen tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

Toimintamenoihin sisältyy uutena eränä 1,9 milj. euroa EU:n ja Pohjoismaiden ministerineuvoston rahoittamien hankkeiden ja ohjelmien kansalliseen rahoitukseen, monenkeskiseen ja kahdenväliseen yhteistyöhön, korkeakoulutuksen tunnetuksi tekemiseen ja kansainvälistämistä edistäviin apurahoihin, joiden rahoitus on aiemmin osoitettu Opetushallituksen käyttöön lukuisilta muilta momenteilta sekä kokonaan uusi erä Saamelaisen korkeakoulun pohjoismaisen tutkimustoiminnan kansalliseen rahoitusosuuteen. Lisäksi uutena eränä toimintamenoihin sisältyy ensimmäisen lisätalousarvion 0,5 milj. euroa Grooming-ilmiön vastaisiin toimenpiteisiin.

Uusina erinä tilinpäätökseen sisältyvät seuraavat momentit ja momenttien alajaottelut:

• 29.01.01.2.	Koulutusvienti ja maakuvatyö	200 000 €
• 29.10.20.1.3.	Opintopolku (KPY)	100 000 €
• 29.10.20.1.4.	Valtakunnallinen varhaiskasvatuksen tietovaranto (VARDA)(KPY)	650 000 €
• 29.10.20.3.2.	Aikuiskoulutukseen ja elinikäiseen oppimiseen liittyvä EU- ja kansainvälinen yhteistyö	100 000 €
• 29.10.20.4.	Perusopetuksen A1-kielen opetuksen varhentamisesta aiheutuvien menojen ja avustusten maksaminen (EK)	300 000 €
• 29.10.30.11.2.	Avustukset opetustuntikohtaista taiteen perusopetuksen valtionosuutta saaville opetuksen järjestäjille	700 000 €
• 29.10.30.25.	Positiivisen diskriminaation avustukset varhaiskasvatuksen järjestäjille (EK)	10 000 000 €
• 29.10.30.26.	Avustukset lukiolain toimeenpanoon ja lukiokoulutuksen laadun kehittämiseen (EK)	10 000 000 €
• 29.20.21.2.	Ammatillisen koulutuksen kehittäminen (KPY)	1 000 000 €
• 29.20.21.3.	Työelämätoimikunnat (KPY)	1 564 000 €
• 29.20.21.4.	Opintopolku (KPY)	710 000 €
• 29.20.21.5.	Alkuperäiskarjan geenipankkitoiminta (KPY)	96 000€
• 29.20.21.6.	Auktorisoidun kääntäjän ja valtionhallinnon kielitutkinto -ilmoittautumisjärjestelmä (KPY)	200 000 €
• 29.20.21.7.	Svenska nu -verkosto (KPY)	60 000 €
• 29.40.20.1.2.	Opintopolku (KPY)	500 000 €
• 29.40.20.1.3.	Opettajat ja rehtorit Suomessa -julkaisu (KPY)	12 000 €
• 29.40.20.1.4.	Koulutusvienti ja maakuvatyö (KPY)	100 000 €
• 29.90.50.05.2.	Kansainväliseen yhteistyöhön Opetushallituksen käytettäväksi	67 500 €
• 29.91.50.08.2.	Kansainväliseen yhteistyöhön Opetushallituksen käytettäväksi (KPY)	257 500 €
• 29.91.50.08.3.	European Solidarity Corps -kansallinen vastinrahoitus	100 000 €.
•		

Valtion virka- ja työehtosopimuksessa sopimuskaudelle 2012-2020 (9.3.2018) on sopimuksen 6 §:ssä kirjattu, että virkamiehelle ja työntekijälle, jonka palvelussuhde on alkanut viimeistään 3.9.2018 ja palvelussuhde on keskeytymättä jatkunut 18.11.2018 saakka, maksetaan tammikuun 2019 palkanmaksun yhteydessä erillinen kertaerä. Kertaerä on suuruudeltaan 9.20 % yleisen virka- ja työehtosopimuksen 7 §:n mukaisesta kuukausipalkkauksesta. Kertaerää ei ole jaksotettu tilikaudelle 2018, vaan se kirjataan kokonaisuudessaan tilikauden 2019 menoksi.

Talousarviossa 2017 momentilla 29.10.01. myönnetyn valtuuden perusteella Opetushallitus saa tehdä Suomalais-venäläisen koulun väliaikaisista tilajärjestelyistä aiheutuvan vuokrasopimuksen vuodesta 2017 alkaen siten, että koulun vuokramenot vuosina 2017-2022 ovat vuositasolla yhteensä enintään 1 135 000 euroa. Koulun

tilajärjestelyissä ja vuokrasopimuksissa on kuitenkin tapahtunut muutoksia valtuuden myöntämisen jälkeen. Tästä johtuen Suomalais-venäläisen koulun vuokravaltuus on ylitetty tilinpäätöskaudella yhteensä 490 363,18 eurolla. Tontille tehty väistötila jouduttiin myös siirtämään turvallisuussyistä rakentamisen ajaksi Pelimannintielle.

Valtioneuvoston yleisistunto päätti 28.2.2019 perustaa ammatillisen koulutuksen vaikuttavuushankkeita toteuttavan valtionyhtiön. Yhtiön tehtävänä on myöntää pääomalainaa ammatillisen koulutuksen oppimisympäristöjen ja opetusvälineistön kehittämistä ja koulutusviennin edistämistä tukevaan yritystoimintaan. Toimeksiannon johdosta Opetushallitus on perustanut Oppiva Invest Oy:n, joka merkittiin rekisteriin 29.3.2019.

Opetushallituksella ei ole ollut ulkomaanrahan määräisiä saamisia eikä velkoja.

Tilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita, kuin aiemminkin. Menot ja tulot on kirjattu suoriteperusteisesti noudattaen jatkuvuuden periaatetta. Valteri-koulu Skillan rahastoissa on tapahtunut tilinpäätösvuoden aikana muutoksia, jotka on huomioitu rahaston varojen arvostuksessa.

Tilivuoden aikana Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus (CIMO):n aikaisia vanhoja saatavia on kirjattu tileistäpoistoihin yhteensä 93 883,88 euroa. Kyseiset saatavat ovat kohdistuneet EU-hankkeisiin, joiden tileistäpoistolupa on pitänyt saada Euroopan komissiolta. Lupa poistoihin on saatu vuoden 2019 aikana.

Toimintakertomuksen kohdassa Tilinpäätösanalyysi on yksityiskohtainen selvitys tilivuodesta.

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Opetushallituksen tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi		Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2019 määrärahojen		Tilinpäätös 2019	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö vuonna 2019	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2019	Käyttö vuonna 2019 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
29.01.01. Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenot (Siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	0,00		178 667,74		220 600,00				178 667,74	
	Bruttotulot	0,00		20 600,00		20 600,00				20 600,00	
	Nettomenot	**0,00**	**200 000**	**158 067,74**	**41 932,26**	**200 000,00**	**0,00**		**200 000,00**	**158 067,74**	**41 932,26**
29.01.02. Opetushallituksen toimintamenot (Siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	117 122 556,09	103 975 000	105 914 606,96		119 304 579,00				126 698 998,47	
	Bruttotulot	48 398 556,09	39 142 000	54 471 579,00		54 471 579,00				54 471 579,00	
	Nettomenot	**68 724 000,00**	**64 833 000**	**51 443 027,96**	**13 389 972,04**	**64 833 000,00**	**0,00**	**20 857 127,99**	**85 690 127,99**	**72 227 419,47**	**13 389 972,04**
29.01.03. Opetushallituksen yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot (Siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	14 843 847,63	13 216 000	9 548 783,11		13 653 561,82				14 936 673,75	
	Bruttotulot	7 354 847,63	6 902 000	7 339 561,82		7 339 561,82				7 335 833,72	
	Nettomenot	**7 489 000,00**	**6 314 000**	**2 209 221,29**	**4 104 778,71**	**6 314 000,00**	**0,00**	**5 391 618,74**	**11 705 618,74**	**7 600 840,03**	**4 104 778,71**
29.10.01. Valtion yleissivistävän koulutuksen toimintamenot (Siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	61 607 368,24	64 085 000	43 498 845,46		64 234 971,81				63 613 944,43	
	Bruttotulot	20 145 969,08	21 000 000	21 149 971,81		21 149 971,81				21 149 068,73	
	Nettomenot	**41 461 399,16**	**43 085 000**	**22 348 873,65**	**20 736 126,35**	**43 085 000,00**	**0,00**	**20 116 002,05**	**63 201 002,05**	**42 464 875,70**	**20 736 126,35**
29.20.01. Valtion ammatillisen koulutuksen toimintamenot (Siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	9 685 261,49	10 072 000	7 979 779,88		9 989 689,80				9 860 802,61	
	Bruttotulot	1 713 261,49	2 000 000	1 917 689,80		1 917 689,80				1 917 689,80	
	Nettomenot	**7 972 000,00**	**8 072 000**	**6 062 090,08**	**2 009 909,92**	**8 072 000,00**	**0,00**	**1 881 022,73**	**9 953 022,73**	**7 943 112,81**	**2 009 909,92**
33.20.52. Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (Arviomääräraha)	Bruttomenot	30 831,11		20 159,43		20 159,43					
	Bruttotulot	0,00									
	Nettomenot	**30 831,11**	**20 159**	**20 159,43**		**20 159,43**	**0,00**				

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Opetushallituksen tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Opetushallituksella ei ole ilmoitettavaa liitteessä 3.

Opetushallituksen tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Pääluokan ja tilijaottelun numero ja nimi		Peruutettu	
		Tilijaottelu	Yhteensä
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala			**112 978,95**
2017			6 277,63
29.10.20.1.	Yleissivistävän koulutuksen ja varhaiskasvatuksen kokeilu-, tutkimus-, kehittämis-, koulutus-. ja arviointihankkeet, EU- ja OECD-hankkeet, tilastoinnin, tietoteknisten palvelujen sekä toiminnan ja ohjauksen tietojärjestelmien rahoitus (KPY)	6 277,63	
2018			106 701,32
29.01.02.2.8.	Uusi peruskoulu -ohjelman toteuttaminen (EK)	72 736,48	
29.01.21.	Kansainvälinen yhteistyö	15 939,29	
29.01.53.	Eräät turvapaikanhakijoista ja maahanmuuttajista aiheutuvat avustukset	18 025,55	
Pääluokat yhteensä			**112 978,95**
Vuosi 2017			6 277,63
Vuosi 2018			106 701,32

Opetushallituksen tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2019	2018
Henkilöstökulut	**67 984 963,28**	**64 467 429,43**
Palkat ja palkkiot	67 104 132,81	64 330 164,57
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	880 830,47	137 264,86
Henkilösivukulut	**12 978 332,52**	**11 749 859,92**
Eläkekulut	11 939 482,18	10 869 658,31
Muut henkilösivukulut	1 038 850,34	880 201,61
Yhteensä	**80 963 295,80**	**76 217 289,35**
Johdon palkat ja palkkiot, josta	2 037 770,98	1 945 578,72
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	82 206,76	88 175,80
Johto	1 623,96	1 443,90
Muu henkilöstö	80 582,80	86 731,90

Opetushallituksen tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Opetushallituksella ei ole ilmoitettavaa liitteessä 6.

Opetushallituksen tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Opetushallituksella ei ole ilmoitettavaa liitteessä 7.

Opetushallituksen tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja kulut

Opetushallituksella ei ole ilmoitettavaa liitteessä 8.

Opetushallituksen tilinpäätöksen liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat

Opetushallituksella ei ole ilmoitettavaa liitteessä 9.

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Opetushallituksen tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit

	31.12.2019						31.12.2018	
	Kappalemäärä	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo	Omistus-osuus %	Myynti-oikeuksien alaraja %	Saadut osingot	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo
Julkisesti noteeratut osakkeet ja osuudet		**69 256 733,94**	**80 000 000,94**					
Kemira Oyj	1 336 900	17 727 294,00	15 000 018,00					
Nokia Oyj	6 440 264	21 227 110,14	32 999 912,74					
Sampo Oyj A	778 780	30 302 329,80	32 000 070,20					
Julkisesti noteerattomat osakkeet ja osuudet			**100 000,00**					
Oppiva Invest Oy	1 000		100 000,00	100,00				
Osakkeet ja osuudet yhteensä			**80 100 000,94**					

Opetushallituksen tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

31.12.2019	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle 1 vuosi	1-5 vuotta	Yli 5 vuotta	Alle 1 vuosi	1-5 vuotta	Yli 5 vuotta	
Vastaavien rahoituserät							
Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat				32 341 076,51			32 341 076,51
Yhteensä				32 341 076,51			32 341 076,51

Opetushallituksen tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset, -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset						
€	Talousarviomeno t 2019	Määrärahatarve 2020	Määrärahatarve 2021	Määrärahatarve 2022	Määrärahatarve myöhemmin	Määrärahatarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	11 950 410,41	11 133 274,33	9 944 101,33	8 180 614,68	36 531 652,20	65 789 642,54

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Opetushallituksen tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Rahaston nimi	Varat 31.12.2019	Varat 31.12.2018	Käyttötarkoitus

Rahaston nimi	Varat 31.12.2019	Varat 31.12.2018	Käyttötarkoitus
Allmännä donatioensfonden vid Svenska skolan för synskadade	3 526 306,15	2 047 428,77	Svenska skolan för synskadade (VALTERI Skilla) Testamienttien tahdon mukaisesti oppilaiden hyvinvointiin, vapaa-aikatoiminnan järjestämiseen yms.
Hilja Iivanaisen rahasto	130 474,66	125 124,42	VALTERI-koulu Onerva Varojen tarkoituksena on tukea koulun oppilaiden opetusta, kasvatusta ja kuntoutusta (testamentti 18.1.1990)
Heta Lintumäen rahasto	61 303,37	56 762,33	VALTERI-koulu Onerva Varoja käytetään oppilaiden koulutukseen, kuten järjestämällä opintomatkoja ja retkiä sekä antamalla stipendejä (testamentti 26.5.1986)
LEB-liikuntarahasto	18 159,85	16 446,82	VALTERI-koulu Onerva Varoja käytetään koulun oppilaiden opintovälineiden tai leikkikalujen hankkimiseen, käsityötoimintaan tai liikuntaan.
Kuopion sokeainkoulun lahjoitusvarat	71 058,27	66 169,84	VALTERI-koulu Onerva Varoja käytetään lahjakkaiden, mutta varattomien oppilaiden avustamiseen, musiikin ja muiden aineiden opiskelussa. Koulun varustamiseen opetus-, leikki- ja urheiluvälineillä. Koulun entisten oppilaiden tilapäinen avustaminen sokeainkirjojen ja työvälineiden hankinnassa tai joissakin erityisen vaikeissa sairaustapauksissa.
Yhteensä	**3 807 302,30**	**2 311 932,18**	

Opetushallituksen tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältymättömät rahastoidut varat

Opetushallituksella ei ole ilmoitettavaa liitteessä 14.

Opetushallituksen tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Opetushallituksella ei ole ilmoitettavaa liitteessä 15.

Opetushallituksen tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Opetushallituksella ei ole ilmoitettavaa liitteessä 16.

Opetushallituksen tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut tiedot

Opetushallituksella ei ole ilmoitettavaa liitteessä 17.

Liite 18. Opetushallituksen (virasto ja erillisyksiköt) ja valtion oppilaitosten henkilöstöä koskevat tunnusluvut

Opetushallitus			2017	2018	2019
Henkilöstömäärä vuoden lopussa		hlöä	355	435	426
- OPH		hlöä		359	353
- Karvi		hlöä		52	48
- YTL		hlöä		24	25
Henkilötyövuodet		htv	348,6	427,4	436,5
Toimintamenomomentilta		htv	337	408,8	413
- OPH toimintamenomomentilta		htv		334,6	340,1
- Karvi toimintamenomomentti		htv		48,7	48
- YTL toimintamenomomentilta		htv		25,6	24,9
Henkilötyövuodet, ulkomaan lehtorit		htv	14,3	15,0	15
Henkilöstöryhmäjakauma					
- johto		%	2	2,1	2,3
- esimiehet		%	5,1	5,3	6,1
- asiantuntijat		%	73,8	75,6	72,5
- toimihenkilöt		%	19,2	17,7	18,5
- harjoittelijat		%		1,4	0,5
Sukupuolijakauma					
- miehet		%	20,3	21,6	21,1
- naiset		%	79,7	78,4	78,9
Vakinaiset	henkilöstöstä	%	84,8	78,6	82,9
- miehet	vakinaisista	%	19,9	22,5	22,4
- naiset	vakinaisista	%	80,1	77,5	77,6
Määräaikaiset (ei taustavirkaa OPH:ssa)		%	15,2	17	17,1
- miehiä	määräaikaisista	%	22,2	14,9	15,1
- naisia	määräaikaisista	%	77,8	85,1	84,9
- määräaikaisia	asiantuntijoista	%	17,1	17,5	17,5
Kokoaikaiset	henkilöstöstä	%	92,7	95,4	94,4
- miehiä	kokoaikaisista	%	21,6	22,4	21,9
- naisia	kokoaikaisista	%	78,4	77,6	78,1
Osa-aikaiset	henkilöstöstä	%	7,3	4,6	5,6
- miehiä	osa-aikaisista	%	3,8	5	8,3
- naisia	osa-aikaisista	%	96,2	95	91,7
Henkilöstön keski-ikä vuoden lopussa		vuotta	48,7	47,5	47,7
45-v. ja vanhempien osuus henkilöstöstä		%	66,8	62,1	62
Koulutustasoindeksi		(1-8)	6,7	6,5	6,4
Tehty vuosityöaika		pv/htv	193,6	194,9	197,6
- Tehdyn työajan osuus kokon. työajasta		%	77,4	77,7	78,7
Työvoimakustannukset yhteensä:		tuhatta €	21 175	25 985	27 489
- Palkkasumma (tehty työaika + välilliset palkat)		tuhatta €	17 700	21 862	23 079
- Välilliset palkat		tuhatta €	4 068	4 876	5 531
- Sosiaaliturvamaksut		tuhatta €	3 020	3 602	3 953
- Muut välilliset työvoimakustannukset		tuhatta €	455	521	456
- Välilliset työvoimakustannukset yhteensä		tuhatta €	7 543	8 999	9 941
- Välilliset työvoimakust./Tehdyn työajan palkat		%	55,3	53,0 %	57 %
Työtyytyväisyysindeksi		(1-5)	3,4	3,4	3,3
Sairauspoissaolot		tap./htv	3	2,9	2,7
		työpv/htv	9,3	7,3	6,8
Vaihtuvuus					
- Poistuma yhteensä	(vuoden alun henk.)	%	10	18	15,7
- Luonnollinen poistuma	(vuoden alun henk.)	%	7,3	6	4,9
- Muu poistuma	(vuoden alun henk.)	%	2,7	13	10,8
- Työkyvyttömyyseläkkeelle siirt.	(vuoden alun henk.)	%	0,0	0,0	0
Rekrytoinnit / vakinaisiksi		henkilöä	34/18	59/34	34/12
Henkilöstön keskimääräinen palvelusaika		vuotta	11,7	9,6	10,4
Virkistys ja liikunnan tukeminen		€/htv	245	255	352
Työterveyspalvelut					
- kustannukset (brutto, sis terveystarkastukset)		€/htv	849	795	759
Henkilöstökoulutus					
- työpäivää/ henkilötyövuosi		työpv/htv	1,2	1,3	1
- koulutuskustannukset (sis.palkat)		€/htv	556	676	726
Henkilötyövuoden hinta		€	60 743	60 798	62 976
- Keskimääräinen kuukausipalkka		€	4 093	4 153	4 257

Valtion oppilaitokset		VALTERI-koulu			Kielikoulut			Helsingin eurooppalainen koulu			Meriturva ja SAKK			Yhteensä		
		2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Henkilöstömäärä vuoden lopussa	hlöä	553	568	593	163	166	165	79	78	77	104	89	93	899	901	928
Henkilötyövuodet keskimäärin	htv	527	518	536	156	155	156	61	60	61	90	87	86	833	821	838
- toimintamenoista palkatut		525	515	534	156	155	156	61	60	61	90	87	86	831	817	836
- kuntien maksamat		1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	0
- muut (ml. tukityöllistetyt)		1	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	2
Määräaikaiset	hlöä	113	132	158	46	48	53	37	35	39	37	21	14	233	236	264
- opettajista määräaikaisia	hlöä	19	13	29	37	38	38	13	29	32	18	11	9	87	91	108
Vakinainen henkilöstö	hlöä	440	439	435	117	118	112	42	43	38	68	68	72	667	668	657
- Johto	hlöä	11	7	7	5	5	2	1	1	1	4	4	4	21	17	14
- Opettajat	hlöä	104	102	105	81	87	85	31	34	30	27	26	30	243	249	250
- Opetusta tukeva henkilöstö	hlöä	266	201	238	9	8	10	4	4	3	0	0	0	279	213	251
- Muu henkilöstö	hlöä	59	129	85	22	18	15	6	4	4	37	38	38	124	189	142
Sukupuolijakauma																
- Naiset	%	78	79	78	80	82	78	66	63	62	56	55	57	75	76	75
- Miehet	%	22	21	22	20	18	22	34	37	38	44	45	43	25	24	25
Kokoaikaiset	hlöä	484	494	517	144	142	136	52	54	48	87	80	74	767	770	775
Osa-aikaiset	hlöä	69	74	76	19	24	29	27	24	29	16	9	12	131	131	146
Sivutoimiset opettajat	hlöä	8	6	9	3	2	3	18	17	19	78	74	132	107	99	163
Henkilöstön keski-ikä vuoden lopussa	vuotta	47	47	46	47	48	48	42	43	43	47	49	49	46	47	46
45- ja yli vuotiaiden osuus henkilöstöstä	%	60	59	67	61	66	63	33	42	40	61	74	70	58	60	64
Henkilöstön keskim. palvelusaika	vuotta	14	14	10	12	14	14	5	5	5	10	10	11	10	11	10
Koulutustasoindeksi	(1-8)	5	5	5	6	6	6	7	7	7	5	5	5	6	6	6
Henkilöstökoulutus																
- työpäivää/ henkilötyövuosi	työpv/htv	2	2	4	1	1	2	1	1	0	3	3	4	2	2	3
- koulutuskustannukset (sis.palkat)	€/htv	854	596	810	422	360	402	304	487	190	354	501	675	483	486	519
Työterveyshuolto																
- käyttäjiä, prosenttia koko henkilöstöstä	%	93	97	95	86	84	80	69	69	85	70	72	69	87	90	89
- kustannukset (brutto)	€/htv	704	634	673	882	917	875	716	830	548	570	731	682	718	778	695
Sairauspoissaolot	tap./htv	3	6	4	2	3	2	2	3	3	2	2	2	2	3	3
	työpv/htv	15	14	15	11	11	9	7	9	7	7	7	10	10	10	10
Työtyytyväisyysindeksi	(1-5)	4	4	4	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Vaihtuvuus																
- Poistuma yhteensä	%	8	4	6	12	12	10	13	20	17	15	14	11	10	8	8
- Luonnollinen poistuma	%	4	3	2	3	3	3	13	10	3	3	1	2	5	3	3
- Muu poistuma	%	3	1	3	9	9	6	0	10	14	11	13	9	5	4	5
- Työkyvyttömyyseläkkeelle siirt.	%	1	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	1	2
Rekrytoinnit / vakinaisiksi	hlöä	46/14	53/31	40/24	12/4	19/8	21/11	11/2	16/1	14/3	16/7	19/5	0	85/27	107/45	75/38
Virkistystoiminta	€/htv	227	164	296	182	263	180	114	179	55	62	131	182	146	184	178
Tehty vuosityöaika	pv/htv	199	198	191	231	237	233	229	255	231	252	251	191	228	235	211
Tehdyn työajan osuus kokonaistyöajasta	%	79	79	76	87	90	94	91	85	90	74	77	76	83	83	84
Työvoimakustannukset yhteensä:	tuhat €	28 961	26 513	27 268	8 478	8 398	9 042	3 290	3 462	3 466	4 438	4 802	5 034	45 167	43 175	44 810
- Palkkasumma	tuhat €	20 325	21 591	22 543	7 093	6 960	7 388	2 795	2 868	2 938	3 644	4 038	4 163	33 857	35 457	37 032
- Välilliset palkat	tuhat €	4 958	4 413	6 528	837	707	280	221	255	269	865	826	840	6 881	6 201	7 917
- Sosiaaliturva	tuhat €	3 083	4 016	4 361	1 246	1 263	1 344	442	487	501	709	710	771	5 480	6 476	6 977
- Muut välilliset työvoimakustannukset	tuhat €	595	906	364	173	175	173	53	107	27	85	54	100	906	1 242	664
- Välilliset työvoimakusta./Tehdyn työajan	%	56	54	70	36	34	25	28	33	30	60	50	51	49	48	53
Henkilötyövuoden hinta	€	54 979	51 153	50 902	54 538	55 889	58 081	53 674	56 017	56 821	53 958	57 062	60 644	54 287	55 030	56 612
Keskimääräinen kuukausipalkka	€	3 215	3 471	3 507	3798	3668	3519	3 800	3 867	4 014	3 722	3 787	3 751	3 634	3 698	3 698

6. Allekirjoitukset

Opetushallituksen vuoden 2019 tilinpäätös on hyväksytty Opetushallituksen johtokunnassa.

Helsingissä 27.2.2020

Emma Kari
Kansanedustaja, varapuheenjohtaja

Jani Kykkänen
Koulutuspolitiikan asiantuntija

Teemu Hassinen
Toimitusjohtaja

Jessica Makkonen
Puheenjohtaja

Mikko Heinikoski
Koulutus- ja työllisyysasioiden päällikkö

Heljä Misukka
Koulutusjohtaja

Olli-Pekka Heinonen
Pääjohtaja

Riina Nousiainen
Asiantuntija, koulutus ja osaaminen

Arja-Sisko Holappa
Opetusneuvos

Mikko Ollikainen
Kansanedustaja

Veronika Honkasalo
Kansanedustaja

Terhi Päivärinta
Johtaja

Markku Jahnukainen
Professori

Sari Sarkomaa
Kansanedustaja

Hilkka Kemppi
Kansanedustaja